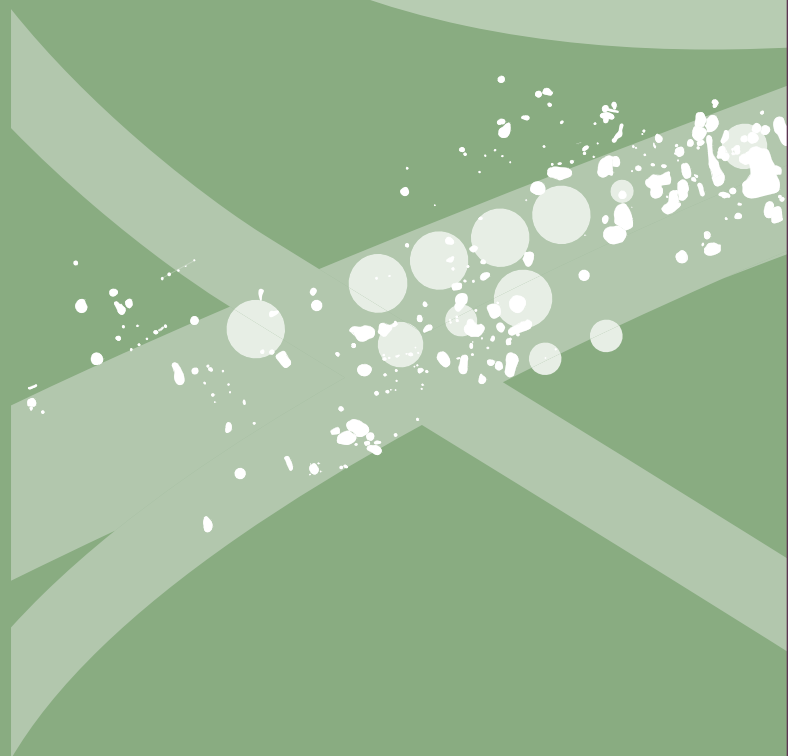

CIKAVA

Gojko Tica, Teja Sagadin

113

Arheologija na avtocestah Slovenije

CIKAVA

Gojko Tica, Teja Sagadin

Uredniški odbor

- : Barbara Nadbath, glavna in odgovorna urednica
- : Bojan Djurić, strokovni svetovalec
- : Tomaž Fabec, pomočnik glavne urednice
- : Nives Zupančič, oblikovalka zbirke in likovna urednica
- : Vanja Celin, tehnična urednica
- : Matija Črešnar, član
- : Milan Sagadin, član
- : Maša Saccara, članica
- : Katharina Zanier, članica
- : Bernarda Županek, članica

Izdajatelj

- : Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
- : Poljanska cesta 40, SI-1000 Ljubljana

Zanj

- : Jernej Hudolin, generalni direktor

Avtorja

- : Gojko Tica
- : Tica Sistem, d. o. o.
- : Planina 45, SI-6232 Planina
- : in
- : PJP d. o. o.
- : Trga Alfonza Šarha 1, SI-2310 Slovenska Bistrica
- : tica.sistem@gmail.com

- : Teja Sagadin
- : PJP d. o. o.
- : Trga Alfonza Šarha 1, SI-2310 Slovenska Bistrica
- : teja.sagadin@gmail.com

Recenzentki

- : Alenka Tomaž
- : Inštitut za arheologijo in dediščino,
- : Fakulteta za humanistične študije,
- : Univerza na Primorskem
- : Titov trg 5, SI-6000 Koper
- : alenka.tomaz@fhs.upr.si

- : Irena Lazar
- : Inštitut za arheologijo in dediščino,
- : Fakulteta za humanistične študije,
- : Univerza na Primorskem
- : Titov trg 5, SI-6000 Koper
- : irena.lazar@upr.si

Lektorica

- : Nina Krajnc (slovenščina)

Oblikovanje in prelom

- : Nives Zupančič

Tehnična priprava publikacije

- : Vanja Celin, Nives Zupančič

Računalniška obdelava in priprava slik

- : Blaž Kumer, Miha Zorc, Jure Ravnik

Geodetska izmera najdišča

- : Tica Sistem, d.o.o.

Fotografije najdišča in najdb

- : Milan Marušič, Rok Klasinc, Ana Golja,
- : Matija Lukić, Teja Sagadin

Risbe predmetov

- : Natalija Grum

Vektorizacija risb predmetov

- : Blaž Kumer

Ljubljana, 2024**Spletna izdaja**

Vse edicije zbirke Arheologija na avtocestah Slovenije so brezplačne.
www.zvkds.si/sl/kategorija-publikacije/e-knjige

Vse raziskave je omogočil DARS, d. d.

Vsebina

1		
∴	Uvod	5
2		
∴	Geografsko-geološki in kratek zgodovinski oris prostora	8
3		
∴	Arheološki oris prostora	10
4		
∴	Metodologija in potek izkopavanj	12
5		
∴	Opis in interpretacija najdišča z analizo gradiva	13
∴	5.1 Zahodni del najdišča (sezona 2004)	13
∴	5.2 Vzhodni del najdišča (sezona 2005)	25
∴	5.3 Analiza gradiva	32
6		
∴	Sklep	36
7		
∴	Numizmatična analiza	37
8		
∴	Literatura	38
9		
∴	Katalog gradiva	41

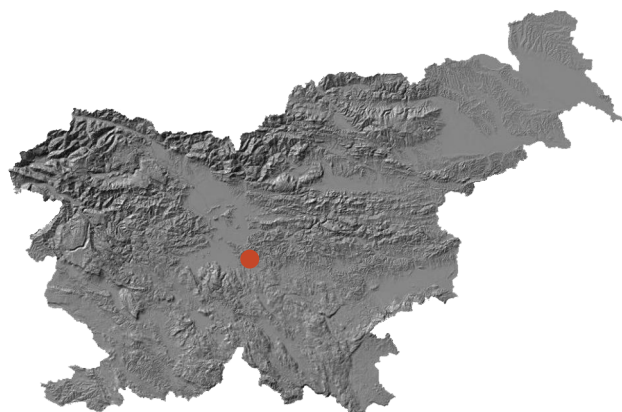
1 Uvod

Cikava¹ je sistematično raziskano arheološko najdišče na mestu izgradnje bencinskega servisa Grosuplje Cikava na južni strani avtoceste A2 Karavanke–Obrežje (sl. 1–6). Danes območje arheoloških raziskav leži zunaj arheološko zaščenega območja, v njegovi neposredni bližini pa imamo dve arheološki najdišči (sl. 8). Južno in severozahodno od Cikave Šmarje - Sap – Arheološko območje (EID: 1-11885), južno od železniške proge Ljubljana–Grosuplje in jugovzhodno pa na naše najdišče Cikava meji Paradišče – Arheološko najdišče (EID: 1-11874).² Najdišče je bilo odkrito ob ekstenzivnem in potrjeno ob intenzivnem arheološkem pregledu (Djuric 2003; Tica 2001). Ob predhodnih raziskavah je bilo ugotovljeno, da gre na rahlo dvignjenem terenu, ki se proti zahodu spušča v manjšo depresijo, za morebitno arheološko najdišče. Območje raziskav naj bi na parc. št. 372/5, 372/8, 1188/3 in 1188/1 k. o. Šmarje (1786)³ obsegalo približno 10.000 m² površine.

Zaščitna izkopavanja, katerih naročnik je bil DARS, d.d., Družba za avtoceste v RS, je prevzel v izvajanje Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Ljubljana (ZVKDS, OE Ljubljana). Vodja zaščitnih izkopavanj je bil Gojko Tica, univ. dipl. arheolog, strokovni nadzor nad arheološkimi deli pa je izvajal Boris Vičič, univ. dipl. arheolog. Dela so s prekinitvijo trajala od 4. 11. 2004 do 22. 5. 2005. V tem času je bilo na površini 7.600 m² strojno odstranjenih približno 4.400 m³, ročno pa približno 370 m³ zemlje.

Dela so potekala v dveh etapah – zahodni del najdišča smo izkopali v novembru in decembru 2004, nato smo zaradi nizkih temperatur in zmrzovanja zemlje dela prekinili. Prekinitev je poleg temperatur pogojevalo tudi dejstvo, da

v letu 2004 niso bile pridobljene vse parcele, namenjene arheološkim raziskavam. Raziskave smo nadaljevali in tudi zaključili v maju 2005, ko so bila podana soglasja lastnikov za parcele na vzhodnem delu najdišča. Strokovno ekipo na terenu so sestavljali Jasmina Bajde, Eva Butina, Ana Golja, Viktor Ivanc, Rok Klasinc, Boštjan Laharnar, Elena Leghissa, Matija Lukič, Milan Marušič, Pavla Peterle Udovič, Primož Predan, Jure Ravnik, Mateja Ravnik, Nataša Svenšek, Andreja Šlosar in Miha Zorc.

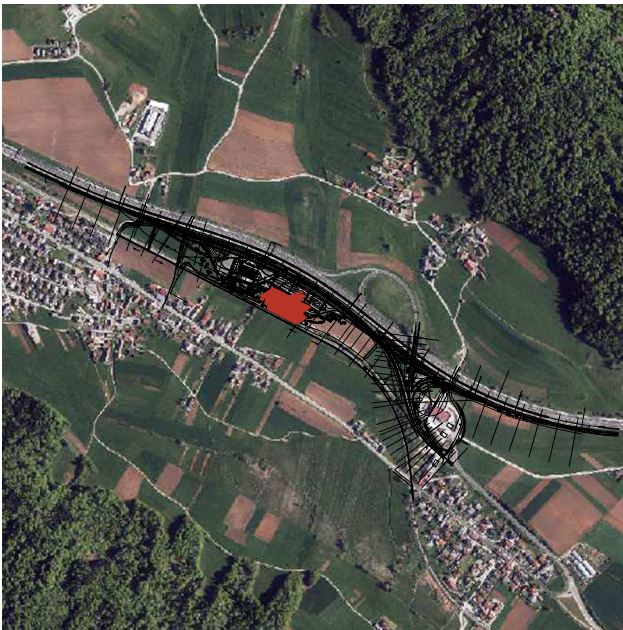

1 Geografski položaj najdišča Cikava na DMR; ©GURS.

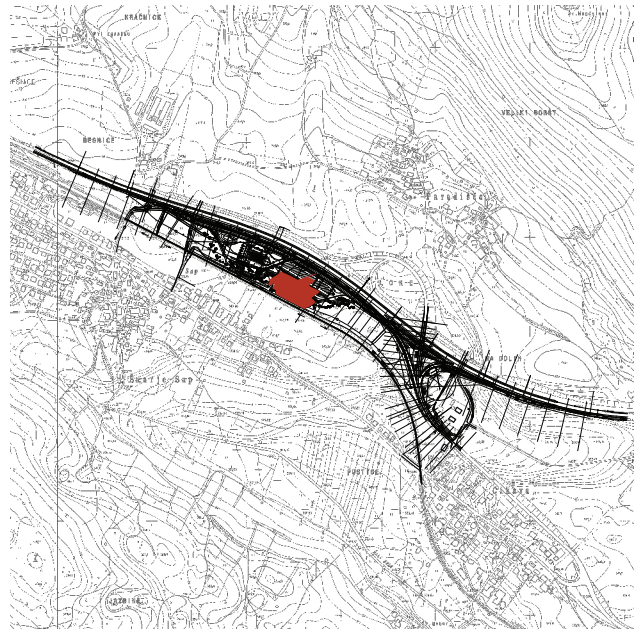

2 Lega najdišča na podlagah LiDAR in TTN5; vir: ©ArcGIS. Merilo 1: 100 000.

- 1 Ime Cikava je uporabljeno za oznako najdišča (v Tica 2001 in Djurić 2003 uporabljeno ime Na Lokah), medtem ko leži naselje tega imena slab kilometer jugozahodno od najdišča..
- 2 Register nepremične kulturne dediščine, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije (<http://giskd2s.situla.org/rkd/Zacetek.asp> [dostop 20. junij 2023]). Za osnovne podatki o najdišču glej tudi Djurić 2003.
- 3 Navedene so današnje parcele, saj je zaradi gradnje bencinskega servisa prišlo do nove, spremenjene parcelacije. Po stari parcelaciji gre za parcele številka 371/4, 372/1, 372/3, 375, 377 in 378/2 k. o. Sela (1785) in 750 in 760/2 k. o. Šmarje (1786)

3 Najdišče z bližnjo okolico, prikazano na ortofoto posnetku; podlaga DOF, listi E0526-528, E0516-518, ter idejni projekt DARS; ©GURS, ©DARS. Merilo 1 : 20 000.

4 Raziskani del najdišča; podlaga TTN5, listi E232700, E232800A, E232900A ter idejni projekt DARS; ©GURS, ©DARS. Merilo 1 : 20 000.

5 Izkopno polje z Magdalensko goro v ozadju; pogled proti severu.

6 Pogled na najdišče pred pričetkom izkopavanj; pogled proti zahodu.

Najdišče leži na arealu današnjega bencinskega servisa Grosuplje Cikava na južni strani avtoceste A2 Karavanke–Obrežje, tik pred priključkom Šmarje – Sap (sl. 3, 4). Na severni strani je najdišče zamejeno z omenjeno avtocesto, na južni pa z železniško progo. Teren je blago valovit in se spušča proti severu, kjer je pred izgradnjo bencinskega servisa ob močnejših deževjih zastajala voda. Celotno območje najdišča je v času raziskav predstavljala večja njiva, ki je bila redno orana (sl. 6).

Severovzhodno od najdišča leži zaselek Paradišče, jugovzhodno Cikava, najbližje najdišču pa je naselje Šmarje – Sap, ki je od najdišča Cikava oddaljeno le okoli 150 m v smeri jugozahod (sl. 4, 8).

2 Geografsko-geološki in kratek zgodovinski oris prostora

Šmarje – Sap leži na nadmorski višini 346 m, na približno pol poti med Škofljico in Grosupljem. Urbanizirano, v osnovi obcestno naselje, je nastalo leta 1961 z združitvijo prej samostojnih naselij Šmarje in Sap, kasneje jima je bilo priključeno še naselje Razdrto. Sap stoji s starejšim delom ob stari cesti Ljubljana–Grosuplje na severovzhodnem podnožju Globoščka (394 m), ki ga zarašča gozd Boršt. Severno in severozahodno od Cikave se ob bližnji železniški progi nahajajo delno vlažni travniki Mahovje, severno in zahodno od Mahovja njive in nekaj travnikov Na Paradišču, severno od železnice in vzporedne ceste proti Frkolji pa je dolina Vodotučna, kjer se nahajajo njive in travniki. Njive in nekaj domačij se nato nadaljujejo proti Farovškemu hribu (420 m). Šmarje leži okoli 500 m severozahodno od Sapa sredi podolgovate doline, ki poteka v dinarski smeri in kaže kraške značilnosti. Starejše, večinoma kmečke hiše, stojijo na obeh straneh ceste Ljubljana–Grosuplje, severno od Boršta. Novejša, povojna gradnja, je potekala nad cesto pod Borštom na eni strani in na drugi strani železniške proge ter nekdanje hitre oziroma današnje avtoceste, pod Farovškim hribom. V Šmarju je tudi odcep cest proti Hudi Polici, Zgornji Slivnici in Magdalenski gori.

Pri Šmarju se pojavljajo prvi izraziti znaki kraške pokrajine na meji med alpskim in dinarskim svetom. Nekoliko nad Vrhovko (465 m) in Farovškem hribom izvira potok Zacurek, ki pod železniško progo pri Razdrtem ponikne, vnovič pa se pojavi na površju pri Podjelšah.

Šmarje – Sap je danes pretežno spalno naselje, v preteklosti pa so domačini svoje kmetijske pridelke prodajali v Ljubljano, zato se je kraj razvijal. Od leta 1894 skozi kraj teče železniška proga, ki povezuje Ljubljano z Dolenjsko in Kočevjem.⁴

Kraj Šmarje, ki je poimenovan po Marijini cerkvi (cerkev Marijinega rojstva), se, po Marjanu Zadnikarju (1992, 190) in Lojzu Štrubelju (1992, 37), v virih prvič pojavi leta 1228, po Stanetu Grandi pa leta 1322 (1999, 67). V neki listini iz 29. oktobra 1228 se med pričami omenja tudi *Wluingus plebanus*

de Harlant, kar je prva omemba šmarske prafare⁵ in posredno tudi njene župnijske cerkve. Zakaj se je župnija v tem času in tudi pozneje imenovala po vasi Lanišče (Harland), ki je dobre pol ure hoda oddaljena od Šmarja, zgodovinarji še niso pojasnili. Morda se je nekoč vsa okolica imenovala Lanišče in so naselbino z župnijsko cerkvijo kot farno vas po Marijinem patrociniju šele kasneje začeli imenovati Šmarje (Štrubelj 1992, 38–39; Zadnikar 1992, 190), kot kaže listina iz 12. decembra 1322,⁶ v kateri je omenjen šmarski župnik že kot *pharrer dacz Sand Mareyn* (Štrubelj 1992, 38; Zadnikar 1992, 190). Z viri je obstoj farne cerkve v Šmarju potrjen vsaj za 3. desetletje 13. stoletja (Zadnikar 1992, 190), domnevno pa je župnija nastala v patriarhatski reformi 11. stoletja, deloma na podlagi starejših lastniških cerkev, kakršna je bila tudi šmarska, in vikariatov (Štrubelj 1992, 36–37). Današnja cerkev Marijinega rojstva je nastala že v 13. stoletju kot romanska triladijska bazilika, katere prvotno obliko so zakrile poznejše pozidave (Cevc 1999, 67; Štrubelj 1992, 67–79; Zadnikar 1992, 190–194). Župnija v Šmarjah je bila po turških vpadih leta 1497 priključena stiškemu samostanu, kar priča o njeni pomembnosti, saj so papeži in patriarhi Stično podpirali tako, da so ji pridruževali donosne župnije. Zaradi turških vpadov je bil stiški samostan izropan in požgan (Granda 1999, 67; Štrubelj 1992, 42). Pripadnost Stični se je z odlokom Marije Terezije delno končala leta 1774; odlok je ukinjal oglejsko patriarhijo in s tem tudi pripadnost šmarske župnije stiškemu samostanu (Štrubelj 1992, 42), od leta 1787 pa je šmarska župnija pod ljubljansko škofijo (Granda 1999, 67).

Janez Vajkard Valvasor v opisu šmarske fare v osmi knjigi *Slave vojvodine Kranjske omenja* v Šmarju taborski kompleks s

4 Geografsko-geološki oris prostora je povzet po Orožen Adamič *et al.* 1997, 305 in Štrubelj 1992, 54–56.

5 »Pražupnija je škofjska (patriarhatska) ustanova za ustrezno obsežno ozemlje, ki je bilo še brez potrebne župnijske oskrbe, v katero sodita zlasti krst in pogreb. Vse kanonične pravice, zlasti pravice nastavljanja duhovnikov, so pripadle ordinariju (pri nas oglejskemu patriarhu), medtem ko je tako imenovana zaščita svetnega premoženja pripadla zemljiškemu gospodu. Dogajalo pa se je tudi, da so kje prej kakor škofija ustanovili župnijo fevdalni posestniki z ustanovitvijo lastniške cerkve. Patriarh jo je le priznal. Ali pa obratno: vikariat ali župnijo je ustanovil patriarh (npr. na ozemlju med Notranjsko in Dolenjsko), patronat nad njima pa podelil ustreznim fevdalnim gospodom.« (Štrubelj 1992, 35).

6 Letnica, ki jo je kot prvo omembo Šmarja navedel Granda.

štirimi stolpi,⁷ od katerega imamo pri cerkvi Marijinega rojstva ohranjen severozahodni stolp in dele obzidja.⁸

Leta 1813 so v neposredni bližini Šmarja potekali tudi boji z umikajočimi se Francozi (Granda 1999, 67). V času 2. svetovne vojne je aprila 1941 italijanski okupator v Šmarju namestil vojaško posadko, ki je varovala železniško progo s predorom. Po italijanski kapitulaciji je bil kraj septembra in oktobra 1943 na partizanskem ozemlju, nato pa je bila v njem domobranska posadka. Julija in avgusta 1944 so železniški predor v Šmarju dvakrat poskusili uničiti partizani, a jim je to uspelo le delno pri prvem napadu (Ferenc 1999, 67).

7 Izsek iz franciscejskega katastra z lego najdišča (<https://maps.arcanum.com/en/map/cadastral/?layers=3%2C4&bbox=1628841.825983731%2C5775035.258578664%2C1629748.9185303343%2C5775369.073413128> [dostop 17. julij 2023]). Merilo 1 : 20 000.

7 Za omembo protiturškega taborskega kompleksa v Šmarju - Sapu pri Valvasorju glej Fister 1975, 162 in Štrubelj 1992, 87, 95. Štrubelj meni, da je tudi danes izgubljen napis na nekakšni konzoli iz peščenca, nekoč vzidan v župnišču, z navedbo letnice 1550, tudi povezan z zgodovino šmarskega tabora (1992, 87).

8 Fister napačno navaja, da je ohranjen severovzhodni stolp (1975, 162); ohranjen je namreč severozahodni stolp, imenovan »turnček« (Štrubelj 1992, 87).

3 Arheološki oris prostora

V okolici Šmarja - Sapa je znanih več arheoloških najdišč (sl. 8). Samo najdišče Cikava leži na meji dveh arheoloških najdišč. Prvo je Paradišče – Arheološko najdišče (EID: 1-11874). Gre za arheološko območje jugovzhodno od najdišča Cikava, s sledovi prazgodovinske poselitve; leta 1892 je bilo ob gradnji železniške proge⁹ odkrito rimskodobno plano grobišče z vsaj petimi žganimi grobovi.

Drugo je Šmarje - Sap – Arheološko območje (EID: 1-11885). Najdišče je opredeljeno kot večja rimskodobna naselbina z delno odkritim pripadajočim grobiščem.¹⁰ Okoli 700 do 800 m v smeri severozahoda je od najdišča Cikava oddaljeno najdišče Šmarje - Sap – Arheološko najdišče Farovski hrib (EID: 1-11878). Na Farovškem hribu je majhno, slabo utrjeno železnodobno gradišče, ob poti iz Šmarja v Podgorico pa so ob koncu 19. stoletja našli prazgodovinsko in rimskodobno grobišče.¹¹ Še nekoliko bolj severozahodno od Farovškega hriba imamo še eno prazgodovinsko gradišče, Mali vrh – Na Vrhovki (ANSI 1975, 201). Stane Gabrovec v Arheoloških najdiščih Slovenije navaja prazgodovinsko gradišče tudi v Šmarju, in sicer zahodno od župne cerkve, »Na Režinah« (ANSI 1975, 202),¹² a to gradišče ni navedeno v Registru kulturne dediščine Ministrstva za kulturo.

Severozahodno od Šmarja - Sapa imamo še dve najdišči, ki sta povezani z rimskodobno poselitvijo Šmarja - Sapa in njegove neposredne okolice. Prvo je Tlake – Arheološko

območje (EID: 1-11886), kjer naj bi poleg vidne rimske ceste domnevali tudi antično postojanko, utrdbo, ki naj bi branila rimsko cesto. V cerkvi sv. Helene sta vzdani tudi dve antični spoliji.¹³ Drugo je arheološko najdišče Razdrto (EID: 1-11900). Skozi naselje poteka trasa rimske ceste, našli pa so tudi rimskodobne grobove.¹⁴

Najpomembnejše najdišče v neposredni okolici Šmarja - Sapa je brez dvoma Magdalenska gora (499 m) s halštatskim gradiščem na vrhu in gomilami na pobočjih (sl. 5, 8).¹⁵ Leži severovzhodno od najdišča Cikava. Njeno podnožje je od Cikave oddaljeno manj kot 500 m, cerkev sv. Magdalene na vrhu Magdalenske gore pa dober kilometer zračne linije. Magdalenska gora velja za eno najpomembnejših halštatskih najdišč v Sloveniji. Naselje leži okoli nekdanje božjepotne cerkvice sv. Magdalene in je obdano z dobro vidnim nasipom, okrog naselbine pa leže gomile, glavna skupina severozahodno od gradišča. Znotraj naselbine do zdaj ni bilo arheoloških raziskav, če ne upoštevamo manjše sonde znotraj naselja, ob robu nasipa na južni strani cerkve sv. Magdalene, ki jo je leta 1892 izvedel starinokop Jernej Pečnik (ANSI 1975, 201).

Zgodovino arheoloških raziskovanj grobnih gomil na Magdalenski gori pa lahko razdelimo na tri obdobja. V prvem je med letoma 1881 in 1883 kustos takratnega kranjskega Deželnega muzeja Dragotin Dežman¹⁶ izkopal štiri gomile, v drugem je med letoma 1892 in 1895 Pečnik odkopal osem gomil, v tretjem, med letoma 1905 in 1913, pa je vojvodinja

9 Za osnovne podatke o najdišču glej Register kulturne dediščine, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije (<http://giskd2s.situla.org/rkd/Opis.asp?ESD=11874&submit.x=0&submit.y=0> [dostop 03. julij 2023]). Za osnovne podatke in navedbo literature iz časa ob koncu 19. in začetka 20. stoletja glej tudi ANSI 1975, 202 (Paradišče).

10 Za osnovne podatke o najdišču glej Register kulturne dediščine, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije (<http://giskd2s.situla.org/rkd/Opis.asp?ESD=11885&submit.x=0&submit.y=0> [dostop 03. julij 2023]). Za osnovne podatke in navedbo literature iz časa ob koncu 19. stoletja glej tudi ANSI 1975, 202 (Sap, Šmarje).

11 Za osnovne podatke o najdišču glej Register kulturne dediščine, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije (<http://giskd2s.situla.org/rkd/Opis.asp?ESD=11878&submit.x=0&submit.y=0> [dostop 03. julij 2023]). Za osnovne podatke in navedbo literature iz časa ob koncu 19. stoletja glej tudi ANSI 1975, 202 (Podgorica).

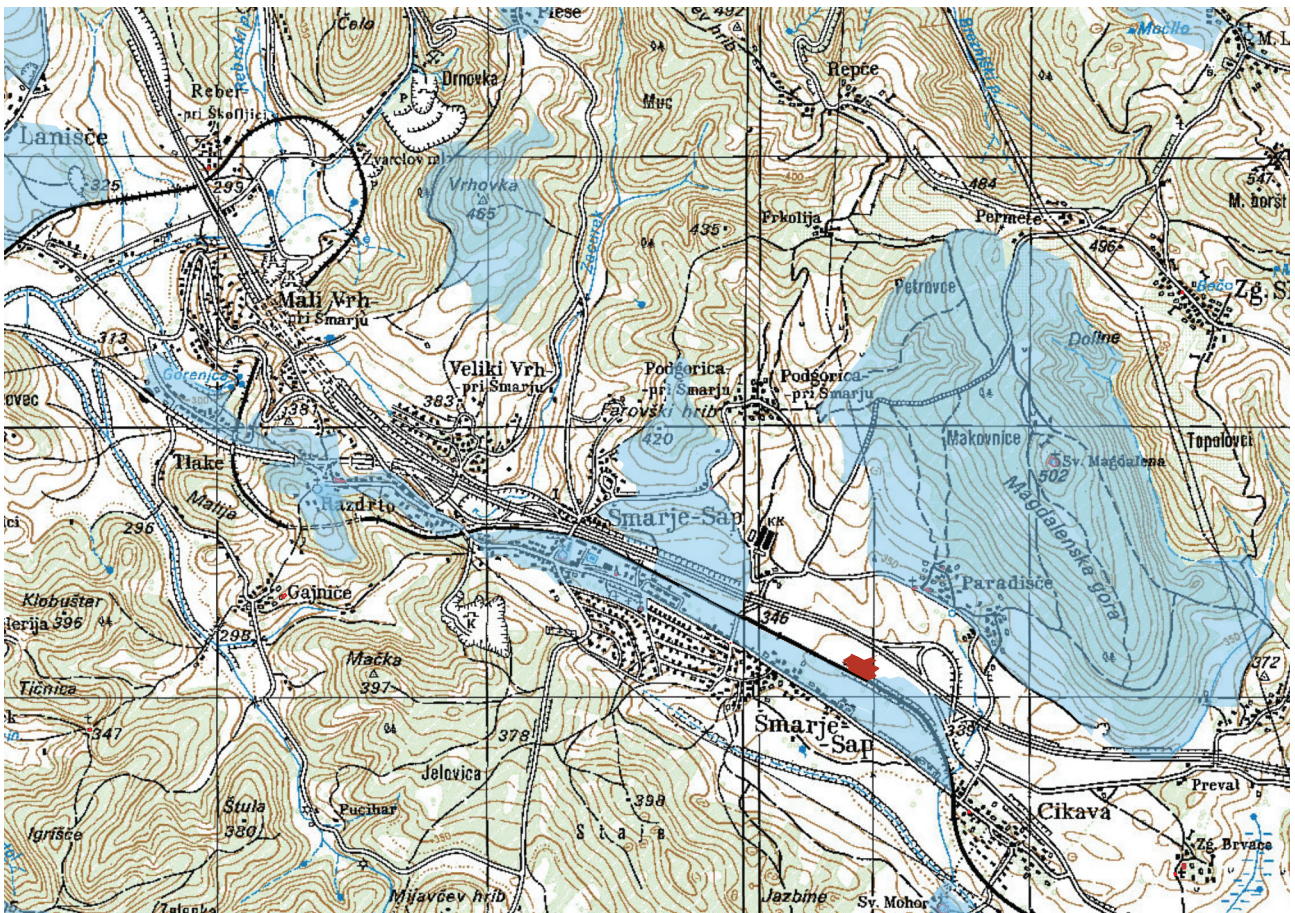
12 Verjetno ga na podlagi navedbe v Arheoloških najdiščih Slovenije omenja tudi Štrubelj (1992, 30).

13 Za osnovne podatke o najdišču glej Register kulturne dediščine, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije (<http://giskd2s.situla.org/rkd/Opis.asp?ESD=11886> [dostop 03. julij 2023]). Za osnovne podatke in navedbo literature tudi ANSI 1975, 202 (Tlake).

14 Za osnovne podatke o najdišču glej Register kulturne dediščine, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije (<http://giskd2s.situla.org/rkd/Opis.asp?ESD=11900&submit.x=0&submit.y=0> [dostop 03. julij 2023]). Za osnovne podatke in navedbo literature iz časa ob koncu 19. stoletja glej tudi ANSI 1975, 202 (Razdrto).

15 EID: 1-00880: Zgornja Slivnica – Arheološko najdišče Magdalenska gora. Register kulturne dediščine, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije (<http://giskd2s.situla.org/rkd/Opis.asp?ESD=880> [dostop 30. junij 2023]). Za osnovne podatke glej tudi ANSI 1975, 200–201 (Magdalenska gora) in Štrubelj 1992, 17–29.

16 Bolj znan pod imeni Karel Dežman oziroma Karl Deschmann.

8 Lega arheološkega najdišča Cikava (rdeče) glede na ostala arheološka najdišča (modro prosojno) v neposredni okolici (https://geohub.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=d6641ae60c0c47e9b027319f4f0f7373 [dostop 11.julij 2023]).

Mecklenburška¹⁷ izkopala deset gomil. Vsega skupaj je bilo izkopanih 22 gomil z več kot 100 grobovi.

Po tem času arheoloških izkopavanj na Magdalenski gori in njenih pobočjih ni bilo več. Najstarejše najdbe z Magdalenske gore sodijo v čas kulture žarnih grobišč, vendar je njihovo število neznan. Na robovih gomil so bili najdeni tudi žgani grobovi iz časa mlajše železne dobe, velika večina grobov pa sodi v čas starejše železne dobe. Poleg tega je nekaj grobov na vrhu gomil tudi rimskodobnih. Tako lahko domnevamo nepretrgano poselitev Magdalenske gore od konca bronaste oziroma začetka starejše železne dobe do rimskega obdobja (ANSI 1975, 200–201; Tecco Hvala 2012, 15–27). Najdbe in grobne sestave iz magdalenskogorskih gomilnih grobišč danes hranijo Narodni muzej Slovenije, Naturhistorisches Museum na Dunaju, Peabody Museum pri Harvardski univerzi v Cambridgeu v ZDA, nekaj najdb z Magdalenske gore, ki jih je nemškemu cesarju Wilhelmu II. podarila vojvodinja Mecklenburška, pa se nahaja v berlinskem Museum für Vor- und Frühgeschichte.

Najdbe iz časa starejše železne dobe so objavljene v dveh monografijah. Hugh Hencken je objavil najdbe, ki jih hrani Peabody Museum (1978), najdbe z Dunaja in Ljubljane so objavili Sneža Tecco Hvala, Janez Dular in Eva Kocuvan (2004), osteološko gradivo, tako zoološko kot tudi antropološko, ki ga poseduje Peabody Museum, sta objavila Sándor Bökönyi in Angel J. Lawrence (1968), z družbeno strukturo in grobnimi rituali oziroma analizo gradiva magdalenskogorske skupnosti pa se je ukvarjala Sneža Tecco Hvala (2012). Tako Magdalenska gora, vsaj kar se tiče najdb iz časa starejše železne dobe, sodi med najbolj objavljena prazgodovinska najdišča v Sloveniji in tudi širše.

¹⁷ Njeno ime je bilo Marie Gabriele Ernestine Alexandra von Windischgrätz (1856–1929), naziv vojvodinja Mecklenburška pa je dobila po poroki z nemškim vojvodom Paulom Frederickom Meklenburškim.

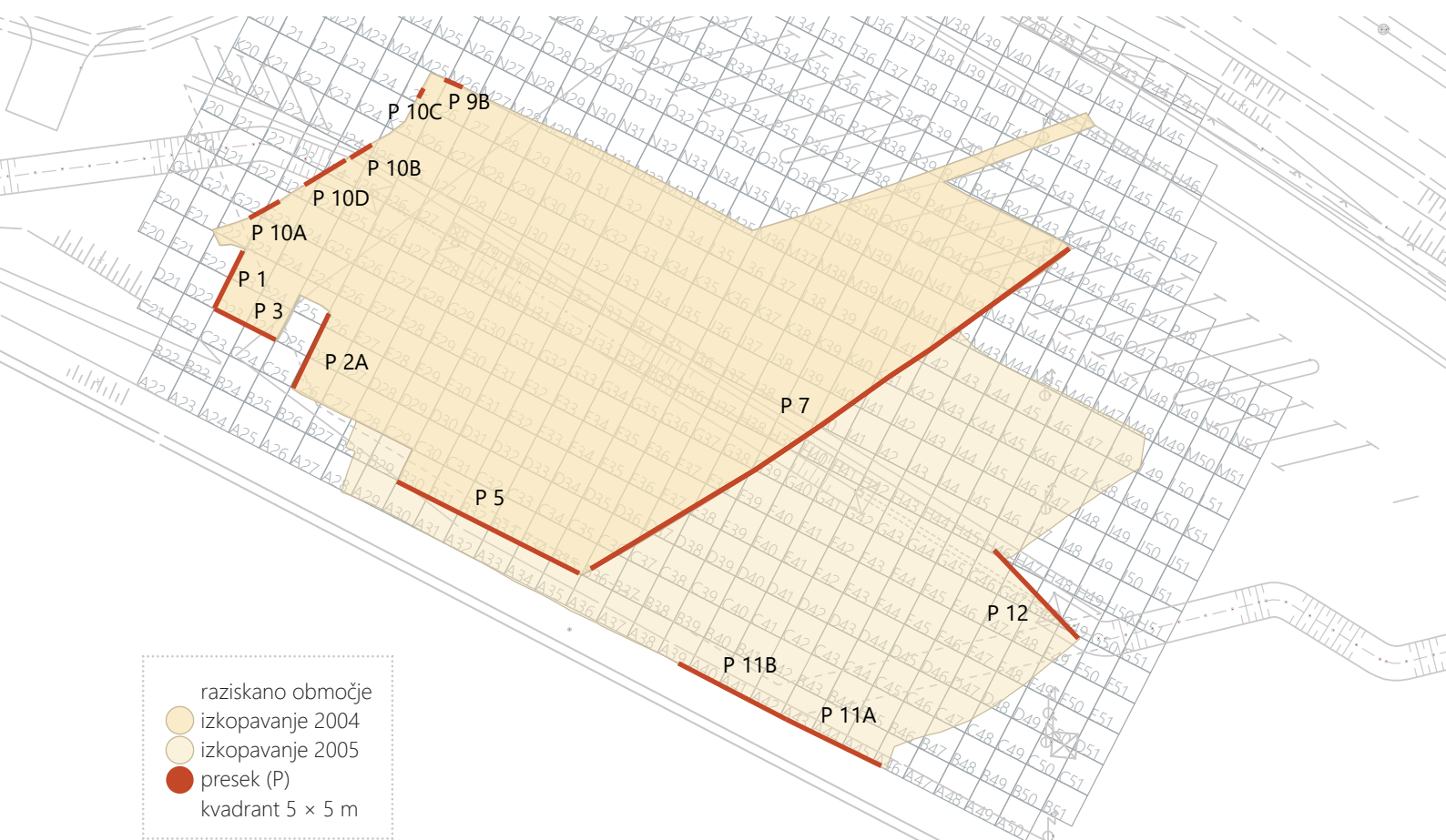
4 Metodologija in potek izkopavanj*

Za potrebe dokumentiranja in prostorske distribucije najdb smo na najdišču vzpostavili relativni koordinatni sistem, s fiktivnim izhodiščem $x = 471202.972$, $y = 92162.464$ v absolutnem (Gauss–Krueger) koordinatnem sistemu in z rotacijo 27.169° proti vzhodu. Abscisno os relativnega koordinatnega sistema smo postavili vzporedno z železniško progo, velikost kvadrantov je bila 5×5 metrov. Kvadrante smo po abscisni osi označili s številkami od 1 do 62, po ordinatni osi pa s črkami (A–Z) (sl. 9).

Dela smo začeli s strojnim odstranjevanjem ornice (SE 1)¹⁸ in zgornjega dela plasti pod njo (SE 9), ki so še vedno vsebovale premešane prazgodovinske, rimskodobne in novoveške/novodobne najdbe. Strojni izkop je potekal ob stalnem

nadzoru arheologa in enega ali dveh delavcev. Hkrati z odstranjevanjem ornice smo vzdolž celotnega roba izkopnega polja izkopali serijo kontrolnih geoloških sond (sl. 9), v katerih je bilo mogoče slediti stratigrafski sekvenci plasti na najdišču. Sonde so služile tudi kot kanali za odvajanje meteorne in podtalne vode, zaradi katere je bilo izkopavanje na severnem delu najdišča v zimskih mesecih še posebej težavno.

Po strojni odstranitvi premešanih plasti smo ročno očistili celotno površino najdišča in zamejili arheološke strukture, ki smo jih ročno izkopali. Prav tako smo ročno izkopali dele plasti na severnem delu najdišča z namenom ugotavljanja njihovega nastanka in datacije.

9 Načrt izkopnega polja z mrežo kvadrantov ter lego v tekstu uporabljenih presekov. Merilo 1 : 1000.

* Metodologija in potek izkopavanj sta povzeta iz Tica *et al.* 2005.

¹⁸ SE je v celotnem besedilu označba za stratigrafsko enoto.

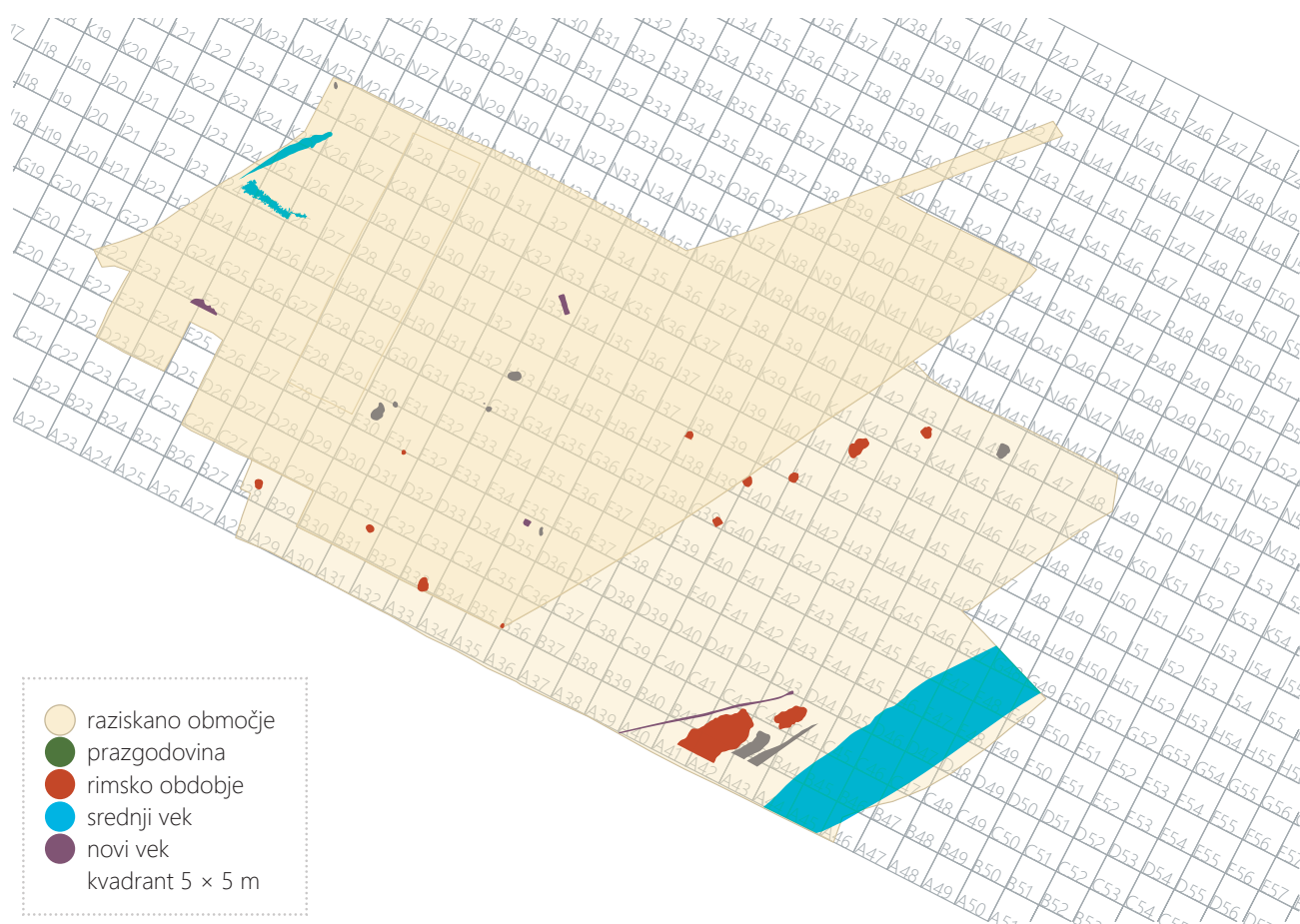
5 Opis in interpretacija najdišča z analizo gradiva

5.1 Zahodni del najdišča (sezona 2004)

Območje, raziskano v letu 2004, je obsegalo prostor zahodno od poševne linije od kvadranta B36 do kvadranta R44, ki je potekala v smeri severovzhod–jugozahod, severno od kvadrantov B30 do B36 in na zahodu, od poševne linije od kvadranta M25 do kvadranta F21, ki je potekala v smeri severovzhod–jugozahod (sl. 9, 10).

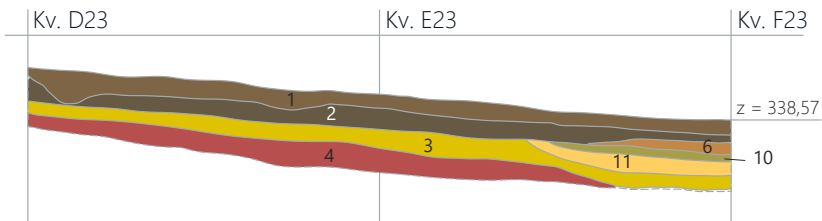
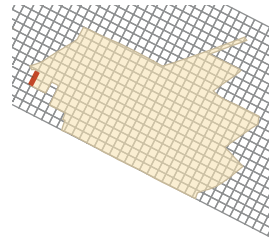
Stratigrafska slika na jugozahodnem delu izkopnega polja, ki je predstavljal najvišji del izkopnega polja, je preprosta (sl. 11–13). Zgornjo plast na najdišču je predstavljala travnata ruša oziroma ornica (SE 1) debeline 20–35 centimetrov,

ki je vsebovala redke prazgodovinske, rimskodobne in večinoma novoveške/novodobne najdbe. Na tem delu najdišča je pod njo ležala temnejša rjavkasta zemljena plast s prav tako premešanimi najdbami (SE 2). Naslednja plast, svetlejša rumenkasto rjava plast ilovice, označena kot SE 3, ki se je pojavljala pod SE 2, predstavlja koluvialno plast naravnega nastanka, brez najdb. V kvadrantu D23 je opazen padec plasti, ki je pogojen s padcem terena oziroma s padcem geološke podlage (sl. 11). Na celotnem izkopnem polju pa je geološko podlago predstavljala rdečkasta glina (SE 4). Predvsem v vzhodnem delu izkopnega polja iz leta 2004 smo ugotovili, da je bila geološka osnova dokaj valovita (sl. 14).

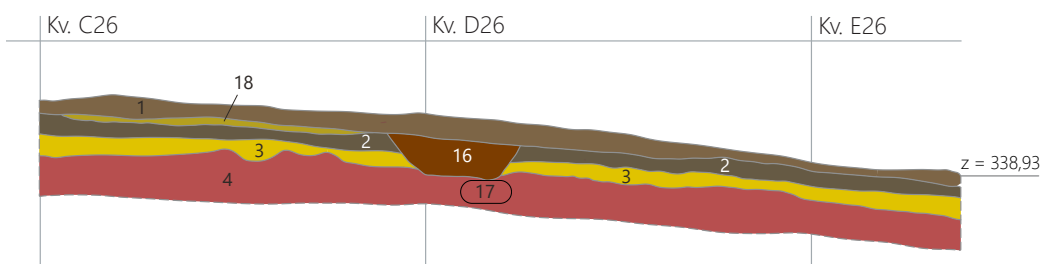
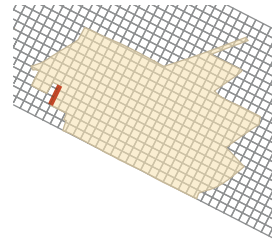
10 Kompozitni načrt s prikazom struktur. Merilo 1 : 1000.

- SE 1 – travna ruša z ornico
- SE 2 – temnejša rjavkasta plast ilovice
- SE 3 – temno rumenkasto rjava plast ilovice
- SE 4 – rdečkasta glina (geološka osnova)
- SE 6 – temnorjava meljasta ilovica z manjšim odstotkom skeleta
- SE 10 – temno rumenkasto rjava ilovica z manjšim odstotkom skeleta
- SE 11 – temno rumenkasto rjava ilovica z večjim odstotkom skeleta

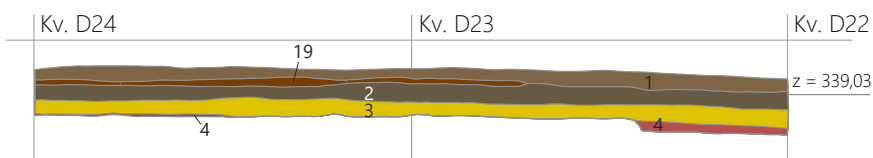
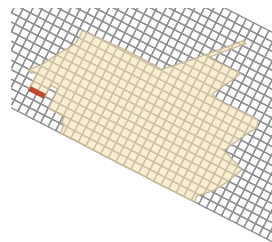
11 Presek 1. Merilo 1 : 100.

- SE 1 – travna ruša z ornico
- SE 2 – temnejša rjavkasta plast ilovice
- SE 3 – temno rumenkasto rjava plast ilovice
- SE 4 – rdečkasta glina (geološka osnova)
- SE 16 – temnorjava meljasta ilovica z manjšim odstotkom skeleta
- SE 18 – temno rumenkasto rjava plast ilovice z manjšim odstotkom skeleta in drobci oglja
- železo

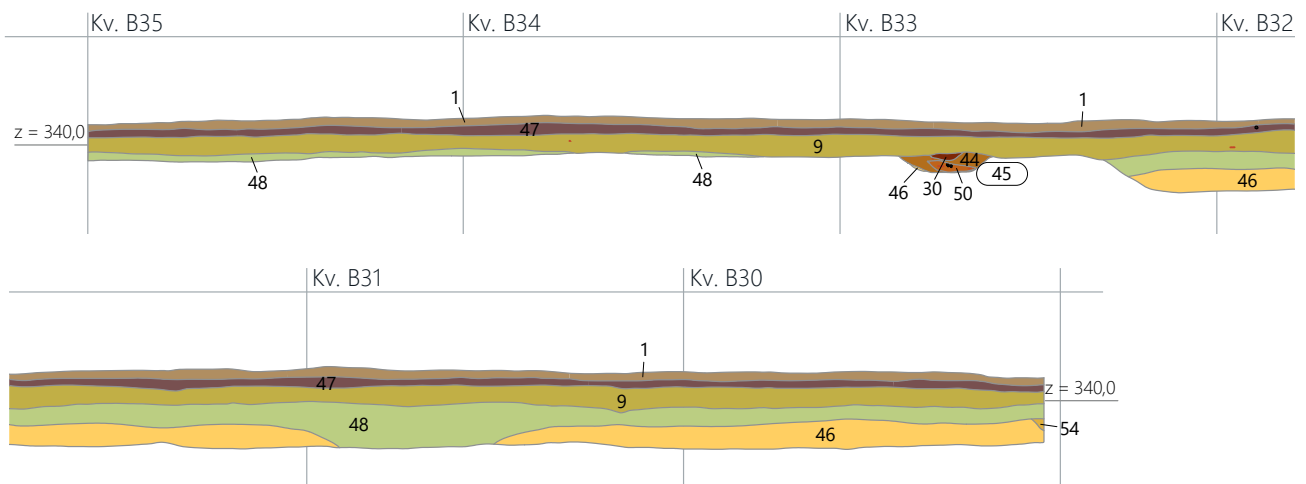
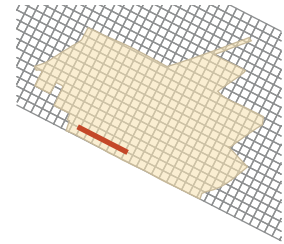
12 Presek 2A. Merilo 1 : 100.

- SE 1 – travna ruša z ornico
- SE 2 – temnejša rjavkasta plast ilovice
- SE 3 – temno rumenkasto rjava plast ilovice
- SE 4 – rdečkasta glina (geološka osnova)
- SE 19 – plast rjave ilovice; spodnji del ornice

13 Presek 3. Merilo 1 : 100.

- SE 1 = SE 47 – travna ruša z ornico
- SE 9 – plast rumenkasto rjave meljaste ilovice
- SE 30 – temnorjava ilovica s koncentracijo oglja in odlomki žgane gline
- SE 44 – temno rumenkasto rjava ilovica z drobcami ožgane gline in oglja
- SE 46 – plast rumenkasto rjave meljaste ilovice
- SE 47 = SE 1 – plast temnorjave ilovice z okoli 10 % različno velikimi delci skeleta
- SE 48 – plast zelo temnorjave meljaste ilovice
- SE 50 – temnorjava ilovica z okoli 30 % oglja in odlomki žgane gline
- SE 54 – plast rumenkasto rjave ilovice
- oglje
- keramika

15 Presek 5. Merilo 1 : 100.

Na celotnem vzhodnem delu izkopnega polja iz leta 2004 je pod ornico (SE 1 = SE 47)¹⁹ ležala svetlejša rumenkasto rjava meljasta ilovica (SE 9), katere debelina je precej variirala. Na jugovzhodnem delu je bila plast debela 10–20 centimetrov, proti severovzhodu pa je bila vedno plitkejša in se je na koncu izklinila (sl. 14, 15). Plast je vsebovala redke, premešane prazgodovinske in novoveške oziroma novodobne najdbe. Večino smo našli v zgornjem delu plasti.

Nad geološko osnovo SE 4 sta ponekod ležali plasti kolumialnega, naravnega nastanka (SE 46 in SE 48) (sl. 14, 15). SE 48 je predstavljala osnovo, v katero so bile vkopane arheološke strukture. SE 46 označuje prehod iz rjavkaste SE 48 v rdečkasto SE 4; zaradi stika s SE 4 je bila v spodnjem delu vedno bolj intenzivno rdečkasta. Pojavljala se je na celotnem arealu najdišča južno od kotanje.

Opisana stratigrafska situacija velja za celoten areal najdišča, raziskanega leta 2004, razen za skrajni severozahodni del. Tukaj se je geološka podlaga močno spustila proti severu

in ustvarila večjo kotanjo oziroma depresijo (sl. 16, 17),²⁰ ki se je čez daljše časovno obdobje zapolnjevala z različnimi erozijskimi plastmi, ki so nastale kot posledica drsenja tal in/ali delovanja vode (SE 5, SE 6, SE 7, SE 10, SE 11, SE 23 = SE 26, SE 65 do SE 68, SE 71). Na skrajnem robu najdišča (v kv. L25) je bila v strojni sondi globina kotanje že 3 m in očitno je proti severu postajala še globlja (sl. 18–20). Spodnje plasti (SE 65 do SE 68) so vsebovale drobce oglja in manjše odlomke izključno prazgodovinske keramike, medtem ko so bile zgornje plasti (SE 23, SE 5 in SE 6, verjetno tudi SE 7) mlajše ter so vsebovale premešane odlomke rimskodobne in novoveške keramike.

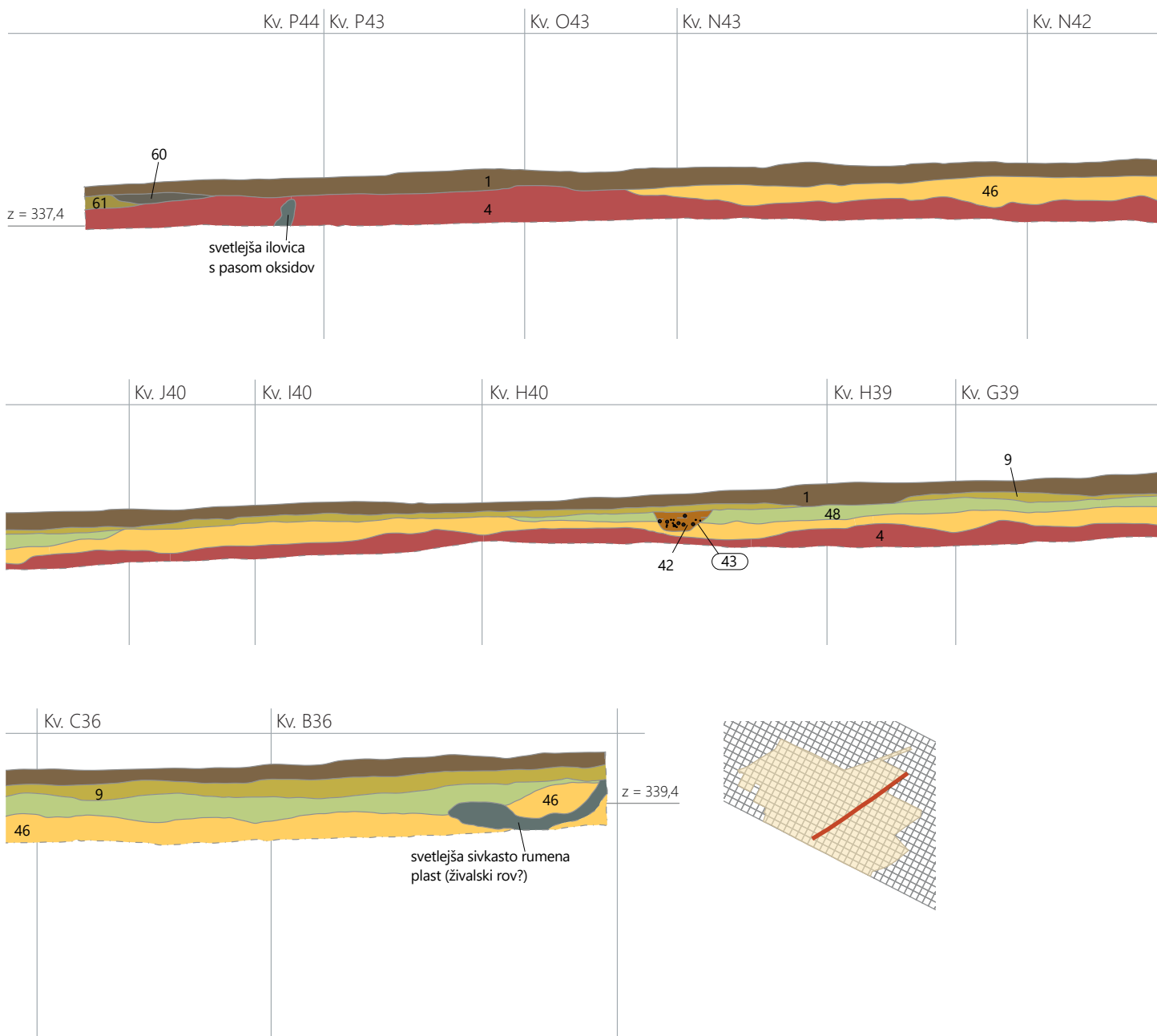
Na teh plasteh je ležala kamnita struktura SE 8, vanje pa je bil vkopan tudi jarek SE 20/21. Razen v plasteh razpršeno razporejenih manjših odlomkov keramike (npr. sl. 21, 22)²¹ in drobcev oglja, antropogenih posegov v plasteh SE 65 do SE 68 znotraj sonde nismo zasledili. Ne glede na najdbe lahko za te plasti trdimo, da so naravnega nastanka. Edina

¹⁹ Plast SE 47 je za razliko od SE 1 vsebovala nekaj različno velikega skeleta. Obravnavali smo jo kot del ornice, razlike pa razlagamo ali kot rezultat poglobljenega oranja ali pa del ornice, ki je bila odložena ob gradnji bližnje železnice ob koncu 19. stoletja.

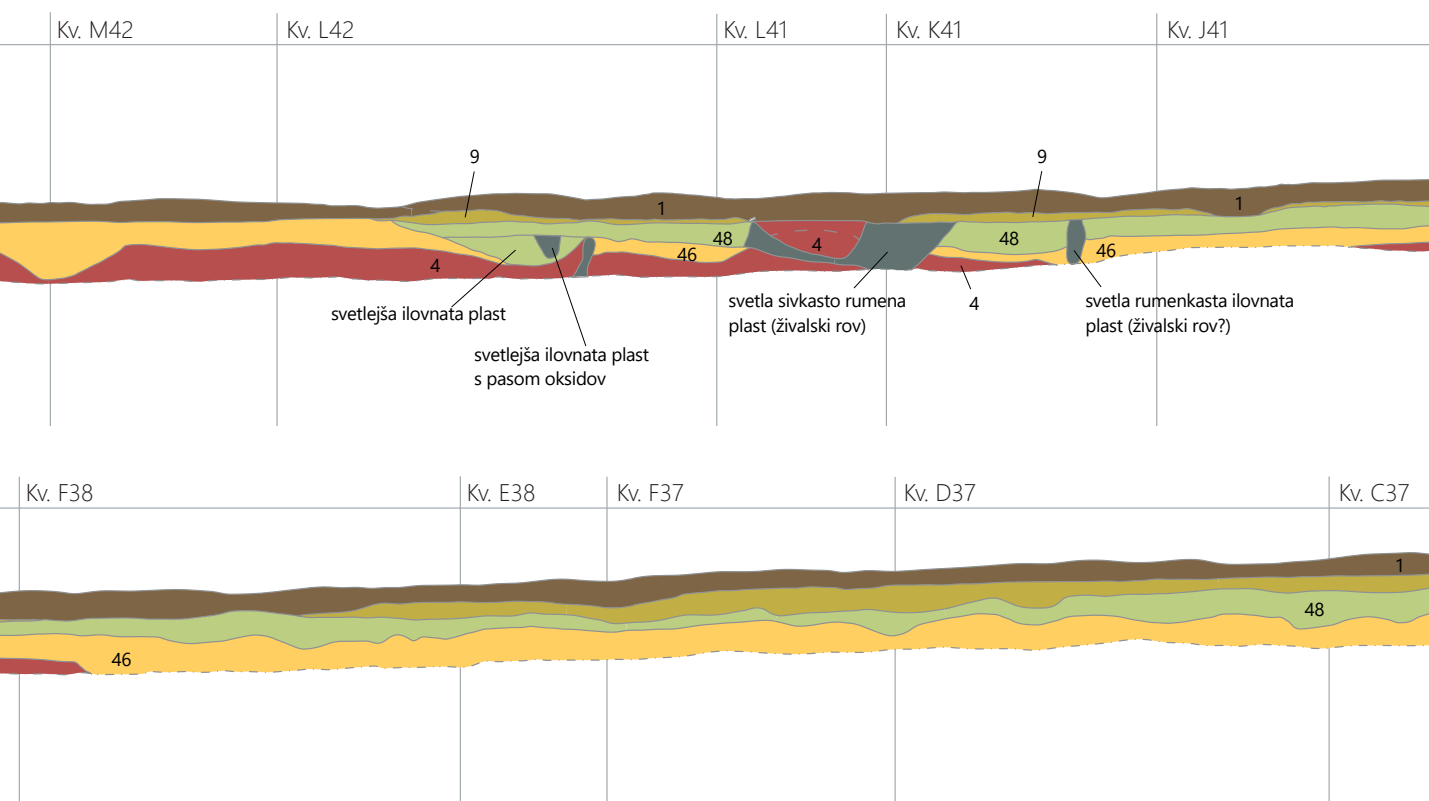
²⁰ Teren se začne proti severu naglo spuščati in tvoriti robove kotanje že od kv. D22.

²¹ Nasploh je bila keramika na celotnem izkopnem polju slabo ohranjena; večinoma je šlo za manjše tipokronološko nedoločljive odlomke. Predvsem to velja za prazgodovinsko in rimskodobno keramiko.

- SE 1 = SE 47 – travna ruša z ornico
- SE 4 – rdečkasta glina (geološka osnova)
- SE 9 – plast rumenkasto rjave meljaste ilovice
- SE 42 – rjava ilovica s keramičnimi najdbami, kamnitimi odbitki (kremen), ogljem in odlomki žgane gline
- SE 46 – plast rumenkasto rjave meljaste ilovice
- SE 48 – plast zelo temnorjave meljaste ilovice
- SE 60 – plast (lečasta) sivkasto rjave ilovice
- SE 61 – temnorumenkasto rjava plast ilovice; premešana plast med ornico in geološko osnovo
- steklo
- ožgana glina
- oglje

14 Presek 7. Merilo 1 : 100.

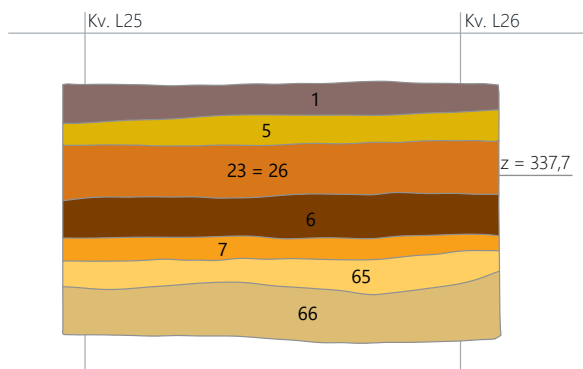
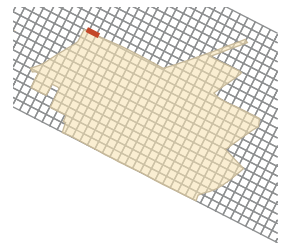

16 Pogled na severozahodni del najdišča s kamnito strukturo (SE 8). Dobro vidne so temnejše erozijske plasti (SE 6 in SE 23), ki predstavljajo del zapolnitve večje kotanje, ki se je nadaljevala proti severnem delu izkopnega polja. Pogled proti severu.

17 Pogled na naglobji del izkopane kotanje v kv. J30, K30, L30 in L29; pogled proti severu.

- SE 1 – travna ruša z ornico
- SE 5 – plast temnorumenkaste rjave ilovice z drobcu oglja
- SE 6 – temnorjava meljasta ilovica z manjšim odstotkom skeleta
- SE 7 – plast rumeno rjava ilovica z manjšim odstotkom skeleta
- SE 23 = 26 – plast temnorumenkasto rjave ilovice z drobcu oglja in manjšimi odlomki keramike
- SE 65 – plast temnorumenkasto rjave ilovice z drobcu prazgodovinske keramike
- SE 66 – plast rumenkasto rjave ilovice z drobcu oglja in prazgodovinske keramike

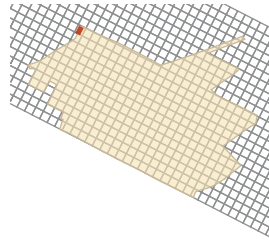
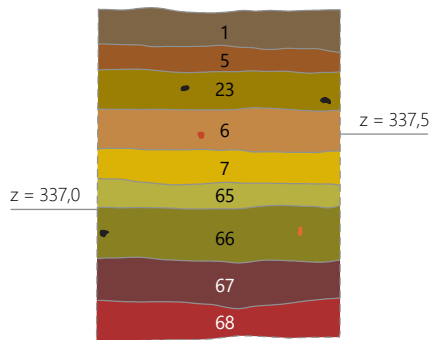
18 Presek 9B. Merilo 1 : 100.

19 Presek 9B; pogled proti severovzhodu.

- SE 1 – travna ruša z ornico
- SE 5 – plast temnorumenkaste rjave ilovice z drobcu oglja
- SE 6 – temnorjava meljasta ilovica z manjšim odstotkom skeleta
- SE 7 – plast rumeno rjava ilovice z manjšim odstotkom skeleta
- SE 23 – plast temnorumenkasto rjave ilovice z drobcu oglja in manjšimi odlomki keramike
- SE 65 – plast temnorumenkasto rjave ilovice z drobcu prazgodovinske keramike
- SE 66 – plast rumenkasto rjave ilovice z drobcu oglja in prazgodovinske keramike
- SE 67 – plast rdečkasto sivorjave ilovice z drobcu prazgodovinske keramike
- SE 68 – plast rdečkasto rjave ilovice z drobcu prazgodovinske keramike

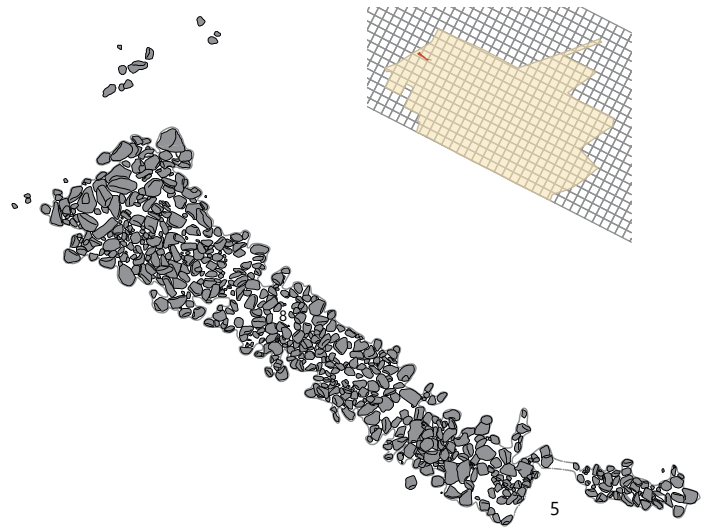
Kv. L25

20 Presek 10C. Merilo 1 : 50.

21 Odlomki prazgodovinske keramike iz plasti SE 65.

23 Tloris kamnite strukture SE 8. Merilo 1 : 100.

22 Odlomki prazgodovinske keramike iz plasti SE 67.

24 Kamnita struktura SE 8; pogled proti severozahodu.

»struktura« (SE 59), odkrita v sondi ob zahodnem robu najdišča, je predstavljala koncentracijo oglja z lisami oranžne glinaste ilovice, odkrita na globini približno 3 metre. Glede na nepravilno obliko »strukture« in odsotnost najdb je po vsej verjetnosti mogoče domnevati, da gre verjetno za ostanke sežganega drevesnega debla.

Na tem delu najdišča smo odkrili tudi dve večji strukturi. Kamnito strukturo SE 8 (sl. 16, 23, 24) so sestavljali ostrorobi, precej prepereli apnenčasti kamni. Široka je bila dober meter, dolga približno 8 metrov. Njenega namena nam ni uspelo ugotoviti, po vsej verjetnosti pa je služila za utrditev terena; mogoče gre za ostanek poti.

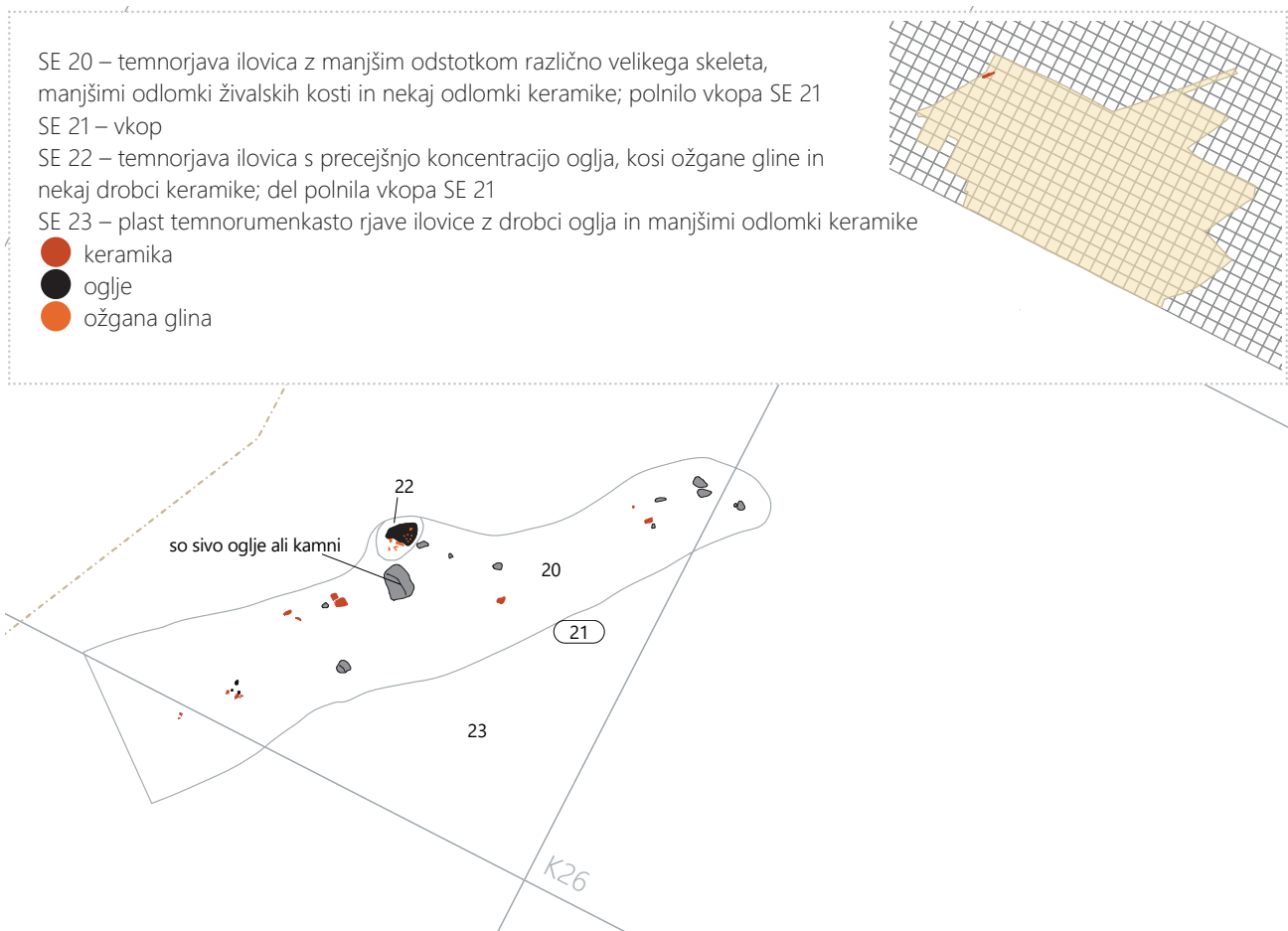
Drugo odkrito strukturo predstavlja okoli 40 cm globok in slab meter širok jarek (SE 20/21), ki smo ga v tlorisu dokumentirali v dolžini 15 metrov (sl. 25–27).²² Jarek je bilo na vzhodnem delu mogoče zamejiti, proti zahodu pa se je nadaljeval še izven izkopnega polja (sl. 20, 28, 29). V

preseku je imel jarek južno steno bolj strmo kot severno, ki je polagoma prehajala v konkavno dno. Na podlagi najdb (G51–G57) je jarek možno uvrstiti v novoveško/novodobno obdobje.²³ Enako časovno uvrstitev domnevamo tudi za kamnito strukturo SE 8, ki bi hipotetično lahko bila v povezavi z jarkom.

Za okvirno podobo tega dela najdišča lahko podamo naslednje zaključke:

Južni, višji del, ki verjetno ni bil nikdar izpostavljen poplavljanju oziroma zamakanju terena, je že v prazgodovinskem obdobju služil kot prostor skromne poselitve ali bolje rečeno nedoločljivih aktivnosti človeka.

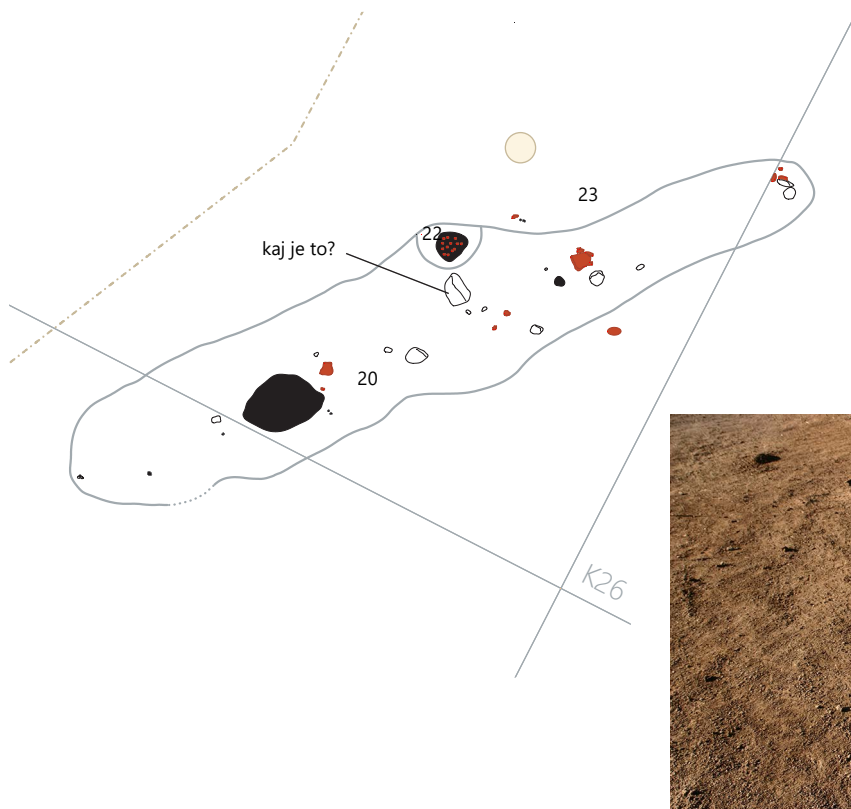
Tako smo znotraj izkopnega polja iz leta 2004 kot SE 31 označili tudi koncentracijo keramike in kosov ožgane glinice, mogoče gre za lep, na meji kv. B35 in B36 (sl. 30). Ne gre za neko strukturo; označena je le koncentracija keramike in ožgane glinice oziroma lepa na dnu plasti SE 9. Na podlagi

25 Tloris jarka SE 20/21 v zgodnji fazi čiščenja. Merilo 1 : 50.

22 Gre za dokumentirani del, sam jarek se nadaljuje izven izkopnega polja.

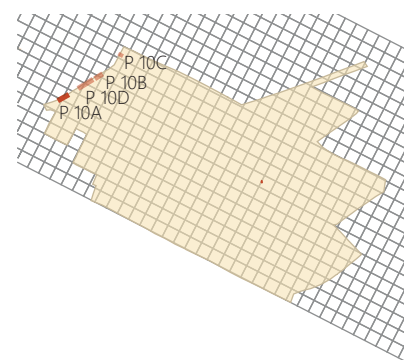
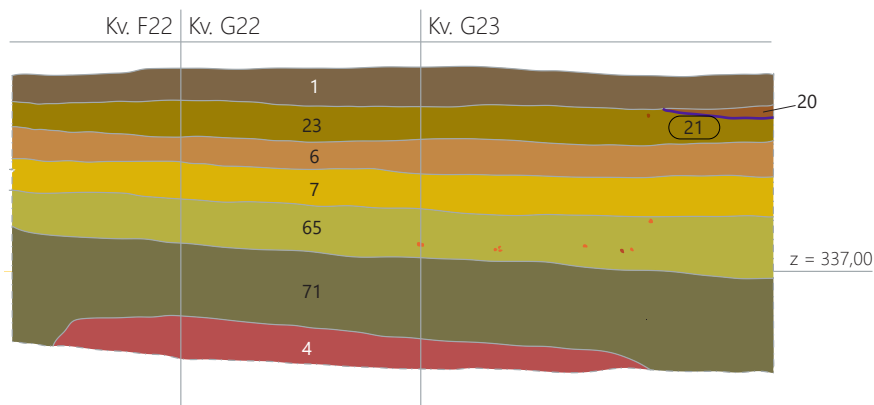
23 Dobro primerjavo za lonec z izvihanim odebeljenim ustjem v obliki zaobljenega roba, ki se navzdol navpično kolenasto lomi, imamo v loncu iz struge Ljubljani, ki ga Davorin Vuga uvršča med novodobne lonce (1983, 26–27, z navedenimi primerjavami in literaturo). Odlomek podobnega lonca (G101) je bil najden tudi v ornici (SE 1).

26 Tloris jarka SE 20/21 v zadnji fazi čiščenja. Merilo 1 : 50.

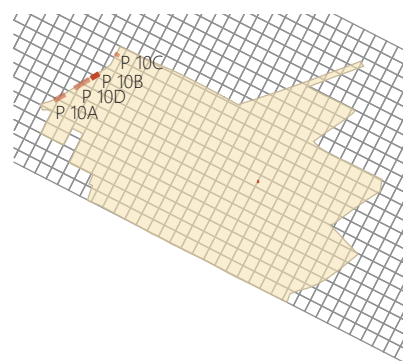
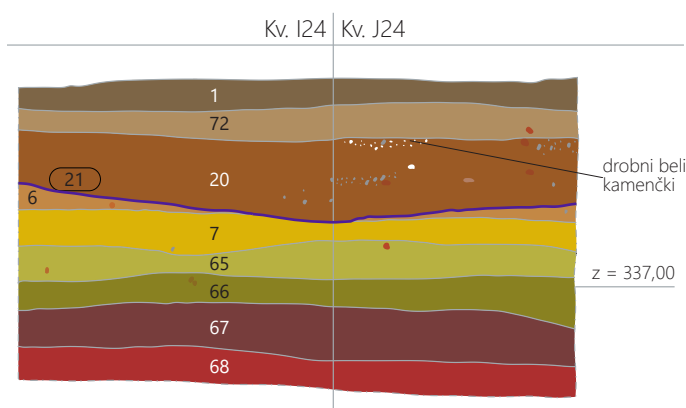
27 Delno izpraznjen jarek SE 20/21; pogled proti zahodu.

- SE 1 – travna ruša z ornico
- SE 4 – rdečkasta glina (geološka osnova)
- SE 6 – plast temnorjave ilovice z manjšim odstotkom skeleta
- SE 7 – plast rumeno rjave ilovice z manjšim odstotkom skeleta
- SE 20 – temnorjava ilovica z manjšim odstotkom različno velikega skeleta, manjšimi odlomki živalskih kosti in nekaj odlomki keramike; polnilo vkopa SE 21
- SE 21 – vkop
- SE 23 – plast temnorumenkasto rjave ilovice z drobci oglja in manjšimi odlomki keramike
- SE 65 – plast temnorumenkasto rjave ilovice z nekaj drobci prazgodovinske keramike
- SE 71 – plast temno rjave ilovice z drobci oglja (preide v SE 67 in SE 68)

28 Presek 10A. Merilo 1 : 50.

- SE 1 – travna ruša z ornico
- SE 6 – plast temnorjave ilovice z manjšim odstotkom skeleta
- SE 7 – plast rumeno rjave ilovice z manjšim odstotkom skeleta
- SE 20 – temnorjava ilovica z manjšim odstotkom različno velikega skeleta, manjšimi odlomki živalskih kosti in nekaj odlomki keramike; polnilo vkopa SE 21
- SE 21 – vkop
- SE 65 – plast temnorumenkasto rjave ilovice z nekaj drobci prazgodovinske keramike
- SE 66 – plast rumenkasto rjave ilovice z drobci oglja in nekaj drobci prazgodovinske keramike
- SE 67 – plast rdečkasto sivo-rjave ilovice z nekaj drobci prazgodovinske keramike
- SE 68 – plast rdečkasto rjave ilovice z nekaj drobci prazgodovinske keramike
- SE 72 – plast temnorjave ilovice s 5% skeleta

29 Presek 10B. Merilo 1 : 50.

odlomkov keramike (npr. **G19**) bi jo lahko uvrstili v rimsko obdobje.

Poleg tega smo definirali še nekaj jam antropogenega nastanka, ki so vsebovale tudi odlomke prazgodovinske keramike: SE 24/25 (sl. 31), SE 35/36 (sl. 32), SE 27/28 (sl. 33), SE 45 z več polnili (SE 29, SE 30, SE 44 in SE 50) (sl. 10, 34) in SE 42/43 (sl. 35). V zadnjih treh je bilo nekaj več oglja in ožgane gline, zato lahko domnevamo, da gre za ostanke kurišč.

Pri jamah, ki so vsebovale keramiko, gre za preproste jame velikosti do 1 m in globine do največ 30 cm. Vsebovale so relativno malo keramike; večinoma skromne ostanke slabo žganih, preprostih posod, ki so bile ohranjene v izredno slabem stanju. Del dokumentiranih prazgodovinskih jam je v svojih polnilih vsebovalo kremenaste odbitke in okruške (npr. **G7**, **G8**,²⁴ **G12**), večina po vsej verjetnosti naravnega nastanka (njihovi robovi so bili zaobljeni), a antropogeno deponiranih.

Posebej zanimivi sta strukturi z vkopoma SE 28 (sl. 33) in SE 45 (sl. 34). Prva (SE 27/28) je vsebovala večjo količino ožgane gline, tako drobce kot tudi večje kose do 5 × 5 cm

ter nekaj najdb. Slednje so poleg slabo ohranjene keramike vključevale še polovico z vrezi okrašenega predilnega vretenca **G5** ter nižje v polnilu pravokotno postavljeno še eno predilno vretenca brez okrasa **G6** (sl. 36). Jama, katere funkcije ne moremo jasno opredeliti, bi lahko v nekem trenutku služila tudi kot kurišče.

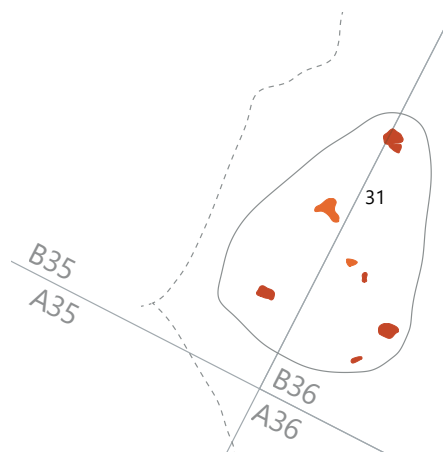
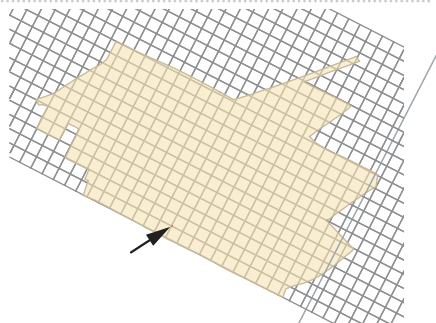
Druga struktura z vkopom SE 45 je verjetno predstavljala kurišče. O tem priča plast z ogljem (SE 50) na dnu jame, ki je vsebovala tudi odlomke keramičnih posod, ki so bili ožgani v ognju (sl. 37), med drugim npr. tudi **G11**. Čeznjo je bila naložena plast zemljenega polnila, ki je ravno tako vsebovala keramične odlomke in kremenaste okruške. Koncentraciji oglja (SE 30) in ožgane gline (SE 29) na vrhu verjetno pričata o večkratni uporabi te strukture.

Identificirali smo tudi precejšnje število jam, zapolnjenih s svetlejšo rumenkasto ali sivkasto fino ilovico, ki so se pojavljale po vsem vzhodnem delu najdišča. Nekaj smo jih izpraznili, vendar se je izkazalo, da gre za sedimentne zapolnitve manjših, verjetno naravnih kotanj v geološki podlagi ali za živalske rove (SE 32, SE 37 do SE 40, SE 51 do SE 53).

24 V primeru iz jame SE 42 gre verjetno za orodje – klino.

SE 31 – skupek keramike in ožgane gline na dnu SE 9

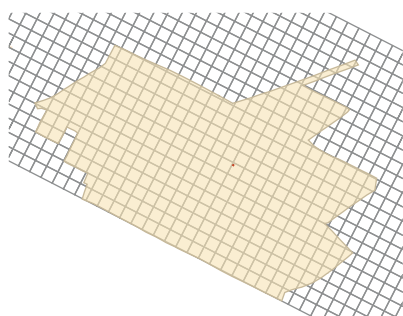
- keramika
- ožgana glina
- oglje

30 Tloris skupka keramike in ožgane gline (SE 31) na dnu SE 9. Merilo 1 : 20.

SE 24 – temno rumeno rjava ilovica z nekaj večjimi kamni in nekaj odlomki keramike; polnilo vkopa SE 25
 SE 25 – vkop
 SE 48 – plast zelo temnorjave meljaste ilovice

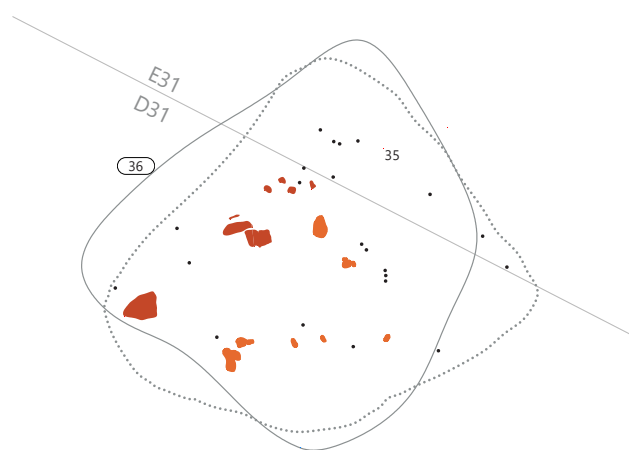
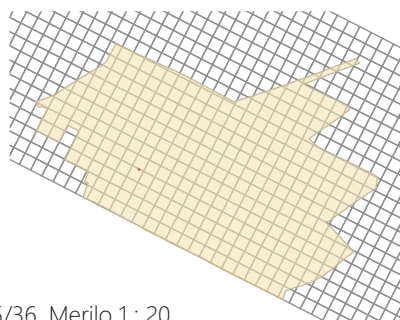
- keramika
- ožgana glina
- oglje

31 Tloris jame SE 24/25. Merilo 1 : 20.

SE 35 – temno rjava ilovica z drobcu oglja, ožgane gline in nekaj odlomki keramike; polnilo vkopa SE 36
 SE 36 – vkop

- keramika
- ožgana glina
- oglje

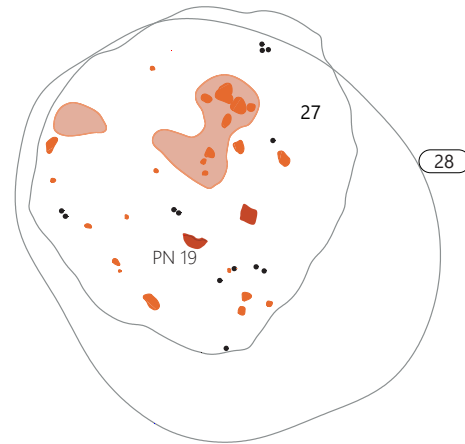
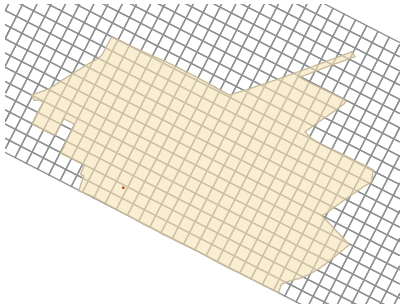

32 Tloris jame SE 35/36. Merilo 1 : 20.

SE 27 – temno rjava ilovica z manjšim odstotkom skeleta, z drobci oglja, ožgane glin in nekaj odlomki keramike; polnilo vkopa SE 28

SE 28 – vkop

- keramika
- ožgana glina
- oglje

B37

28

27

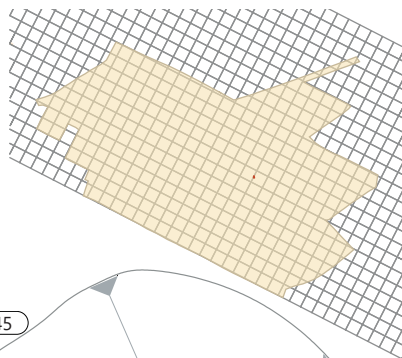
PN 19

33 Tloris jame SE 27/28. Merilo 1 : 20.

SE 50 – temno rjava ilovica z drobci oglja, ožgane glin in nekaj odlomki keramike; polnilo vkopa SE 45

SE 45 – vkop

- keramika
- ožgana glina
- oglje

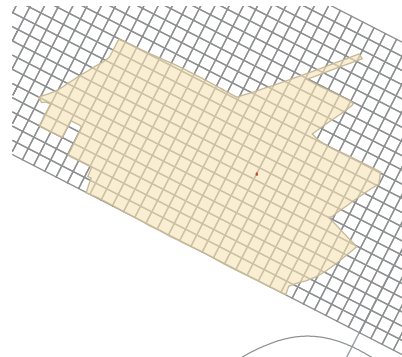

SE 42 – rjava ilovica z drobci oglja, ožgane glin in odlomki keramike; polnilo vkopa SE 43

SE 43 – vkop

SE 48 – plast zelo temnorjave meljaste ilovice

- keramika
- ožgana glina
- oglje

45

50

43

42

J41

J42

B33

34 Tloris jame SE 45 z zadnjim polnilom (SE 50). Merilo 1 : 20. 35 Tloris jame SE 42/43. Merilo 1 : 20.

36 Najdba predilnega vretenca G6 *in situ*.

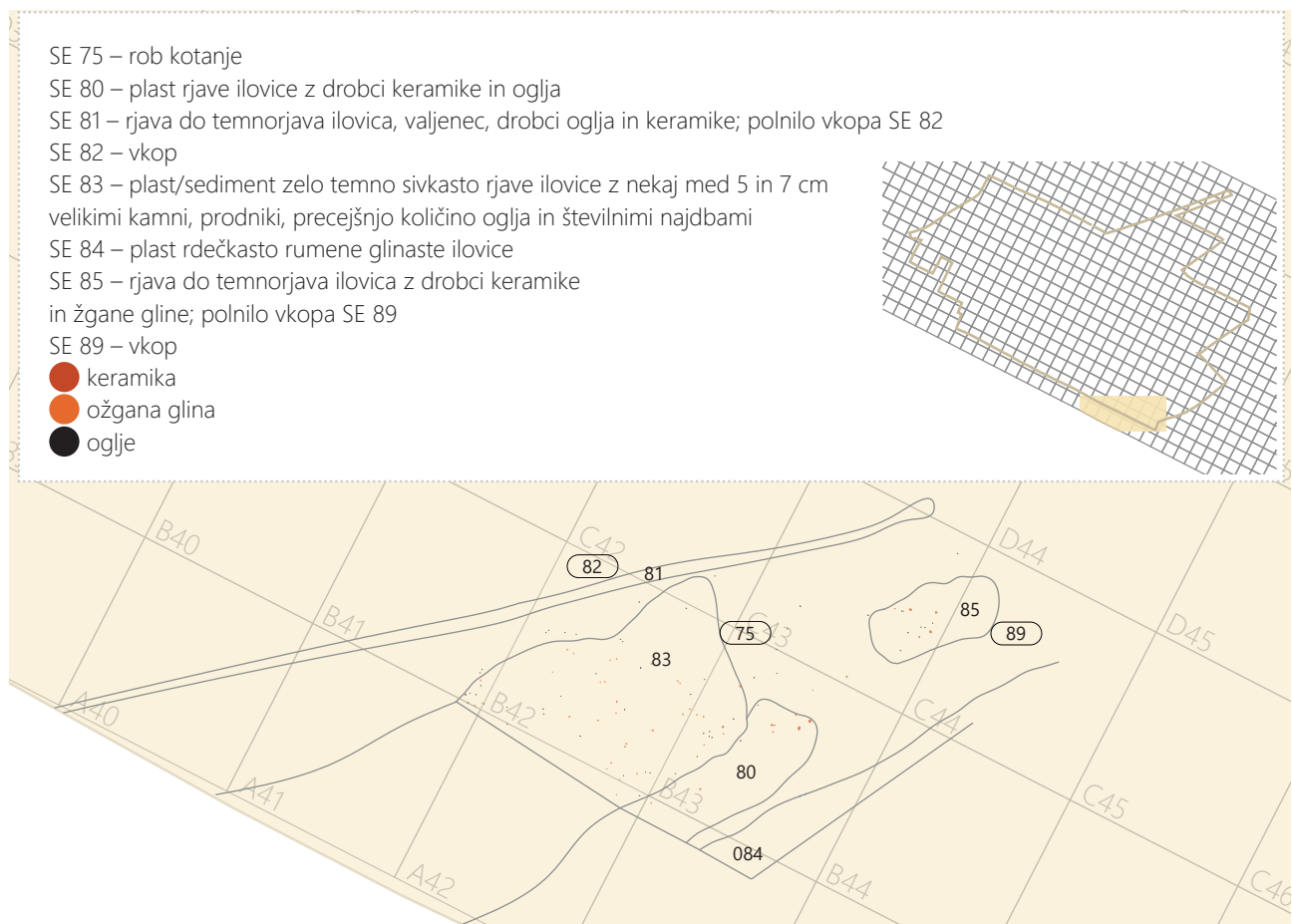
37 Delno izkopana jama SE 45; pogled proti jugozahodu.

5.2 Vzhodni del najdišča (sezona 2005)

Območje najdišča, izkopano v letu 2005, je obsegalo prostor vzhodno od izkopnega polja iz leta 2004 do linije med kvadranti M42 in M48, na vzhodu pa do poševnih linij med kvadranti L49 in H46 ter kvadranti G49 in B46 (sl. 9).

Najvišje ležečo plast na tem delu najdišča je predstavljala ornica (SE 1), ki je ob robovih izkopnega polja, točneje na jugu in severu, prehajala v travnato rušo. Ornico je tvorila rjava ilovica, ki je vsebovala redke prazgodovinske, rimskodobne in v največjem številu novoveške/novodobne najdbe. Pod njo se je v večjem delu izkopnega polja nahajala rumenkasto rjava meljasta ilovica (SE 9) s keramičnimi in kovinskimi najdbami, ravno tako iz prazgodovinskega, rimskodobnega in novoveškega oziroma novodobnega obdobja.²⁵ Njena debelina se je spreminjala. Na južnem, najvišjem delu najdišča, je bila najdebelejša, proti severu se je tanjšala in se končno v liniji kv. L, M 42–48 izklinila (sl. 14). Med sodobne strukture uvrščamo jarek na južnem delu najdišča,

²⁵ Pravzaprav gre za podobno sliko kot na nekaterih delih izkopnega polja iz leta 2004, zato tudi enake oznake za nekatere stratigrafske enote (SE).

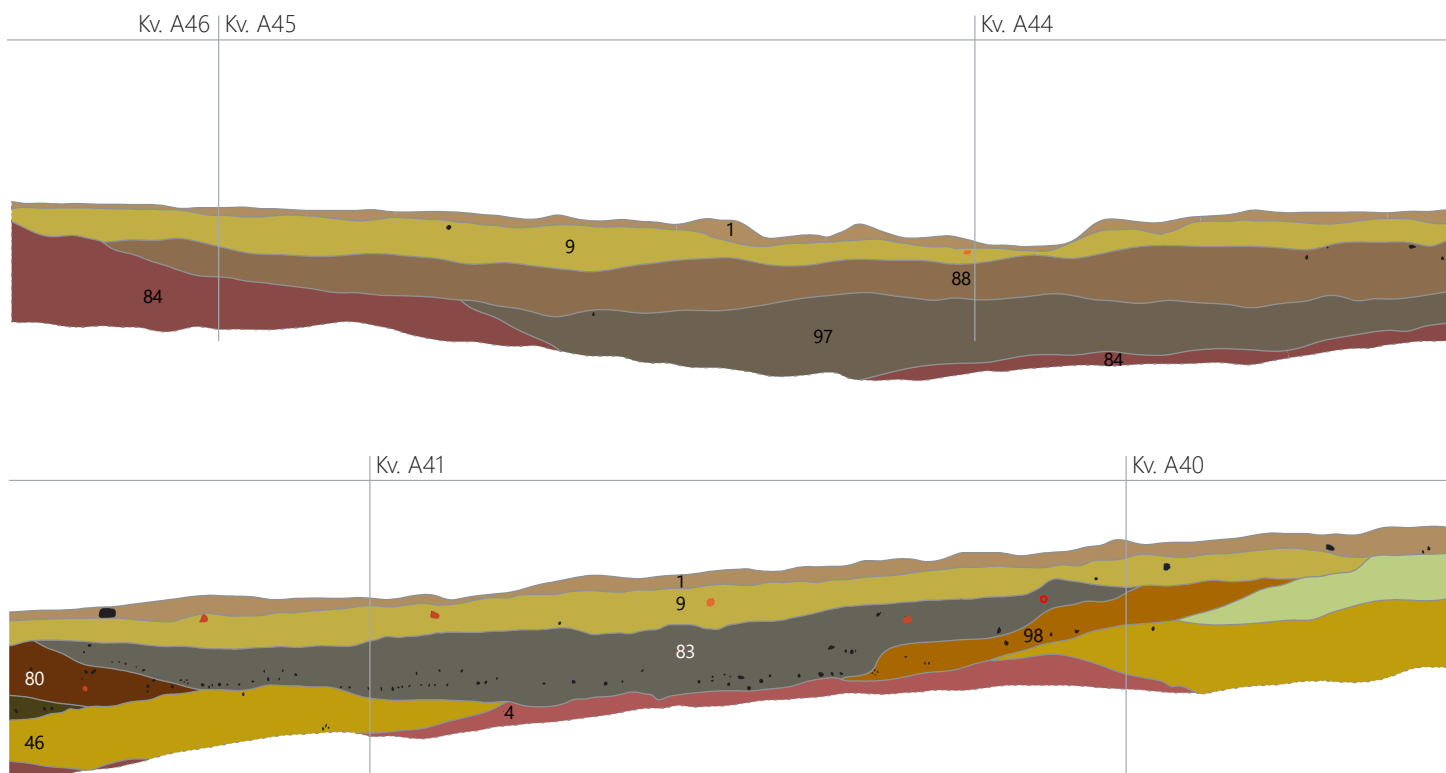
38 Tloris kotanje SE 75 s polnili (SE 83, SE 80), rimskodobnim vkopom SE 85/89 in sodobnim jarkom (SE 81/82). Merilo 1 : 200.

dolg 23,62 m in širok 0,25 m (SE 82/81), ki je bil zapolnjen z rjavim do temno rjavim ilovnatim meljem. V jarek je bil položen valjenec, namenjen ozemljitvi (strelvod) nadzemne telefonske napeljave. Kasneje je bil zgornji del jarka uničen zaradi poljedelskih aktivnosti (oranja) (sl. 38).

Geološko podlago na tem delu terena sta predstavljali rdečkasta glina (SE 4) ter plastovita rdečkasto rumena glinasta ilovica (SE 84). Vrh slednje je bil zelo valovit, saj smo nanjo

naleteli na različnih nadmorskih višinah (najvišja 338,52 m n. v., najnižja 334,99 m n. v.). Najvišje na terenu se je pojavila na skrajnem jugovzhodnem robu izkopnega polja (sl. 39, 40). Ob strojnem odstranjevanju te plasti za potrebe dokumentiranja presekov izkopnega polja smo naleteli na kose in leče železove rude/limonita, ki se je v večjih količinah praviloma nahajala v zgornjih 20 centimetrih plasti. Na severnem delu izkopnega polja smo v strojno izkopani sondi ugotovili, da

- SE 1 – travna ruša z ornico
- SE 4 – rdečkasta glina (geološka osnova)
- SE 9 – plast rumenkasto rjave meljaste ilovice
- SE 46 – plast rumenkasto rjave meljaste ilovice
- SE 48 – plast zelo temnorjave meljaste ilovice
- SE 80 – plast rjave ilovice z drobci keramike in oglja
- SE 83 – plast/sediment zelo temno sivkasto rjave ilovice z nekaj med 5 in 7 cm velikimi kamni, prodniki, precejšnje količino oglja in številnimi najdbami
- SE 84 – plast rdečkasto rumene glinaste ilovice
- SE 88 – plast temnorjave ilovice z drobci oglja, keramike, koščki limonita in nekaj večjimi prodniki
- SE 92 – plast temnorjave ilovice
- SE 97 – plast rjave ilovice z drobci oglja in koščki limonita
- SE 98 – plast temnorumenkasto rjave ilovice z drobci oglja
- keramika
- opeka
- oglje

39–40 Presek 11A in 11B. Merilo 1 : 50.

SE 84 prekriva plast močno rjave meljaste ilovice s primesjo kremenčevega peska (SE 100) z vidnimi porami, skozi katere je sprva vertikalno pronicala meteorna voda, kasneje pa so bile obložene z limonitno skorjo ter zapolnjene z rjavo do močno rjavo meljasto ilovico (sl. 41). Preko slednje se je najprej odložila plast zelo temnorjave meljaste ilovice (SE 48) in nato preko obeh temnorjave ilovica z nekaj koščki limonita, ki je bil na nekaterih mestih intenzivno rdečkasto obarvan (SE 99). Preko te plasti se je odlagala plast temnorjave ilovice, ki je vsebovala železove ooliti velikosti 1×1 mm (SE 101). Plasti sta bili kasneje poškodovani oziroma erodirani s površinskim delovanjem tekoče vode, ki je na tem mestu oblikovala strugo. Opuščena struga potoka je bila najprej zapolnjena z rjavo ilovico z nekaj koščki limonita, z redkimi drobci keramike in oglja (SE 97) ter nato s še temnejšo rjavo ilovico s površinsko preperelimi apnenčastimi prodniki velikosti do 10×7 cm, odlomki novoveške/novodobne keramike in drobci oglja (SE 88) (sl. 42). Takšno situacijo smo med drugim dokumentirali v strojni poglobitvi na južnem robu izkopnega polja (sl. 39). Preko SE 88 in SE 101 se je odložila SE 9, ki je bila kasneje na tem delu skoraj v celoti uničena in spremenjena v ornico (SE 1).

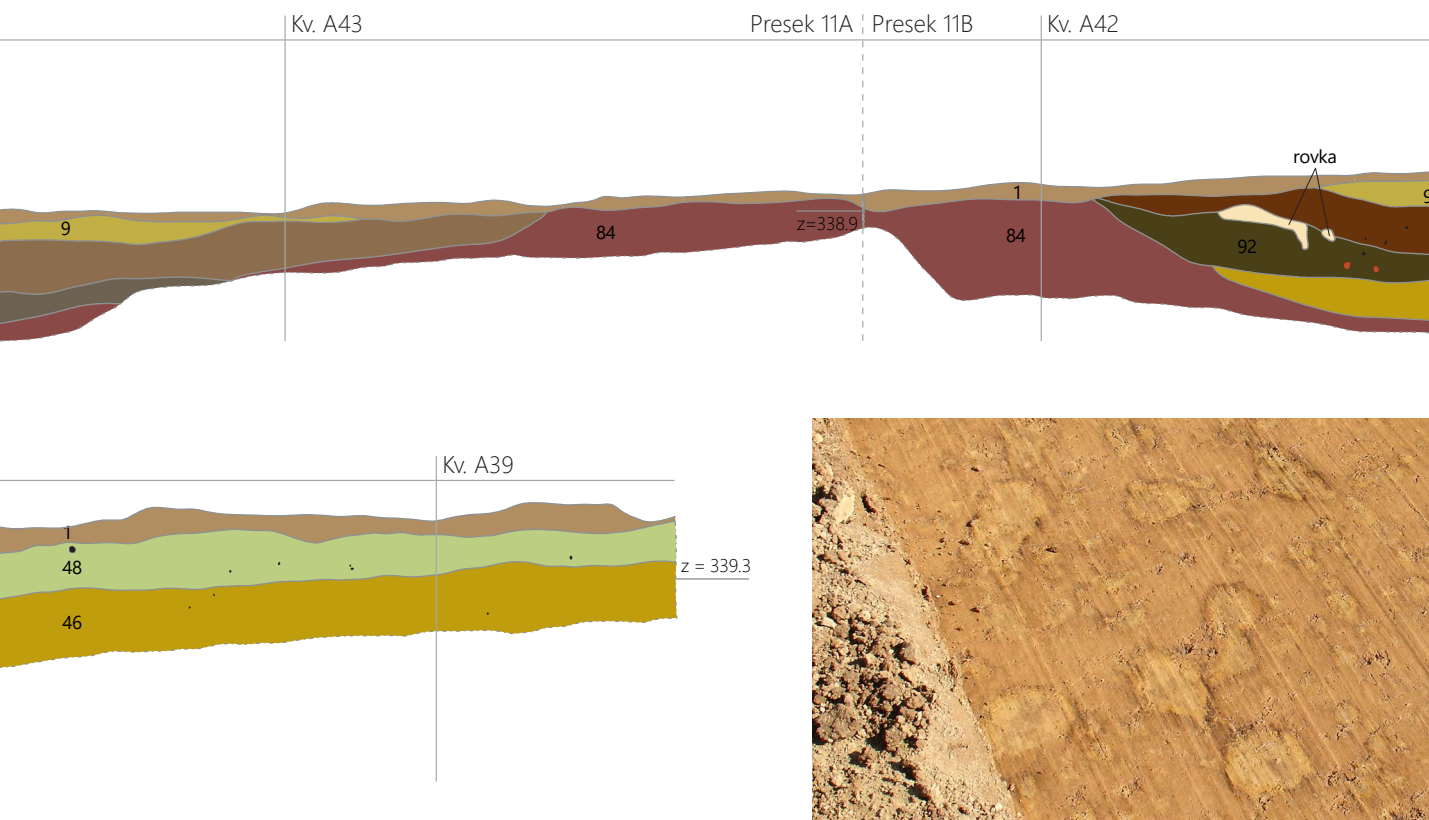
Na južnem delu izkopnega polja (sl. 40) smo v poglobitvah dosegli SE 84 in SE 4, ki sta bili prekriti z rumenkasto rjavo

meljasto ilovico (SE 46). Preko nje je bila na zahodnem delu odložena SE 48. Preko obeh plasti je ležala temno rumenkasto rjava ilovica z drobci oglja (SE 98). Na vzhodnem delu je nad SE 46 ležala tudi temnorjava ilovica (SE 92). Obe je prekrila plast rjave ilovice z odlomki keramike in drobci oglja (SE 80).

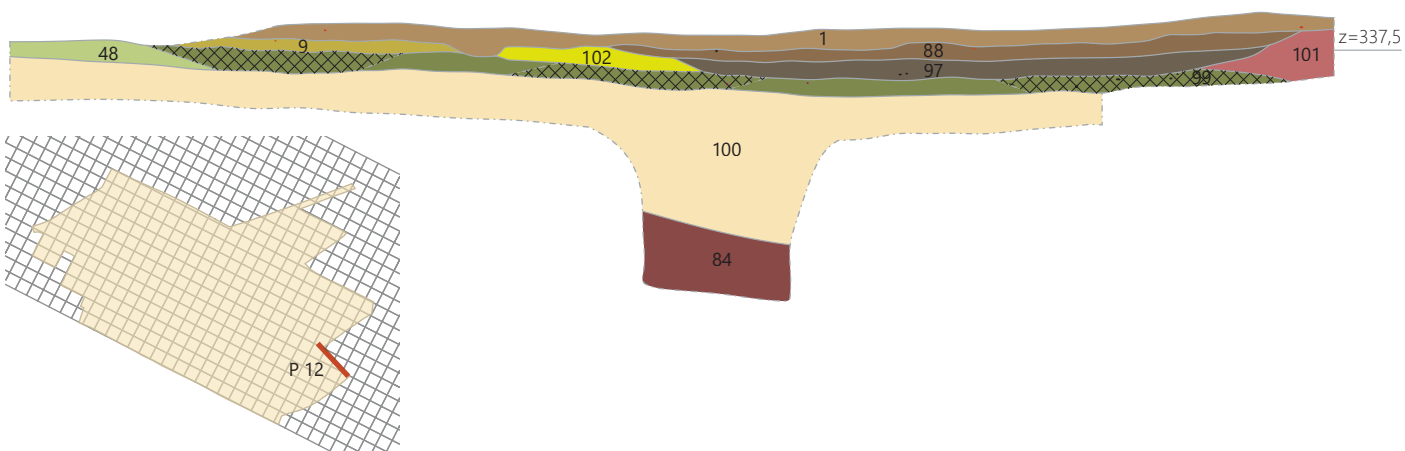
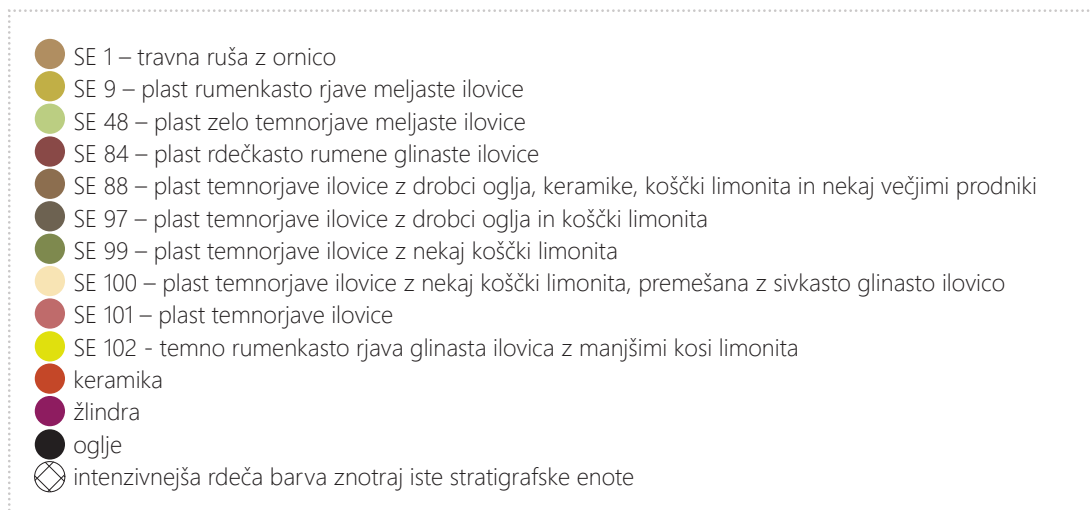
Vsi zgoraj opisani depoziti so bili deloma uničeni ob erozijskem delovanju vode, ki je na tem delu zastajala in oblikovala podolgovato kotanjo, dolgo 14,11 m, široko 5,51 m ter globoko 0,51 m (SE 75),²⁶ zapolnjeno z zelo temno sivkasto rjavo ilovico z ogljem, lepom, odlomki keramike, odlomkom steklene čaše in kovinskimi najdbami (železni žebliji, klin, novci) (SE 83). Temno obarvan ilovnat melj je predstavljal sedimentacijsko redukcijsko okolje stoječe vode, kjer so se odlagali prineseni materiali skupaj z arheološkimi najdbami (sl. 38). Slednje so skoncentrirane v spodnji polovici in predvsem na samem dnu kotanje (sl. 43). Vsa opisana situacija je bila prekrita s SE 9 in kasneje SE 1.

Po strojni odstranitvi SE 1 in SE 9 smo na celotnem terenu dokumentirali najmlajšo geološko osnovo SE 48, ki je padala proti severu oziroma proti današnji avtocesti A2 (sl. 40,

26 Mere se nanašajo na izkopan del kotanje, ki se je nadaljeval izven izkopnega polja.

41 Vertikalne pore na dnu strojne sonde, posledica pronicanja vode.

42 Presek 12. Merilo 1 : 100.

43 Najdbe na dno kotanje SE 75; pogled proti severovzhodu.

42). Na njeni površini (sl. 10) smo ugotovili zgoraj omenjeno naravno kotanjo (SE 83/75), paleostrugo s pripadajočimi sedimenti (SE 97 in SE 88), več prazgodovinskih jam ter 2,87 m dolgo, 1,63 m široko in 0,34 m globoko kotanjo naravnega nastanka, zapolnjeno z zelo temno rjavo ilovico (SE 96/93).

Rimskodoben vkop v kv. G43 in G44 je bil dolg 3,49 m, širok 1,68 m in globok 0,17 m (SE 85/89) (sl. 38). Zapolnjen je bil z rjavo do temno rjavo meljasto ilovico z drobcu oglja in nekaj odlomki verjetno rimskodobne keramike (sl. 44).

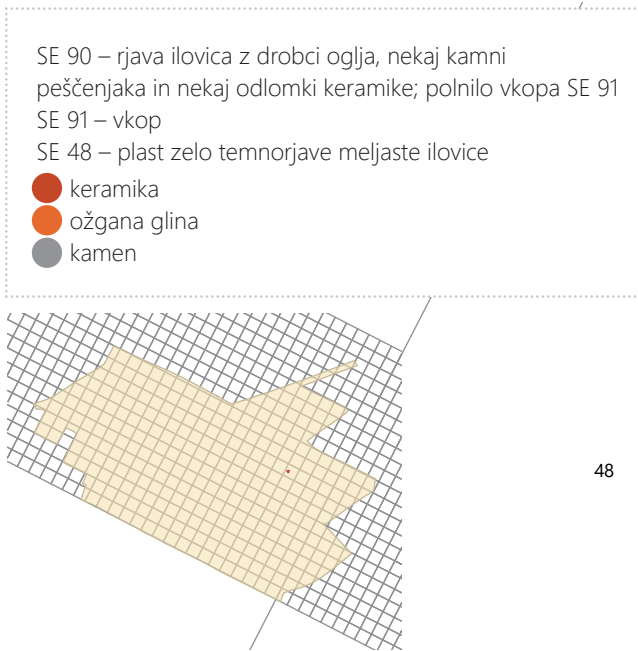
Najgloblja prazgodovinska jama je bila globoka 33 cm (SE 43). Zapolnjena je bila z rjavo ilovico, ki je vsebovala drobce oglja (SE 42), katerega količina je proti dnu jame naraščala (30% zastopanost) (sl. 35, 45). Na dnu smo odkrili celo del prepolovljenega kola, dolg 10 cm in polmera 5 cm. V jami smo našli nekaj žgane gline, več kamnitih odbitkov in odlomke prazgodovinske keramike. Jamo smo delno raziskali že v času izkopavanj leta 2004 (sl. 14). Največja prazgodovinska jama je ležala v kv. J42 (sl. 46). V tlorisu je bila nepravilne ovalne oblike, dolga 1,48 m in široka 1,47 m ter

44 Odlomki rimskodobne keramike iz vkopa SE 85/89.

45 Delno izkopana jama SE 42/43; pogled proti jugu.

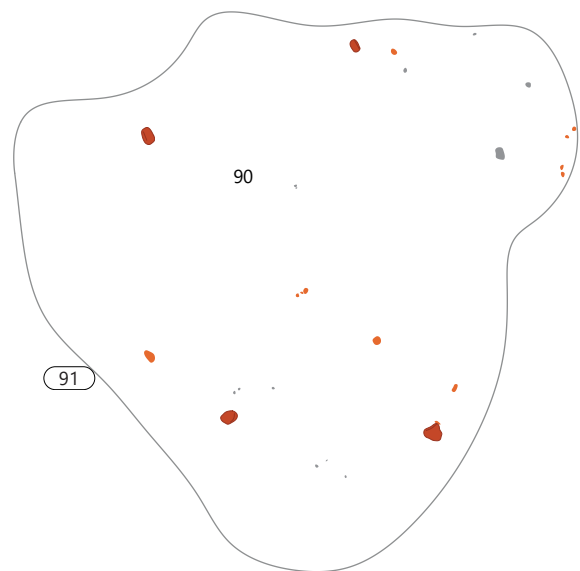

46 Tloris jame 90/91. Merilo 1 : 20.

globoka 0,35 m (SE 91), zapolnjena z rjavo ilovico, nekaj odlomki keramike, drobcii oglja in kamni peščenjaka, velikosti do 10 × 15 cm (SE 90).

Preostale prazgodovinske jame so bile zapolnjene bodisi z rjavo meljasto ilovico – SE 76/77 (sl. 47) in SE 78/79 (sl. 48), bodisi s temno rumenkasto rjavo meljasto ilovico, kot pri jami SE 94/95 (sl. 51),²⁷ bodisi z rjavo ilovico, kot pri jami SE 86/87 (sl. 50). Polnila jam so vsebovala malo odlomkov slabo žgane, porozne keramike, ki je bila še najbolj ohranjena v jami SE 78/79 (G13 in G14; sl. 49), drobcie oglja in ožgane gline ter kamnite odbitke in luske.

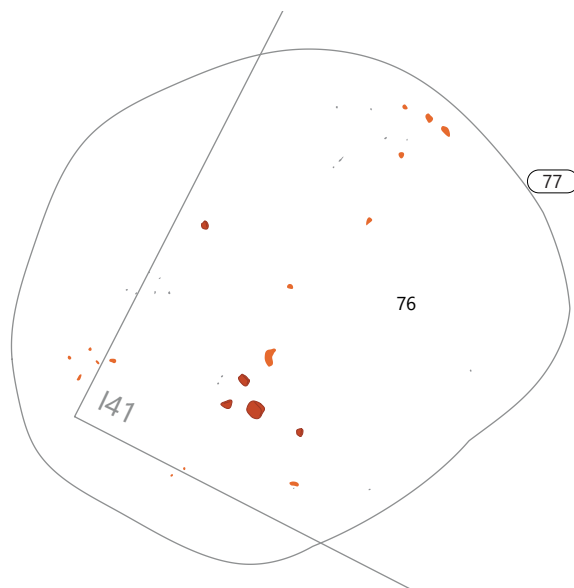
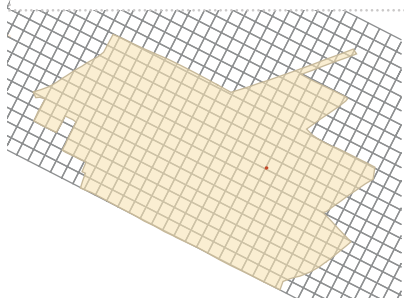
Gleda na to, da smo na površini SE 48 naleteli tako na prazgodovinske kot rimskodobne vkope, lahko sklepamo, da sta bili obe hodni površini omenjenih arheoloških obdobij v kasnejšem času uničeni zaradi izrabe prostora za poljedelstvo. Poleg tega je ob tem tudi zaradi velike časovne razlike treba izraziti dvom o obstoju ene same hodne površine od prazgodovine do rimskega obdobja.

27 Jama SE 94/95 je bila ob čiščenju površine SE 48 odkrita v kv. B28, na delu izkopnega polja, ki je bil sicer raziskovan tudi že leta 2004.

SE 76 – rjava ilovica z drobci oglja, ožgane glin in nekaj odlomki keramike; polnilo vkopa SE 77
 SE 77 – vkop
 SE 48 – plast zelo temnorjave meljaste ilovice

- keramika
- ožgana glina
- kamen

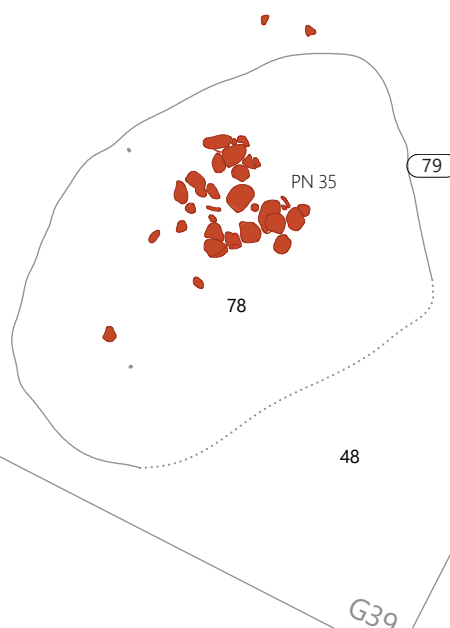
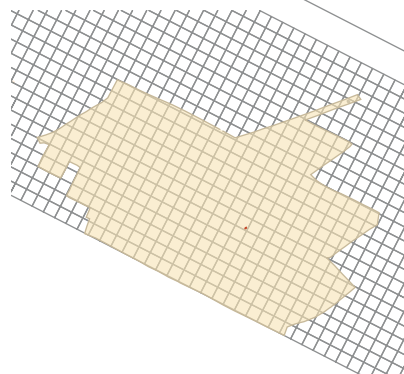

48

47 Tloris jame SE 76/77. Merilo 1 : 20.

SE 78 – rjava ilovica z drobci oglja in koncentracijo keramike (PN35); polnilo vkopa SE 79
 SE 79 – vkop
 SE 48 – plast zelo temnorjave meljaste ilovice

- keramika
- kamen

48

48 Tloris jame SE 78/79. Merilo 1 : 20.

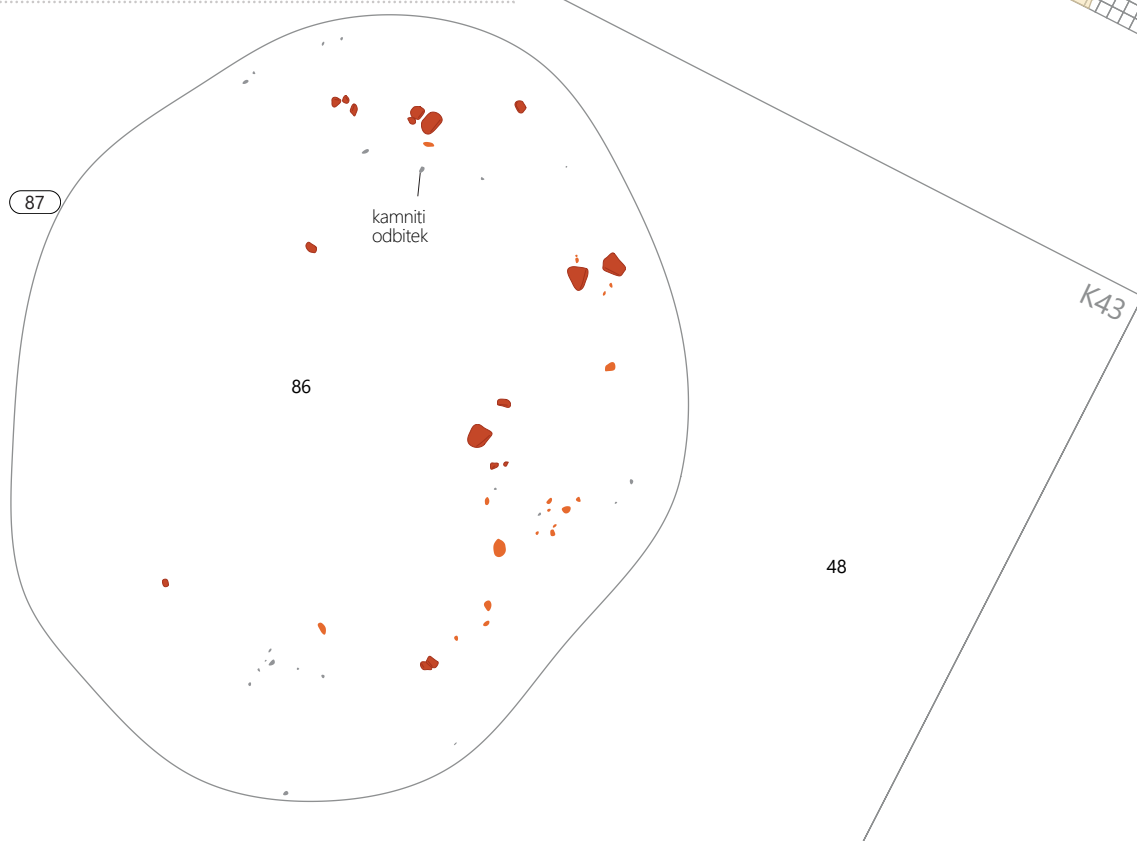
49 Koncentracija keramike (PN 35) iz jame SE 78/79.

SE 86 – rjava ilovica z drobci oglja, ožgane gline, kamnitim odbitkom in nekaj odlomki keramike; polnilo vkopa SE 87

SE 87 – vkop

SE 48 – plast zelo temnorjave meljaste ilovice

- keramika
- ožgana glina
- kamen

50 Tloris jame SE 86/87. Merilo 1 : 20.

51 Očiščena jama SE 94/95.

5.3 Analiza gradiva

Na najdišču smo, glede na odprto površino, naleteli na majhno število vkopov. Tudi prazgodovinske in rimskodobne najdbe v njih so redke; podobno velja za plasti. Večinoma gre tako v strukturah kot plasteh za precej uničeno gradivo, ki največkrat tipokronološko ni opredelljivo. Največkrat je le tehnika izdelave keramike tista, ki omogoča uvrstitev odlomkov v prazgodovino ali rimsko dobo (glej npr. sl. 21, 22, 44). Tudi koncentracija prazgodovinske lončenine PN 35, najdena v jami SE 78/79 (sl. 49), iz katere izhaja najbolj ohranjena in najbolj številčna koncentracija keramike na najdišču, je omogočila rekonstruiranje le dveh posod (G13 in G14). Predstavljamo pa izbor gradiva, ki omogoča uvrščanje le-tega vsaj v širše obdobje: prazgodovinsko, rimskodobno in novoveško/novodobno.

5.3.1 Prazgodovinsko gradivo

Tako znotraj struktur kot tudi v plasteh smo naleteli na več odbitkov kremenca (G7, G8, G12, G76, G91 in G92) in lusk, kar ni nič nenavadnega za naselja iz celotnega prazgodovinskega obdobja. V primeru odbitka od jedra G8 iz jame SE 42/43 bi glede na znake uporabe lahko rekli, da gre za rezilo. Zanimiva pa sta kremenasta predmeta G91 in G92, najdena v ornici (SE 1). Predvsem pri primerku G91 bi šlo lahko za novoveški kresilnik pravokotne oblike zaokroženih robov iz 18. ali 19. stoletja. Kadar so kresilniki najdeni posamično, lahko domnevamo, da gre za na polju izgubljene ali na njive z gnojem prinesene predmete. Ti kresilniki so bili verjetno v civilni uporabi. Če je bilo na omejenem prostoru najdenih najmanj nekaj deset in celo več kot sto kresilnikov, pa lahko domnevamo, da je na tem prostoru taborila vojska, oborožena s kremenjačami (Jamnik 1993, predvsem 27–28, 33–34).

Veliko večino prazgodovinskega gradiva predstavljajo keramični odlomki, ki so preslabo ohranjeni, da bi jih lahko kakor koli tipološko ali časovno uvrščali (sl. 21, 22).

Tako se je v ornici in premešanih plasteh, med ostalim gradivom, pojavljala tudi prazgodovinska keramika. Večinoma gre za tipokronološko nedoločljive kose. Tako se npr. trakasti ročaji (G87, G88), cilindrični oziroma tunelasti ročaji (G2, G11, G89 in G90)²⁸ in keramične uteži (G81) pojavljajo praktično od neolitika dalje in prek celotnega prazgodovinskega obdobja, zato so za kakršno koli časovno uvrščanje, predvsem pa brez zanesljivih zaprtih celot, neprimerni.

Jamo SE 27/28, ki se je nahajala na jugozahodnem delu najdišča (kv. B31), smo že v času izkopavanja na podlagi najdb uvrstili v prazgodovinsko obdobje, ob analizi gradiva pa natančneje v bakreno dobo, imenovano tudi eneolitik. V njej smo našli tudi dve diskasti predilni vretenci (G5 in G6). Na odlomku vretenca G6 je zgornja stran vretenca okrašena z žarkovno postavljenimi linijami. Nizka oziroma ploščata predilna vretenca imajo lahko bolj ali manj odebeljen srednji del, lahko so ploska ali konična. Nekatera so okrašena tudi z žarkovno postavljenimi linijami. Pojavljajo se na različnih najdiščih iz časa bakrene dobe, uvrščenih v 4. tisočletje pr. n. št., od vzhodne Slovenije (npr. Kerman 2013, 44, sl. 40: vretenca; Strmčnik Gulič 2006, 200: kat. 14–15; Šavel 2009, 108, sl. 54: vretenca; Tomanič-Jevremov *et al.* 2006a, 170: kat. 68–72, sl. 10; Tomanič-Jevremov *et al.* 2006b, 183: kat. 44; 192: kat. 44) do osrednje Slovenije, kjer jih najdemo tudi na Šmarju - Sap bližnjem Ljubljanskem barju (npr. Bregant 1974a, t. 8: 3; Bregant 1974b, 51, t. 4: 7–9; Bregant 1975, 41, t. 13: 8; 15: 13, 17; 16: 10, 15; 17: 3–6, 17, 20; 22: 7, 9, 14; 24: 3; 38: 7, 8; P. Turk, M. Turk 2019, sl. 185; Velušček 2009a, 67–68, sl. 3.20: V1/1–2, V2/1–2, V3/1).

V isti čas lahko na podlagi primerjav z Ljubljanskega barja uvrstimo tudi odlomek lonca G3 in odlomek verjetno kroglasto-bikonične oziroma bikonične sklede G4. Lonec G3 lahko uvrstimo med kroglaste oziroma trebušaste lonce, pri katerih trup preide v podarjen vrat in rahlo izvihano ustje. Tovrstne lonce je Anton Velušček v objavi kolišča Hočevarica uvrstil v tip L5 (2004, 186, sl. 4.2.2: L5), v objavi kolišča Stare gmajne pri Verdu pa v tip L5 (2009a, 64, sl. 3.12: L5; Velušček 2009b, t. 5: 8: 4)²⁹. Podobni lonci so bili najdeni tudi ob Maharskem prekopu pri Igu (Bregant 1974a, t. 5: 3; Bregant 1974b, t. 5: 5; Bregant 1975, t. 14: 6; 18: 3; 27: 7). Odlomek ostenja z jezičastim držajem G4 smo pripisali kroglasto-bikonični oziroma bikonični skledi. Podobne sklede iz Hočevarice, pri katerih se pogosto držaji in podobne plastične aplikacije vedno pojavljajo na največjem obodu posode, je Velušček uvrstil v tip S2 (2004, 196, sl. 4.2.8: S2). Najdene pa so bile npr. tudi ob Maharskem prekopu (Bregant 1975, t. 15: 4, 6; t. 20: 1; t. 24: 10; t. 31: 11; t. 35: 7).

Med bakrenodobne najdbe bi lahko uvrstili tudi odlomek sklede G75 iz premešane plasti SE 9. Še najbolj je podobna skledam iz Hočevarice, ki jih je Velušček uvrstil v tip S2, in za katere je značilno, da spodnji del posode tekoče preide v široko, zaobljeno rame in usločeno oblikovan vrat ter se zaključuje v rahlo izvihanem ustju (2004, 196, sl. 4.2.8: S2).

Na vzhodnem delu najdišča, v kv. G39, je ležala jama SE 78/79. V njenem polnilu je bila najdena koncentracija

28 Cilindrična oziroma trakasta ročaja G2 in G11 izvirata prvi iz jame SE 24/25 in drugi iz plasti SE 50.

29 Gre za lonec iz Blatne Brezovice in ne iz Starih gmajn.

keramike, označena kot SE 35 (sl. 49). Kljub temu, da smo naleteli na več odlomkov posod, lahko le odlomek **G14** uvrstimo med lonce z dolgim, rahlo izvihanim vratom. Podobne lonce je Ida Murgelj na najdišču Podsmreka pri Višnji Gori uvrstila v tip L 2 (2013, 27, sl. 30: L2). V Podsmreki najdemo primerjavo tudi za skodelo **G13**. Uvrstimo jo lahko med skodele tipa SK 8, za katere so značilni rahlo napet trebuh in različno oblikovani robovi ustij. Lahko so tudi razširjeni na obeh straneh, tako kot rob ustja pri naši skodeli (Murgelj 2013, 21, sl. 29c: SK 8). V Podsmreki se pojavlja tudi okraševanje z gladkimi rebri, s kakršnim je okrašena skodela **G13** (Murgelj 2013, 37, sl. 33: O 01). Da gre v istem času za razširjeni način okraševanja, kaže tudi enako okraševanje keramike iz Olorisa pri Dolnjem Lakošu pri Lendavi (Dular *et al.* 2002, 155, sl. 11: O1). Naselbinski ostanki v Podsmreki in Olorisu so uvrščeni v čas pozne srednje bronaste dobe, ki je označen kot horizont Oloris – Podsmreka (Črešnar, Teržan 2014, 681–688)³⁰.

Med vsemi prazgodovinskimi najdbami pa, zanimivo, nismo naleteli na najdbe, ki bi jih lahko uvrstili v pozno bronasto ali starejšo železno dobo in ki bi bile hkratne z najdbami iz magdalenskodobnih grobišč, čeprav Magdalenska gora leži v neposredni bližini najdišča Cikava.

5.3.2 Rimskodobno gradivo

Rimskodobno gradivo je bilo najdeno v gornjih premešanih plasteh na najdišču in znotraj nekaterih struktur. Ravno tako kot za prazgodovinsko gradivo tudi za rimskodobnega velja, da je bilo glede na raziskano površino relativno redko in zelo slabo ohranjeno.

Skupaj smo našli enajst rimskodobnih novcev, od tega enega na vrhu plasti SE 48, ki je predstavljala podlago za vkope, vsi ostali pa izvirajo iz plasti SE 83, ki je zapolnila naravno kotanjo. Novec iz plasti SE 48 (**G112**) je iz sredine 2. stoletja, novci iz plasti SE 83 pa so, razen sestercija iz 1. ali 2. stoletja (**G24**), pretežno iz sredine in druge polovice 4. stoletja (**G20–G23** in **G25–G29**).

V plasti SE 83 so poleg novcev tudi sicer prevladovali rimskodobne najdbe (**G30–G42**), kovani žebelji (**G44–G47**) in železna klina (**G43**), ki bi bili lahko rimskodobni, toda podobne kovane žebelje se uporablja še danes.³¹ Smo pa v plasti našli tudi nekaj odlomkov novodobne keramike

(npr. **G49** in **G50**), tako da plasti le ne moremo označiti kot rimskodobno.

Med rimskodobne najdbe nedvomno lahko uvrstimo odlomek roba ustja (**G32**), ostenja loncev (**G30**, **G31** in **G33**), trakast ročaj vrča (**G36**), dna, verjetno vrčev (**G37–G39**), in dna finih namiznih posodic, morebiti čaš (**G40** in **G41**). Gre za odlomke, ki so premalo ohranjeni, da bi lahko služili za natančno tipološko ali kronološko opredelitev. Med rimskodobno kuhinjsko posodje lahko uvrstimo odlomek ovalnega lonca z izvihanim ustjem (**G34**). Posebnost sicer predstavlja okras vodoravnih linij, med katerimi so navpični vtisi, vendar po obliki sodi med preproste temne ovalne lonce, ki se pojavljajo od 1. in vsaj do 3. stoletja. Glede na podobnost s prazgodovinskimi lonci lahko domnevamo, da izvirajo iz lokalne tradicije (npr. Jelinčič Vučković 2015, 131–133, sl. 139;³² Mikl Curk 1987, t. 1: 2; 6: 9; 20: 6). Odlomek ustja in dela ostenja finega lonca, verjetno kroglaste oblike (**G35**), je glede na tehnologijo izdelave nedvomno rimskodoben, a nam zanj ni uspelo najti pravih primerjav. Glede oblike najbližje primerjave najdemo v t. i. vazah kroglaste oblike z narebreno zgornjo polovico posode oziroma v vazah s komaj nakazanim izvihanim ustjem, ki se v emonskih grobovih pojavljajo od sredine do konca 1. stoletja (Plesničar-Gec 1977, 44, t. 5: 14, 17).

Poleg novcev in keramike iz plasti SE 83 lahko v rimsko obdobje uvrstimo tudi odlomek modre steklene posode **G42**. Uvrstili smo ga med čaše, saj imamo ohranjen le del ostenja z enim ročajem. Na ostenje je vertikalno pritrjen ušesast ročaj, ki se tik ob ustju konča z izrastkom. Ravno tako ne vemo, kako se je posoda zaključila v spodnjem delu. Morda imela dva ročaja, spodnji del pa se je zaključeval z ного. V tem primeru bi lahko govorili o čaši na nogi, ki je lahko visoka ali nizka prstanasta, z dvema ročajema. Tovrstne čaše v strokovni literaturi najdemo tudi pod nazivom skifos. Posode se med seboj razlikujejo po obliki ustja, obliki ostenja, izdelavi noge, obliki ročaja in podobno. Največkrat se pojavljajo v 1. stoletju. Irena Lazar je tovrstne čaše uvrstila v njen tip 3.7.5. (2003, 110, sl. 34: 3.7.5.).

Ravno tako iz plasti SE 83 izvira 2 cm velik svinčen predmet v obliki želoda (**G48**). Gre za predmet, katerega uvrstitev v rimsko obdobje ni zanesljiva, res pa je velika večina najdb iz plasti rimskodobnih. Njegove namembnosti ne poznamo, vendar je podoben rimskim svinčenim izstrelkom za prače. Od izstrelkov, ki jih poznamo iz Slovenije, se sicer nekoliko loči po obliki ter predvsem teži in velikosti (glej npr. Laharnar 2011), toda nekaj po obliki in velikosti podobnih izstrelkov je bilo najdenih na severovzhodu rimske Galije, uvrščeni pa

30 O horizontu Oloris – Podsmreka.

31 Naj tu navedem le prodajo ročno kovanih žebeljev »Eschert Design«, ki jih je moč kupiti v specializiranih trgovinah (npr. <https://www.bauhaus.si/zebelj-esschert-kovano-zelezo-11-5-cm> [dostop 17. julij 2023]).

32 Lonci tipa L1 po Kristini Jelinčič Vučković.

so v pozno republikansko in zgodnje imperialno obdobje (Roymans, Scheers 2015, 22, sl. 14).

Če primerjamo časovno uvrstitev rimskodobnih najdb iz plasti SE 83, vidimo, da se časovno ne ujemajo z večino novcev, najdenih v plasti. V premešanih plasteh (SE 6, SE 2 in SE 1) pa je bilo nekaj odlomkov keramike, ki bi lahko bila poznoantična, in sicer majhen odlomek ostenja z okrasom valovnice (G82) in nekaj odlomkov ustij z delom ostenja (G64, G65, G83 in G98). Gre za lonce, torej kuhinjsko posodje, temno rjave barve. Glina, iz katere je posodje izdelano, vsebuje različne primesi kremenca in sljude. Težava s tovrstno keramiko je, da jo nekateri avtorju pripisujejo poznoantičnemu obdobju, času med 4. in 6. stoletjem, drugi pa zgodnesrednjeveškemu obdobju, času med koncem 6. ali začetkom 7. in vse do konca 12. stoletja.³³ Pri tovrstnih posodah je za natančnejše tipološko in kronološko uvrščanje potreben dobro dokumentiran zaprti kontekst.

Med rimskodobne najdbe z najdišča lahko uvrstimo tudi nekaj najdb iz plasti s premešanim gradivom. Tako je bil v plasti SE 6 najden odlomek melnice (tudi *mortaria*) G66, sklede s širokim, navzdol zavihanim robom, ločenim od pokončnega ustja z značilnim žlebičem. Običajno imajo melnice izoblikovan tudi izlivek, ki pa na našem odlomku ni ohranjen. Gre za značilno obliko rimske kuhinjske keramike, ki se je uporabljala za pripravo hrane, saj med prazgodovinskimi keramičnimi gradivom melnic ne poznamo. V njih so s pomočjo tolkača (*pistillum*) drobili začimbe in raznovrstne dodatke za kuhanje (Ožanić Roguljić 2016, 80; Vidrih Perko 2006, 92). Številne najdbe melnic iz ptujskih mitrejev (Tušek 2001, t. 4: 4, 6, 7; Vomer Gojkovič 2001, t. 2; 3: 1, 2; I. Žižek 2001, t. 13–18) kažejo na to, da so jih verjetno uporabljali tudi za drobljenje dišav v kultne namene. V Panoniji poznamo najstarejše melnice že iz 1. stoletja (Brukner 1981, 83–84), medtem ko so primerki z zelenorjavo glazuro uvrščeni v čas 3. in 4. stoletja (Brukner 1981, 84). Ravno tako je rimskodobni odlomek sklede, verjetno imitacije sigilatne oblike Drag. 44 (Brukner 1981, 89). Iz plasti SE 5 izvira odlomek ustja z delom vratu vrča, ki bi ga lahko uvrstili med vrče tipa 7 po Olgi Brukner, ki so uvrščeni v čas druge polovice 1. in prve polovice 2. stoletja (1981, 113).³⁴

Med rimskodobne steklene posode lahko uvrstimo tudi ustje steklene posode G77 iz plasti SE 9. Ustje steklene posode z ozkim visokim vratom je premalo ohranjeno, da bi ga lahko uvrstili v določen tip. Lahko gre za ustje steklenice ali balzamarija, v Sloveniji pa se tovrstno posodje pojavlja vsaj od 1.

do 3. stoletja (Lazar 2003, npr. sl. 37: 5.1.1.; 43: 6.3.2., 6.3.3.; 44: 6.3.4.; 49: 8.4.1.; 50: 8.6.7., 8.6.8.; 51: 8.6.20.).

V plasti SE 1 sta bila najdena tudi dela dveh železnih nožev s trnastim nastavkom za ročaj (G107 in G108). Zanju velja podobno kot za že navedene žebelje; v nespremenjeni obliki se pojavljajo praktično od starejše železne dobe pa do danes.

5.3.3 Novodobno in časovno nedoločljivo gradivo

Veliko večino gradiva na najdišču so predstavljali odlomki novoveške/novodobne keramike. Tovrstno gradivo na arheološka najdišča, kakršno je Cikava, večinoma pride z obdelavo oziroma gnojenjem njiv. Pravzaprav je tipokronološko uvrščanje odlomkov novoveško/novodobne keramike brez zaprtih kontekstov nesmiselno. Pogosto je nesmiselno tudi iskanje primerjav tovrstnega gradiva v arheološki literaturi, saj bi bilo potrebno upoštevati primerke različnega posodja, ki ga obravnava etnologija.

Tako npr. poznamo izdelke domače kuhinjske keramike iz Bele krajine iz 19. in prve polovice 20. stoletja, ki imajo na spodnji strani posod vtisnjena različna znamenja delavnic, tudi križ, očrtan s krožnico (Berk *et al.* 1993, 11). Glede na fotografijo iz knjige Edija Berka, Janeza Bogataja in Janeza Pukšiča tako po samem videzu keramike kot tudi znamenju lahko vidimo podobnosti s primerkom dna, ki smo ju našli v ornici (G105 in G106). Vprašanje je, koliko je smiselno za drobce keramike, najdene na njivi, iskati primerjave na poznosrednjeveških in/ali zgodnjenovoveških najdiščih, kar se npr. lepo vidi tudi pri naših primerkih, na videz zelo podobnih odlomkih keramičnih dnov z zelo podobnimi znamenji križa, očrtanega s krožnico, z gradu Šalek v Velenju (Brišnik, Ravnikar 1999, 55, t. 28: 212, 214, 222).

Potrebno je upoštevati tudi to, da ima lončarstvo na območju današnje Slovenije dolgo tradicijo, na podeželju pa je dolgo ostalo poglavitna obrtna panoga. Še na začetku 20. stoletja po izročilu ni »kmetske hiše«, v kateri ne bi bilo lončene peči in lončenih posod. Ob koncu 19. stoletja je na Slovenskem v vseh lončarskih središčih delovalo več kot 410 lončarjev. Od tedaj se je njihovo število sicer zmanjševalo, a jih je bilo po 2. svetovni vojni še 184 s 40 pomočniki. Obstoj lončarskih delavnic sicer ni bil povezan le s stopnjo potrebe, temveč predvsem s primernimi nahajališči gline, ki je bila osnovna surovina za izdelavo keramičnih izdelkov. Slovenski lončarji so svoje izdelke že od nekdanj prodajali oziroma menjali za drugo blago in potrebščine tudi daleč izven svojih izdelovalnih centrov (Berk *et al.* 1993, 10–19). Zato arheologi (pre)pogosto, predvsem za preprosto kuhinjsko keramiko, primerjave iščemo v strokovni literaturi, ki se veže na

33 Za primerjavo glej npr. Modrijan 2011; Modrijan 2020 (pozna anti-ka) in Pleterski 2010 (zgodnji srednji vek).

34 Za primerjavo glej še Knez 1992, t. 1: 5; t. 7: 4.

rezultate arheoloških raziskav, pri čemer primerjav pogosto ne najdemo ali pa so splošne.³⁵

Zato naj navedemo le en zaprt novodobni kontekst, in sicer zasutje (SE 20) jarka SE 21, kjer gre, kot je navedeno zgoraj, nedvomno za novodobno keramiko.

Od ostalih novodobnih najdb naj navedemo, da smo v premešanih plasteh našli tri novce. V starejši (SE 9) avstrijski krajcar (Kreuzer) iz leta 1851 (G74), v ornici (SE 1) pa italijanskih 10 stotinov (centesimi) iz leta 1941 (G110) in jugoslovanski dinar iz leta 1945 (G111).

Med najdbami iz ornice je zanimiv tudi ostanek minometne mine kalibra 45 mm (G109) za italijanski minomet Brixia model 35 (sl. 52). Minometi Brixia model 35 so predstavljali lahke minomete, ki jih je lahko nesel en borec, z njimi pa sta lahko upravljala dva borca. Gre za orožje, ki se je uporabljalo na nivoju voda. Minomete Brixia 35 so Italijani proizvajali med letoma 1935 in 1943. Večinoma so bili v uporabi v italijanski vojski, na severnoafriškem bojišču so jih uporabljale tudi nemške enote (Chamberlain, Gander 1975, 11; Norris, Calow 2022, 34–35), kot vojni plen pa so jih uporabljali jugoslovanski partizani (Vuksic 2003, 25, 58)³⁶. Velika verjetnost je, da so jih uporabljale tudi domobranske enote, saj so jih v času obstoja Ljubljanske pokrajine (1941 do 1943) oboroževali Italijani. Spekulativno bi lahko ostanek minometne mine povezali z navedenima partizanskima poskusoma uničenja železniškega predora julija in avgusta 1944.

52 Mine za italijanski minomet Brixia model 35 najdene v reki Krki pri Dragi (Jakše Gazvoda 2015).

35 Za keramiko domače obrti in podobnosti nekaterih oblik keramike domače izdelave 19. in 20. stoletja s poznosrednjeveško in zgodnje-novoveško keramiko glej npr. Križ 1996 in Томић 1983.

36 Podatek o minometih Brixia v partizanskih enotah je sicer naveden za oborožitev 13. hercegovske brigade (str. 25), a lahko domnevamo, da so vsaj del italijanske oborožitve po italijanski kapitulaciji 3. septembra 1943 prevzele tudi slovenske partizanske enote. Velimir Vučić med iznajdljivostjo slovenskih partizan navaja tudi podatek, da so slovenski partizani 45 milimetske mine za minomete Brixia uporabljali za predelave v ročne bombe (str. 58).

6 Sklep

Raziskave na Cikavi v letih 2004 in 2005 so pokazale, da je bilo najdišče v veliki meri uničeno z modernimi posegi, predvsem s strojnimi oranjem. Na izkopnem polju so se v geološko osnovo vkopane jame pojavljale zelo razpršeno. V njih so prazgodovinske in rimskodobne najdbe redke, poleg tega pa gre za precej uničeno gradivo, ki večinoma tipokronološko ni opredeljivo. Količina odkritih prazgodovinskih in rimskodobnih struktur (vkopov) je bila namreč sorazmerno majhna glede na odprto površino; največ najdb se je pojavljalo v najvišji plasti (ornici), kar nakazuje, da je bila intenzivnost poselitve na najdišču majhna oziroma izredno majhno število jam ne omogoča zanesljive opredelitve teh struktur kot naselbinskih ostankov. Hipotetično sicer lahko domnevamo tudi, da prazgodovinske in rimskodobne strukture niso posegle globlje od okoli 40 cm pod površino ob času arheoloških izkopavanj, a za takšno trditev nimamo dokazov. Nivo hodne površine se od prazgodovine do danes namreč ni bistveno spreminjal, razen na skrajnem jugozahodnem robu najdišča, kjer so bile zgornje (premešane) plasti debelejšje, kar verjetno lahko povežemo z usekom za železniško progo in nasipavanjem odvečne zemlje ob useku, ter na celotnem severozahodnem delu najdišča, kjer je bilo več erozijskih plasti, ki so nastale kot posledica zapolnjevanja zgoraj omenjene depresije. Spodnje plasti (SE 65 do SE 68) so vsebovale drobce oglja in odlomke izključno prazgodovinske keramike, kar nakazuje, da so se te plasti nalagale že v času uporabe prostora južno od kotanje, od koder so najdbe po vsej verjetnosti prišle v te plasti, ali kmalu po njenem propadu.

Širša okolica najdišča je bila v prazgodovini, predvsem v času starejše železne dobe, in v rimskem obdobju precej intenzivno poseljena, na kar nakazujeta že bližina železnodobne naselbine na Magdalenski gori in ceste *Emona–Neviudunum*, tako kot v okolici odkriti grobovi. Tako ostaja po svoje presenetljivo dejstvo, da kljub precejšnji količini rimskodobnih najdb v ornici in zgornjih koluvalnih plasteh kotanje na severozahodnem delu najdišča sledov intenzivne rimskodobne poselitve oziroma gospodarske izrabe prostora nismo odkrili. Izjemo predstavljata antični vkop s polnilom (SE 85/89) in kotanja (SE 75), zapolnjena

s sedimentom (SE 83 = SE 74), ki je poleg rimskodobnih (prevladujejo) vseboval tudi prazgodovinske in novoveške najdbe. Kotanjo lahko razumemo kot kal (mlako oziroma večjo lužo), ki so jo uporabljali kot vir vode za napajanje živine. V tem kontekstu lahko glede na relativno precejšnjo količino rimskodobnih najdb na dnu kotanje (novci, lončnina, nekaj odlomkov stekla, mogoče železni žebli in klin) sklepamo na bližnjo rimsko kmetijo (vila rustica) ali celo na obcestno postajo (*mansio* ali *mutatio*), kjer so potniki oziroma poštna služba oskrbeli svoje konje ali vprežno, tovorno živino. V prid slednjega morda govori število novcev (10), odkritih v sedimentu. Slednji bi v kotanjo lahko prišli namenoma, podobno kot je še danes v navadi metanje kovancev v vodnjake za srečo.

Na podlagi starejših virov (karta Tabula Peutingeriana in drugi)³⁷ vemo, da je po tej dolini potekala cesta, ki je povezovala Emono z jugovzhodno ležečimi mesti Neviudunum (današnje Drnovo pri Krškem) in Siscia (današnji Sisek, hrvaško Sisak) v provinci Panonija. Na raziskanem delu najdišča omenjene ceste nismo odkrili, kar pomeni, da jo gre iskati na območju železniške proge Ljubljana–Grosuplje (odkritje grobov pri kraju Sap ob gradnji železniške proge leta 1892) ali južneje od nje.

Glede prazgodovinskih najdb pa je zanimivo, da jih ne gre povezovati z bližnjim starejšeželeznodobnim gradiščem na Magdalenski gori in njegovim vplivnim območjem, saj redkih določljivih prazgodovinskih najdb ni mogoče uvrstiti v čas starejše železne dobe, temveč v čas bakrene dobe. To pa, sicer skromnimi poselitvenimi ostanki, predstavlja novost v tem delu Dolenjske. Nekatere, ravno tako redke keramične najdbe, bi lahko uvrstili tudi v čas pozne srednje bronaste dobe, ki je označen kot horizont Oloris – Podsmreka.

³⁷ Navedba pisnih virov in miljnikov, najdenih v občini Grosuplje, v Ljubici 1977, 124–125.

7 Numizmatična analiza

Novce je določila Alenka Miškec iz Numizmatičnega kabina Narodnega muzeja Slovenije.

Posamična najdba				Prostorski kontekst	Teža	Velikost	Ohranjenost	Ostalo
Rim								
L. Verus								
1	As	162–163	Rom	RIC 1350–1355	kv. G45, vrh SE 48, PN 42		fragmentiran	
Obdobje kovanja 348–361								
Constantius II								
(Constantius Gallus ali Iulianus)								
2	AE 3	351–361	?	RIC?	kv. A42, SE 83, PN 108		fragmentiran	
Constantius II ali Constans								
3	AE 2	348–361	?	RIC?	kv. B42, SE 83, PN 104		fragmentiran	
Constantius II, Constans, Constantius Gallus ali Iulianus								
4					kv. A42, SE 83, PN 51		fragmentiran	preluknjan, sekundarna uporaba
5	AE 3	348–361	?	RIC?		0,7 g	8,5 × 12,5 × 2,64 mm	fragmentiran izrabljen
Nedoločljiv								
6	Sestertius	1.–2. stoletje	Rom	RIC ?	kv. A41, SE 83, PN 54		fragmentiran	
7	AE 2	2. pol. 4. stoletja	?	RIC ?	kv. A42, SE 83, PN 81		fragmentiran	
8	AE 4	2. pol. 4. stoletja	?	RIC ?	kv. A42, SE 83, PN 77		fragmentiran	
9	Centenionalis/ AE 2	4. stoletje	?	RIC ?	kv. B42, SE 83, PN 107		fragmentiran	
10	Centenionalis/ AE 3	4. stoletje	?	RIC ?	kv. A42, SE 83, PN 84		fragmentiran	
11	AE 3/AE 4	2. pol. 4. stoletja	?	RIC ?	kv. A42, SE 83, PN 66		fragmentiran	
Novi vek								
Naslednice Svetega rimskega cesarstva								
Avstrijsko cesarstvo (1806–1867)								
Franc Jožef/Franz Joseph I. (1848–1916)								
(Dedne dežele)								
12	Kreuzer	1851	Dunaj (=Wien)	J. 1970, 286/1	kv. G36, SE 9, PN 5			
Moderne države								
Jugoslavija								
Federativna ljudska republika Jugoslavija (1945–1963)								
13	Dinar	1945	Beograd	M. 2006, 21	kv. I27, SE 1, PN 21			
Italija								
Kraljevina (Republika) Italija								
Vittorio Emanuele III (1900–1946)								
14	10 Centesimi	1941	Rim (=Roma)	G. 2010, 253	kv. B31, SE 1, PN 31			

53 Numizmatična analiza.

ANSI 1975, *Arheološka najdišča Slovenije*. – Ljubljana.

BERK, E., J. BOGATAJ in J. PUKŠIČ 1993, *Ljudska umetnost in obrt*. – Ljubljana.

BÖKÖNYI, S. in J. LAWRENCE ANGEL 1968, *Data on Iron Age Horses of Central and Eastern Europe and Human Skeletal Material from Slovenia*. – Mecklenburg Collection, Part I. American School of Prehistoric Research, Bulletin 25, Cambridge (MA).

BREGANT, T. 1974a, Kolišče ob Maharskem prekopu pri Igu – raziskovanja leta 1970. – *Poročilo o raziskovanju neolita in eneolita v Sloveniji* 3, 7–36.

BREGANT, T. 1974b, Kolišče ob Maharskem prekopu pri Igu – raziskovanja leta 1972. – *Poročilo o raziskovanju neolita in eneolita v Sloveniji* 3, 39–68.

BREGANT, T. 1975, Kolišče ob Maharskem prekopu pri Igu – raziskovanja 1973. in 1974. leta. – *Poročilo o raziskovanju neolita in eneolita v Sloveniji* 4, 7–114.

BRIŠNIK, D. in T. RAVNIKAR 1999, *Grad Šalek*. – Velenje.

BRUKNER, O. 1981, *Rimska keramika u jugoslovenskom delu provincije Donje Panonije*. – Dissertationes et monographiae 24, Beograd.

CEVC, E. 1999, Šmarje - Sap. Umetnostni spomeniki. – V: D. Voglar (ur.), *Enciklopedija Slovenije* 13. Š–T, Ljubljana, 67.

CHAMBERLAIN, P. in T. GANDER 1975, *Mortars and Rockets*. – World War 2 Fact Files, New York.

ČREŠNAR, M. in B. TERŽAN 2014, Absolutno datiranje bronaže dobe na Slovenskem/Absolute dating of the Bronze Age in Slovenia. – V: B. Teržan in M. Črešnar (ur.), *Absolutno datiranje bronaže in železne dobe na Slovenskem/Absolute dating of the Bronze and Iron Ages in Slovenia*, Katalogi in monografije 40, Ljubljana, 661–702.

DJURIČ, B. 2003, Na Lokah pri Grosuplju. – V: D. Prešeren (ur.), *Zemlja pod vašimi nogami. Arheologija na avtocestah Slovenije. Vodnik po najdiščih*, Ljubljana, 194.

DULAR, J., I. ŠAVEL in S. TECCO HVALA 2002, *Bronastodobno naselje Oloris pri Dolnjem Lakošu/Bronzezeitliche Siedlung Oloris bei Dolnji Lakoš*. – Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 5, Ljubljana.

FERENC, T. 1999, Šmarje – Sap. – V: D. Voglar (ur.), *Enciklopedija Slovenije* 13. Š–T, Ljubljana, 67.

FISTER, P. 1975, *Arhitektura slovenskih protiturskih taborov*. – Ljubljana.

G. 2010 = GIGANTE, F. 2010, *Catalogo nazionale delle monete italiane dal 700 all'euro*. – Edizione 18. Gigante 2009, Varese.

GRANDA, S. 1999, Šmarje – Sap. – V: D. Voglar (ur.), *Enciklopedija Slovenije* 13. Š–T, Ljubljana, 67.

HENCKEN, H. 1978, *The Iron Age Cemetery of Magdalenska gora in Slovenia*. – Mecklenburg Collection, Part II. American School of Prehistoric Research, Bulletin 32; Cambridge (MA).

HORVAT, M. 1999, *Keramika. Tehnologija keramike, tipologija ločnine, keramični arhiv*. – Razprave Filozofske fakultete, Ljubljana.

J. 1970 = JAECKLE, P. 1970, *Die Münzprägungen des Hauses Habsburg 1780-1918 und der Republik Österreich seit 1918*. – 4. ergänzte Aufl. Vol. 3, Basel.

JAKŠE GAZVODA, T. 2015, Iz Krke je znosil vsaj tonno granat. – *Slovenske novice*, objavljeno 07. julij 2015 (<https://old.slovenskenovice.si/novice/slovenija/iz-krke-je-znosil-vsaj-tonno-granat> [dostop 24. maja 2022]).

JAMNIK, P. 1993, Kamenodobno orodje ali novodobni kresilniki z gorenjskih njiv?. – *Poročilo o raziskovanju paleolita, neolita in eneolita v Sloveniji* 21, 25–43.

JELINČIČ VUČKOVIČ, K. 2015, *Rimsko selo u provinciji Gornjoj Panoniji: Virovitica Kiškorija Jug/Roman Village in the Province of Upper Pannonia: Virovitica Kiškorija Jug*. – Monografije Instituta za arheologiju 7, Zagreb.

KERMAN, B. 2013, *Kalinovnjek pri Turnišču*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 33, Ljubljana.

KNEZ, T. 1992, *Novo mesto, keltsko-rimsko grobišče/Novo mesto, keltisch-römisches Gräberfeld*. – Carniola Archaeologica 2, Novo mesto.

KRIŽ, I. 1996, Lončarstvo na Šentjernejskem polju od 19. stoletja do danes/Das Töpferhandwerk in Šentjernejsko polje vom 19. Jahrhundert bis heute. – V: I. Križ, V. Stare, V. Vidrih Perko, U. Bavec in L. Bras, *Od antičnega vrča do majolke. Katalog razstave/Vom antiken Krug bis Majolka. Ausstellungs Katalog*, Novo mesto, 11–113.

LAHARNAR, B. 2011, Roman lead slingshots (glandes plumbeae) in Slovenia. – *Arheološki vestnik* 62, 339–374.

LAZAR, I. 2003, *Rimsko steklo Slovenije/The Roman glass of Slovenia*. – Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 7, Ljubljana.

LJUBIČ, F. 1977, Rimske ceste na območju sedanje občine Grosuplje z aplikacijo na predzgodovino in srednji vek. – *Zbornik občine Grosuplje* 9, 123–140.

- M. 2006 = MANDIĆ, R. 2006, *Metalni novac Srbije, Crne gore i Jugoslavije; sa dodatkom: Katalog metalnog novca izdatog u ostalim zemljama bivše Jugoslavije: Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Makedonija, Slovenija*, Beograd.
- MIKL CURK, I. 1987, *Rimska lončenina posoda na Slovenskem*. – Razprave Filozofske fakultete, Ljubljana.
- MODRIJAN, Z. 2011, Keramika/Pottery. – V: Z. Modrijan in T. Milavec, *Poznoantična utrjena naselbina Tonovcov grad pri Kobaridu. Najdbe/Late Antique fortified settlement Tonovcov grad near Kobarid. Finds*. – Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 24, Ljubljana, 121–219.
- MODRIJAN, Z. 2020, Keramika/Pottery. – V: S. Ciglencečki, Z. Modrijan in T. Milavec, *Korinjski hrib in poznoantične vojaške utrdbe v Iliriku/Korinjski hrib and late antique military forts in Illyricum*. – Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 39, Ljubljana, 97–121.
- MURGELJ, I. 2013, *Podsmreka pri Višnji Gori*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 42, Ljubljana.
- NORRIS, J in R. CALOW 2002, *Infantry Mortars of World War II*. – Osprey Publishing. New Vanguard 54, Oxford.
- OROŽEN ADAMIČ, M., D. PERKO in D. KLADNIK 1997, *Priročni krajevni leksikon Slovenije*. – Ljubljana.
- OŽANIČ ROGULJIĆ, I. 2016, *Tipologija rimske keramike iz Vinkovaca*. – Monografije instituta za arheologiju 10, Zagreb.
- PLESNIČAR-GEC, L. 1977, *Keramika emonskih nekropol*. – Dissertationes et monographiae 20, Ljubljana.
- PLETERSKI, A. 2010, *Zgodnjesrednjeveška naselbina na Blejski Pristavi: tafonomija, predmeti in čas*. – Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 19, Ljubljana.
- RIC = *The Roman Imperial Coinage*.
- ROYMANS, N. in S. SCHEERS 2015, Eight gold hoards from the Low Countries. A Synthesis. – V: N. Roymans, G. Creemers in S. Scheers (ur.), *Late Iron Age Gold Hoards from the Low Countries and the Caesarian Conquest of Northern Gaul*, Amsterdam Archaeological Studies 18, Atuatua 3, Amsterdam, 1–46.
- STRMČNIK GULIČ, M. 2006, Malečnik – arheološko najdišče. – V: A. Tomaž (ur.), *Od Sopota do Lengyela. Prispevki o kamenodobnih in bakrenodobnih kulturah med Savo in Donavo/Between Sopot and Lengyel. Contributions to Stone Age and Copper Age Cultures between the Sava and Danube*. – Annales Mediterranea, Koper, 195–201.
- ŠAVEL, I. 2009, *Pod Kotom – jug pri Krogu I/II*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 7, Ljubljana.
- ŠTRUBELJ, L. 1992, *Iz prakorenin v drevo današnjih dni (Šmarska kotlina od prazgodovine do sedanje župnije)*. – Šmarje - Sap.
- TECCO HVALA, S. 2012, *Magdalenska gora. Družbena struktura in grobni rituali železnodobne skupnosti/Magdalenska gora. Social structure and burial rites of the Iron Age community*. – Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 26, Ljubljana.
- TECCO HVALA, S., J. DULAR in E. KOCUVAN 2004, *Železnodobne gomile na Magdalenski gori/Eisenzeitliche Grabhügel auf der Magdalenska gora*. – Katalogi in monografije 36, Ljubljana.
- TICA, G. 2001, *Končno poročilo o rezultatih arheološkega pregleda in izkopa testnih jarkov na potencialnem najdišču Na Lokah*. – Ljubljana (neobjavljeno poročilo).
- TICA, G., R. KLASINC, P. PETERLE UDOVIČ in M. RAVNIK 2005, *Poročilo o arheoloških izkopavanjih na lokaciji Cikava*. – Kranj (neobjavljeno poročilo).
- TOMANIČ-JEVREMOV, M., A. TOMAŽ in B. KAVUR 2006a, Ormož-Škorščev vrt, bakrenodobna jama. – V: A. Tomaž (ur.), *Od Sopota do Lengyela. Prispevki o kamenodobnih in bakrenodobnih kulturah med Savo in Donavo/Between Sopot and Lengyel. Contributions to Stone Age and Copper Age Cultures between the Sava and Danube*. – Annales Mediterranea, Koper, 175–194.
- TOMANIČ-JEVREMOV, M., A. TOMAŽ in B. KAVUR 2006b, Neolitike in bakrenodobne najdbe s Ptujkega gradu. – V: A. Tomaž (ur.), *Od Sopota do Lengyela. Prispevki o kamenodobnih in bakrenodobnih kulturah med Savo in Donavo/Between Sopot and Lengyel. Contributions to Stone Age and Copper Age Cultures between the Sava and Danube*. – Annales Mediterranea, Koper, 155–174.
- ТОМИЋ, П. 1983, *Грнчарство у Србују*. – Збирке 1, Београд.
- TURK, P. in M. TURK 2019, *Najstarejše zgodbe s stičišča svetov*. – Ljubljana.
- TUŠEK, I. 2001, V. mitrej na Ptuj. – V: M. Vomer Gojkovič in N. Kolar (ur.), *Ptuj v rimskem cesarstvu. Mitraizem in njegova doba/Ptuj im römischen Reich. Mithraskult und seine Zeit/Ptuj in the Roman Empire. Mithraism and its Era*, Archaeologia Poetovionensis 2-2001, Ptuj, 191–211.
- VELUŠČEK, A. 2004, Hočevarica: keramične najdbe/Hočevarica: pottery. – V: A. Velušček (ur.), *Hočevarica. Eneolitsko kolišče na Ljubljanskem barju/Hočevarica. An eneolithic pile dwelling in the Ljubljansko barje*. – Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 8, Ljubljana, 169–212.
- VELUŠČEK, A. 2009a, Koliščarska naselbina Stare gmajne pri Verdu/Stare gmajne pile-dwelling settlement near Verd. – V: A. Velušček (ur.), *Koliščarska naselbina Stare gmajne in njen čas. Ljubljansko barje v 2. polovici 4. tisočletja pr. Kr./Stare gmajne pile-dwelling settlement and its era. The Ljubljansko barje in the 2nd half of the 4th millennium BC*, Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 16, Ljubljana, 49–121.
- VELUŠČEK, A. 2009b, Koliščarska naselbina Blatna Brezovica/Blatna Brezovica pile-dwelling settlement. – V: A. Velušček (ur.), *Koliščarska naselbina Stare gmajne in njen čas. Ljubljansko barje v 2. polovici 4. tisočletja pr. Kr./Stare gmajne pile-dwelling settlement and its era. The Ljubljansko barje in the 2nd half of the 4th millennium BC*, Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 16, Ljubljana, 133–165.
- VELUŠČEK, A. 2011, Spaha: predstavitev in tipologija arheoloških najdb/Spaha: presentation and typology of archaeological finds. – V: A. Velušček (ur.), *Spaha*, Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 22, Ljubljana, 105–200.

VIDRIH PERKO, V. 2006, Keramično gradivo. – V: I. Lazar, *Ilovica pri Vranskem*, Arheologija na avtocestah Slovenije 1, Ljubljana, 86–247.

VOMER GOJKOVIČ, M. 2001, Petovionski mitreji/Die Mithräen von Poetovio. – V: M. Vomer Gojkovič in N. Kolar (ur.), *Ptuj v rimskem cesarstvu. Mitraizem in njegova doba/Ptuj im römischen Reich. Mithraskult und seine Zeit/Ptuj in the Roman Empire. Mithraism and its Era*, Archaeologia Poetovionensis 2-2001, Ptuj, 111–124.

VUGA, D. 1983, Nekaj srednjeveških in novoveških najdb iz struge Ljubljanice pri Podpeči in Bevkah. – *Zgodovinski časopis* 37/1–2, 21–29.

VUKSIC, V. 2003, *Tito's Partisans 1941 – 45*. – Osprey Publishing. Warrior 73, Oxford.

ZADNIKAR, M. 1992, *Romanika v Sloveniji. Tipologija in morfologija sakralne arhitekture*. – Ljubljana.

ŽIŽEK, I. 2001, Tretji ptujski mitrej v luči materialne kulture. – V: M. Vomer Gojkovič in N. Kolar (ur.), *Ptuj v rimskem cesarstvu. Mitraizem in njegova doba/Ptuj im römischen Reich. Mithraskult und seine Zeit/Ptuj in the Roman Empire. Mithraism and its Era*, Archaeologia Poetovionensis 2-2001, Ptuj, 125–166.

9 Katalog gradiva

V katalogu predstavljamo izbor najdb z arheološkega najdišča Cikava: keramične, steklene in kovinske predmete. Opisi keramičnih predmetov temeljijo na makroskopski analizi (Horvat 1999). Lončarska masa je opredeljena na podlagi opredelitve Milene Horvat (1999). Novce je določila Alenka Miškec iz Numizmatičnega kabineta Narodnega muzeja Slovenije.

Okrajšave

sek.	sektor
kv.	kvadrant
SE	stratigrafska enota
PN	posebna najdba
SN	seznam najdb
odl.	odlomek
db.	debelina
dl.	dolžina
š.	širina
v.	višina
pr.	premer
t.	teža
št.	število
u.	ustje
g	gram
cm	centimeter

1 sek. H/kv. 37, 38, SE 24

Odlomek ostenja posode z držajem. Izdelava: prostoročno. Lončarska masa: drobnazrnata glina s primesmi groga in zdrobljene keramike, redka zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: oksidacijsko. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: rjava, barva notranje površine: rjava, barva preloma: rjava. Mere: dl. 3,1 cm, š. 4,5 cm, db. 1,8 cm, t. 17 g, št. kosov: 1.

2 sek. H/kv. 37, 38, SE 24

Odlomek ostenja posode s cilindričnim držajem. Izdelava: prostoročno. Lončarska masa: drobnazrnata glina s primesmi zdrobljene keramike, redka zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: črna, barva notranje površine: črna, barva preloma: črna. Mere: dl. 2,4 cm, š. 2,8 cm, db. 0,5 cm, t. 9 g, št. kosov: 2.

3 sek. B, C/kv. 21, SE 27

Lonec, odlomek vertikalnega ustja z ostenjem. Izdelava: prostoročno. Lončarska masa: drobnazrnata glina s primesmi kremena in groga, zmerna zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: svetlo rjava, barva notranje površine: temno rjava, barva preloma: črna. Mere: dl. 5 cm, š. 4,3 cm, db. 0,6 cm, pr. u. 21,7 cm, t. 14 g, št. kosov: 1.

4 sek. B/kv. 31, SE 27, PN 26

Skleda, odlomek ostenja z jezičastim držajem. Izdelava: prostoročno. Lončarska masa: finoazrnata glina s primesmi srebrne sljude, redka zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: rjava, barva notranje površine: temno siva, barva preloma: temno siva. Mere: dl. 3,9 cm, š. 5,6 cm, db. 0,5 cm, t. 17 g, št. kosov: 4.

5 sek. B/kv. 31, SE 27, PN 23

Keramično, rahlo vbočeno predilno vretence. Izdelava: prostoročno. Lončarska masa: drobnazrnata glina s primesmi srebrne sljude in zdrobljene keramike, redka zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: temno rjava do črna. Mere: pr. 7,9 cm, db. 1,3 cm, pr. luknjice 1 cm, t. 74 g, št. kosov: 1.

6 sek. B/kv. 31, SE 27, PN 19

Keramično diskasto predilno vretence. Izdelava: prostoročno. Lončarska masa: drobnazrnata glina s primesmi zdrobljene keramike, redka zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: temno siva do črna. Okras: vrezane žarkovno postavljene linije na zgornji strani vretenca. Mere: pr. 6,8 cm, dl. 6,8 cm, š. 3,4 cm, db. 1,6 cm, pr. luknjice 0,8 cm, t. 24 g, št. kosov: 1.

7 sek. D/kv. 31, SE 35, PN 17

Odbitek iz temno sivega kremena. Mere: dl. 1,4 cm, š. 1,1 cm, db. 0,5 cm, t. 0,9 g, št. kosov: 2.

8 sek. H/kv. 40, SE 42, PN 41

Rezilo iz svetlo sivega kremena, odbito od jedra. Mere: dl. 3,7 cm, š. 1,3 cm, db. 0,4 cm, t. 1,8 g, št. kosov: 1.

9 sek. E/kv. 40, SE 42

Skleda s kroglastim trupom, odlomek izvihane ustja z ostenjem. Izdelava: prostoročno. Lončarska masa: finoazrnata glina s primesmi zdrobljene gline, redka zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: brisana (gladka površina). Žganje: redukcijsko, končna faza oksidacijska. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: temno rjava, barva notranje površine: temno rjava, barva preloma: črna. Mere: dl. 3,2 cm, š. 5,4 cm, db. 0,5 cm, pr. u. 18,7 cm, t. 10 g, št. kosov: 1.

10 sek. E/kv. 40, SE 42

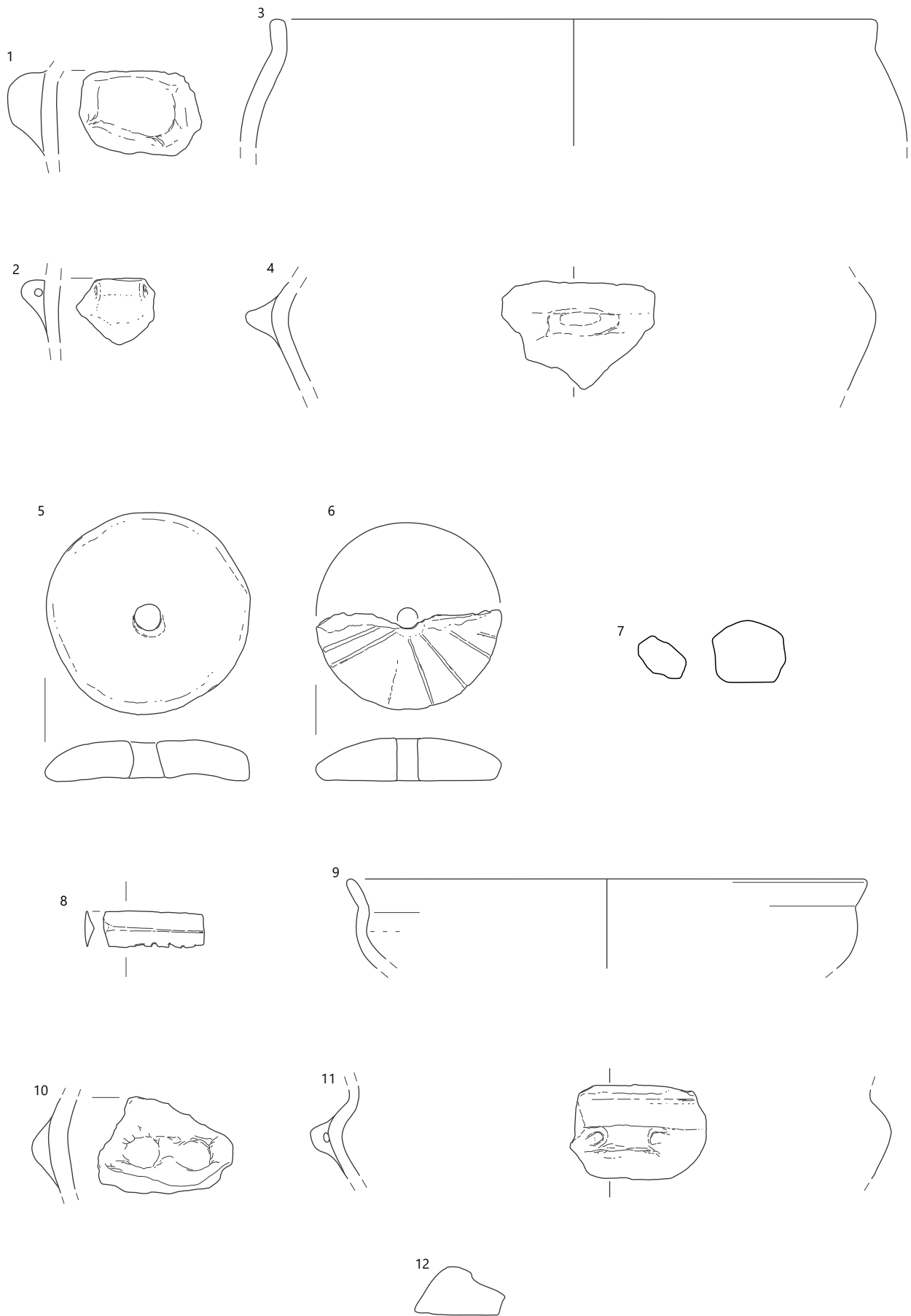
Odlomek ostenja posode. Izdelava: prostoročno. Lončarska masa: drobnazrnata glina s primesmi zdrobljene keramike, redka zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: oksidacijsko. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: svetlo rjava, barva notranje površine: sivorjava, barva preloma: sivorjava. Okras: aplicirani dve bradavici. Mere: dl. 3,5 cm, š. 4,9 cm, db. 0,7 cm, t. 13 g, št. kosov: 1.

11 sek. B/kv. 33, SE 50, PN 24

Skleda, odlomek ostenja s preluknjanim cilindričnim držajem. Izdelava: prostoročno. Lončarska masa: drobnazrnata glina s primesmi zdrobljene keramike, obilna zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: brisana (gladka površina). Žganje: oksidacijsko. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: svetlo oranžna, barva notranje površine: svetlo rjava, barva preloma: svetlo rjava. Mere: dl. 3,5 cm, š. 5,1 cm, db. 0,6 cm, t. 12 g, št. kosov: 1.

12 sek. B/kv. 33, SE 50, SN 489

Odbitek iz svetlo rjavega kremena. Mere: dl. 1,7 cm, š. 0,9 cm, db. 0,3 cm, t. 0,3 g, št. kosov: 1.

1-2 SE 24, 3-6 SE 27, 7 SE 35, 8-10 SE 42, 11-12 SE 50; 7, 12 merilo 1: 1, ostalo merilo 1: 2.

13 sek. F, G/kv. 39, SE 78, PN 35

Skleda, odlomek rahlo uvihanega ustja z ostenjem. Izdelava: prostoročno. Lončarska masa: grobozrnata glina s primesmi srebrne sljude in kremena, redka zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko, končna faza oksidacijska. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: rjava, barva notranje površine: temno siva, barva preloma: temno siva. Okras: aplicirano nečlenjeno rebro na ostenju. Mere: dl. 10,7 cm, š. 12,3 cm, db. 0,8 cm, pr. u. 35,2 cm, t. 199 g, št. kosov: 11.

14 sek. F, G/kv. 39, SE 78, PN 35

Lonec, odlomek rahlo izvihanega ustja z ostenjem. Izdelava: prostoročno. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi zdrobljene keramike, redka zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: temno siva, barva notranje površine: temno siva do črna, barva preloma: črna. Mere: dl. 5,2 cm, š. 7,1 cm, db. 0,6 cm, pr. u. 22,4 cm, t. 25 g, št. kosov: 4.

15 sek. K/kv. 43, SE 86

Odlomek ravnega dna posode z ostenjem. Izdelava: prostoročno. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi zdrobljene keramike, redka zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: nepopolno oksidacijsko. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: svetlo rjava, barva notranje površine: sivorjava, barva preloma: siva. Mere: dl. 4,2 cm, š. 5 cm, db. 0,7 cm, pr. dna 10 cm, t. 24 g, št. kosov: 3.

16 sek. K/kv. 43, SE 86

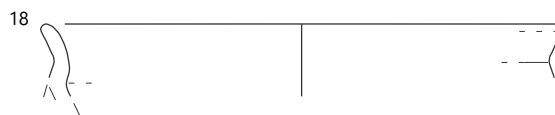
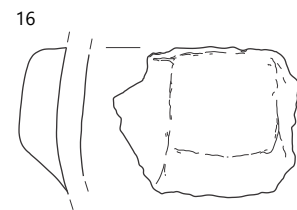
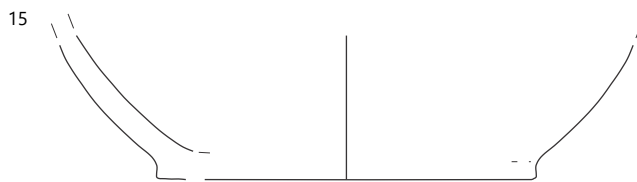
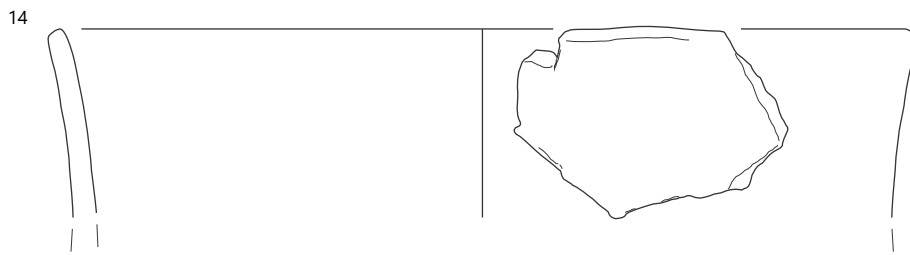
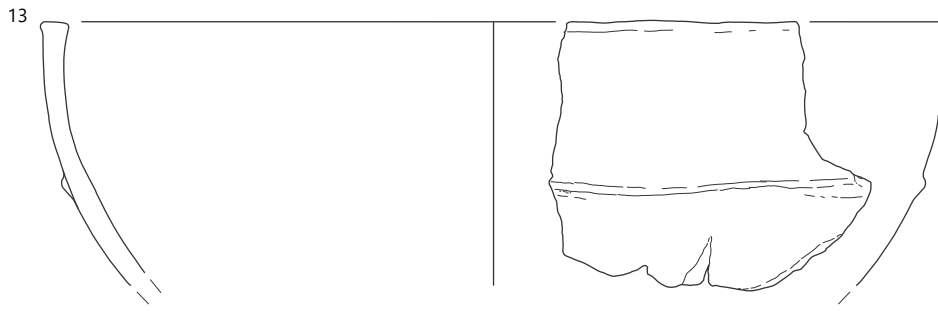
Odlomek ostenja posode s kvadratnim držajem. Izdelava: prostoročno. Lončarska masa: grobozrnata glina s primesmi kremena, redka zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: oksidacijsko. Trdota: zelo mehka. Barva zunanje površine: oranžnorjava, barva notranje površine: rjava, barva preloma: rjava. Mere: dl. 4,8 cm, š. 4,1 cm, db. 1,9 cm, t. 20 g, št. kosov: 1.

17 sek. J/kv. 42, SE 90

Lonec, odlomek ravnega dna z ostenjem. Izdelava: prostoročno. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi kremena in zdrobljene keramike, redka zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: oksidacijsko. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: sivorjava, barva notranje površine: svetlo rjava, barva preloma: svetlo rjava. Mere: dl. 3,1 cm, š. 8,5 cm, db. 1 cm, pr. dna 16 cm, t. 36 g, št. kosov: 2.

18 sek. B/kv. 28, SE 94

Odlomek izvihanega ustja posode z delom ostenja. Izdelava: prostoročno. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi zdrobljene keramike, redka zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: črna, barva notranje površine: črna, barva preloma: črna. Mere: dl. 2,2 cm, š. 7,3 cm, db. 0,4 cm, pr. u. 13, 6 cm, t. 7 g, št. kosov: 3.

∴ 13–14 SE 78, 15–16 SE 86, 17 SE 90, 18 SE 94; 13 merilo 1 : 3, ostalo merilo 1 : 2.

19 sek. B/kv. 35, 36, SE 31

Odlomek izvihanega ustja posode z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnazrnata glina s primesmi kremena, groga in zdrobljene keramike, zmerna zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko, končna faza oksidacijska. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: temno sivorjava, barva notranje površine: oranžna, barva preloma: zelo temno siva. Mere: dl. 2,2 cm, š. 7,1 cm, db. 1,1 cm, t. 28 g, št. kosov: 2.

20 sek. A/kv. 42, SE 83, PN 108

Novec. AE 3, Constantius II. (Constantius Gallus ali Iulianus), 351–361 (?), RIC ?.

21 sek. B/kv. 42, SE 83, PN 104

Novec. AE 2, Constantius II. ali Constans, 348–361 (?), RIC ?.

22 sek. A/kv. 42, SE 83, PN 51

Novec. Nedoločljiv, Constantius II, Constans, Constantius Gallus ali Iulianus, preluknjana (sekundarna uporaba).

23 sek. B/kv. 42, SE 83, PN 109

Novec. AE 3, Constantius II, Constans, Constantius Gallus ali Iulianus, 348–361 (?), RIC ?.

24 sek. A/kv. 41, SE 83, PN 54

Novec. Sestertius, nedoločljiv, 1.–2. stoletje, Rom, RIC ?.

25 sek. A/kv. 42, SE 83, PN 81

Novec. AE 2, nedoločljiv, druga polovica 4. stoletja, RIC ?.

26 sek. A/kv. 42, SE 83, PN 77

Novec. AE 4, nedoločljiv, druga polovica 4. stoletja, RIC ?.

27 sek. B/kv. 42, SE 83, PN 107

Novec. Centenionalis/AE 2, nedoločljiv, 4. stoletje, RIC ?.

28 sek. A/kv. 42, SE 83, PN 84

Novec. Centenionalis/AE 3, nedoločljiv, 4. stoletje, RIC ?.

29 sek. A/kv. 42, SE 83, PN 66

Novec. AE 3/AE 4, nedoločljiv, druga polovica 4. stoletja, RIC ?.

30 sek. A/kv. 42, SE 83

Lonec, odlomek ostenja. Izdelava: prostoročno. Lončarska masa: grobnazrnata glina s primesmi kremena in zdrobljene keramike, zmerna zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: zelo temno rjava, barva notranje površine: temno rjava, barva preloma: rjava. Okras: snop slabo vidnih horizontalnih vrezov na ostenju. Mere: dl. 4,3 cm, š. 3,6 cm, db. 0,6 cm, t. 5 g, št. kosov: 1.

31 sek. B/kv. 42, SE 83

Lonec, odlomek ostenja. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnazrnata glina s primesmi kremena in groga, redka zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: črna, barva notranje površine: temno rjava, barva preloma: črna. Okras: horizontalno glavničenje na ostenju. Mere: dl. 3,4 cm, š. 5,3 cm, db. 0,5 cm, t. 6 g, št. kosov: 2.

32 sek. A/kv. 42, SE 83

Odlomek izvihanega ustja posode. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnazrnata glina s primesmi zdrobljene keramike, zmerna zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: črna, barva notranje površine: črna, barva preloma: črna. Mere: dl. 2,2 cm, š. 3,2 cm, db. 0,7 cm, t. 2 g, št. kosov: 1.

33 sek. A/kv. 42, SE 83

Lonec, odlomek ostenja. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: finoazrnata glina s primesmi srebrne sljude, redka zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: brisana (gladka površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: trda. Barva zunanje površine: temno siva, barva notranje površine: zelo temno siva, barva preloma: zelo temno siva. Okras: snop horizontalnih kanelur na ostenju. Mere: dl. 4 cm, š. 4,3 cm, db. 0,4 cm, t. 6 g, št. kosov: 1.

34 sek. A/kv. 42, SE 83

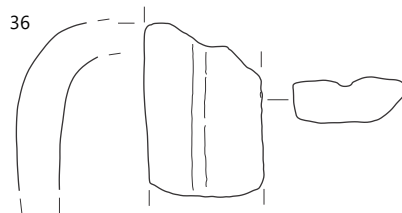
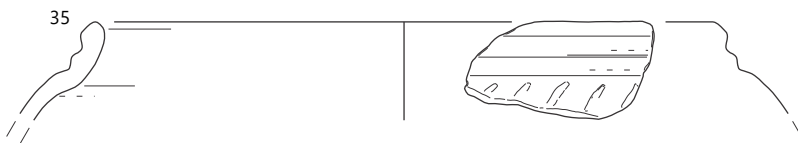
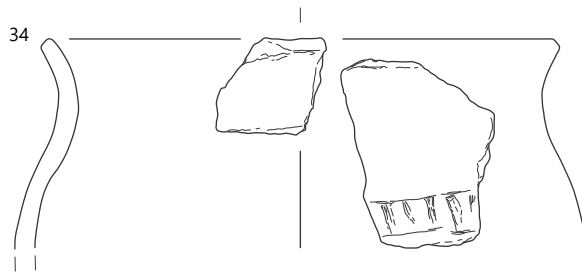
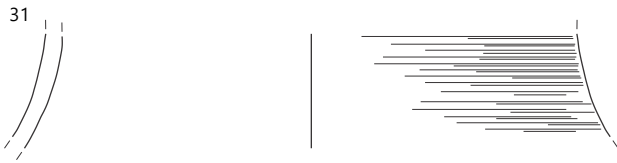
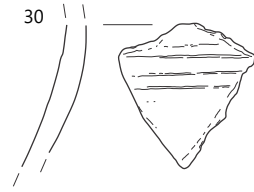
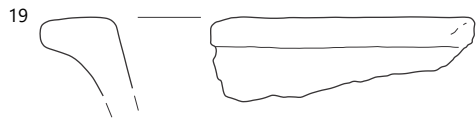
Lonec, odlomek izvihanega ustja z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnazrnata glina s primesmi zdrobljene keramike, redka zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: zelo temno rjava, barva notranje površine: temno rjava do rjava, barva preloma: črna. Okras: dva horizontalna vrezva, med njima so vertikalni vtisi. Mere: dl. 5,5 cm, š. 4 cm, db. 0,6 cm, pr. u. 13,3 cm, t. 28 g, št. kosov: 6.

35 sek. A/kv. 42, SE 83, PN 91

Lonec, odlomek izvihanega ustja z ostenjem. Okrašeno s kanelurami na ustju in vtisi na ostenju. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnazrnata glina s primesmi kremena, groga in kalcijevega karbonata, obilna zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: brisana (gladka površina). Žganje: oksidacijsko. Trdota: zelo mehka. Barva zunanje površine: oranžna, barva notranje površine: oranžna, barva preloma: oranžna. Okras: dve horizontalni kaneluri na zunanji strani ustja in poševni vtisi na ostenju. Mere: dl. 5,3 cm, š. 5,2 cm, db. 0,4 cm, pr. u. 16,4 cm, t. 1 g, št. kosov: 20.

36 sek. A/kv. 42, SE 83

Vrč, odlomek ročaja. Izdelava: prostoročno. Lončarska masa: drobnazrnata glina s primesmi zdrobljene keramike, zmerna zrnatost, zelo mazava. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: oksidacijsko. Trdota: zelo mehka. Barva zunanje površine: oranžna, barva preloma: oranžna. Okras: vertikalna kanelura po sredini ročaja. Mere: dl. 4,6 cm, š. 3,3 cm, db. 1,2 cm, t. 20 g, št. kosov: 1.

19 SE 31, 20-36 SE 83; merilo 1 : 2.

37 sek. A/kv. 42, SE 83

Odlomek ravnega dna posode z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: grobozrnata glina s primesmi zdrobljene keramike, zmerna zrnatost, zelo mazava. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: oksidacijsko. Trdota: zelo mehka. Barva zunanje površine: svetlo oranžna, barva notranje površine: oranžna, barva preloma: oranžna. Mere: dl. 3,2 cm, š. 5,5 cm, db. 0,9 cm, pr. dna 10 cm, t. 23 g, št. kosov: 1.

38 sek. B/kv. 42, SE 83

Odlomek prstanastega dna posode z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi groga, redka zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: brisana (gladka površina). Žganje: oksidacijsko. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: sivorjava do svetlo oranžna, barva notranje površine: siva, barva preloma: sivorjava. Mere: dl. 3 cm, š. 8,1 cm, db. 0,4 cm, pr. dna 11,5 cm, t. 43 g, št. kosov: 1.

39 sek. B/kv. 42, SE 83

Odlomek prstanastega dna posode z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi zdrobljene keramike, zmerna zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: brisana (gladka površina). Žganje: redukcijsko, končna faza oksidacijska. Trdota: zelo mehka. Barva zunanje površine: svetlo rjava do siva, barva notranje površine: temno siva, barva preloma: temno siva. Nanos: delno ohranjen rdečerumen premaz na zunanji strani. Mere: dl. 3 cm, š. 7,3 cm, db. 0,5 cm, pr. dna 11,5 cm, t. 33 g, št. kosov: 1.

40 sek. B/kv. 42, SE 83

Odlomek rahlo vbočenega dna posode z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi kremena in zdrobljene keramike, zmerna zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: brisana (gladka površina). Žganje: oksidacijsko. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: rožnata, barva notranje površine: rožnata, barva preloma: rožnata. Mere: dl. 1,3 cm, š. 4,9 cm, db. 0,3 cm, pr. dna 4 cm, t. 6 g, št. kosov: 1.

41 sek. B/kv. 42, SE 83

Odlomek ravnega dna posode z ostenjem, keramika tankih sten. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: zelo fino zrnata glina s primesmi groga, redka zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: brisana (gladka površina). Žganje: oksidacijsko. Trdota: zelo mehka. Barva zunanje površine: svetlo siva, barva notranje površine: svetlo siva, barva preloma: svetlo siva. Nanos: slabo ohranjen temno siv premaz na zunanji strani. Mere: dl. 1,7 cm, š. 5,5 cm, db. 0,2 cm, pr. dna 3 cm, t. 16 g, št. kosov: 1.

42 sek. B/kv. 42, SE 83, PN 103

Steklena enoročajna čaša iz temno modrega stekla, odlomek rahlo odebeljenega ustja z ostenjem in ročajem. Izdelava: prosto pihano. Mere: dl. 5 cm, š. 4,1 cm, db. 0,2 cm, pr. u. 9 cm, t. 12 g, št. kosov: 2.

43 sek. A/kv. 41, SE 83, PN 53

Kovan železen žebelj (klin) s pravokotno glavico in trnom pravokotnega preseka. Mere: dl. 21,9 cm, š. 2,1 cm, db. 1,9 cm, t. 102 g, št. kosov: 1.

44 sek. B/kv. 42, SE 83

Kovan železen žebelj s pravokotno glavico in pravokotnim trnom. Močno korodirano. Mere: dl. 6,7 cm, š. 2,7 cm, db. 0,7 cm, t. 34 g, št. kosov: 3.

45 sek. A/kv. 42, SE 83, PN 97

Kovan železen žebelj s pravokotno glavico in trnom pravokotnega preseka. Mere: dl. 8,8 cm, š. 2,5 cm, db. trna 0,7 cm, t. 21 g, št. kosov: 2.

46 sek. A/kv. 41, SE 83, PN 56

Kovan železen žebelj z ovalno glavico in trnom pravokotnega preseka. Mere: dl. 8,9 cm, š. 3,8 cm, db. trna 0,7 cm, t. 40 g, št. kosov: 2.

47 sek. A/kv. 42, SE 83, PN 91

Kovan železen žebelj z okroglo glavico in trnom pravokotnega preseka. Močno korodirano. Mere: dl. 5 cm, š. 3,1 cm, db. trna 0,8 cm, t. 24 g, št. kosov: 2.

48 sek. B/kv. 42, SE 83, PN 111

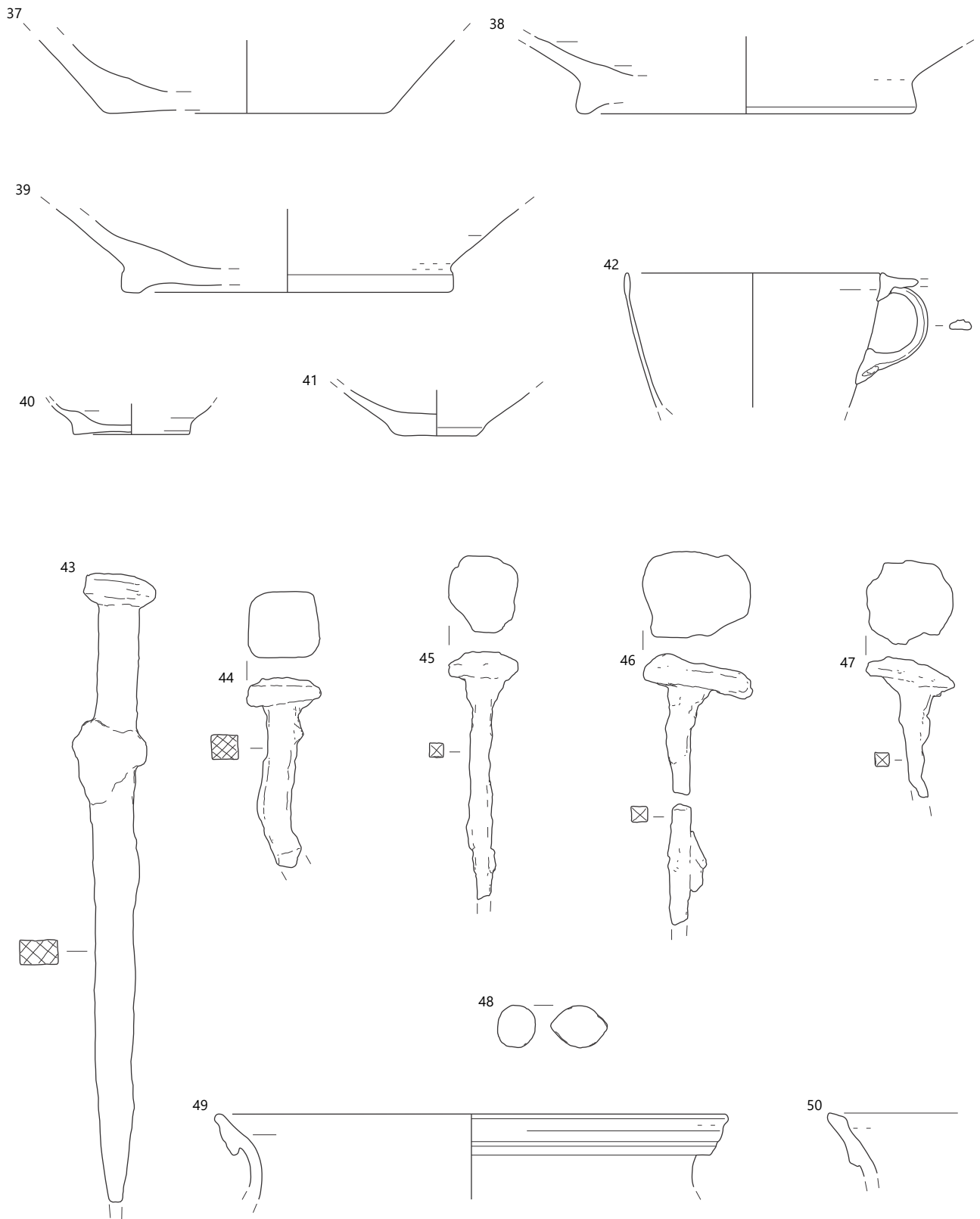
Svinčen predmet v obliki želoda. Mere: dl. 2 cm, š. 1,5 cm, t. 13 g, št. kosov: 1.

49 sek. A/kv. 40, SE 83

Lonec, odlomek izvihanega ustja z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: fino zrnata glina s primesmi kremena in zdrobljene keramike, redka zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: brisana (gladka površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: zelo trda. Barva zunanje površine: sivorjava, barva notranje površine: črna, barva preloma: črna. Mere: dl. 3,1 cm, š. 3,6 cm, db. 0,5 cm, pr. u. 17,7 cm, t. 10 g, št. kosov: 1.

50 sek. A/kv. 40, SE 83

Odlomek izvihanega ustja posode. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi srebrne sljude, kremena in groga, obilna zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko, končna faza oksidacijska. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: svetlo rjava, barva notranje površine: sivorjava, barva preloma: temno siva. Mere: dl. 2,8 cm, š. 2,8 cm, db. 0,5 cm, t. 5 g, št. kosov: 1.

SE 83; merilo 1 : 2.

51 sek. I/kv. 24, SE 20

Lonec, odlomek izvihanega ustja posode z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi groga, zmerna zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: brisana (gladka površina). Žganje: oksidacijsko. Trdota: trda. Barva zunanje površine: siva, barva notranje površine: siva, barva preloma: zelo svetlo siva. Mere: dl. 2,5 cm, š. 6,5 cm, db. 0,7 cm, pr. u. 20 cm, t. 22 g, št. kosov: 1.

52 sek. J/kv. 25, SE 20

Lonec, odlomek izvihanega ustja z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi kremena in groga, obilna zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: brisana (gladka površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: trda. Barva zunanje površine: svetlo rjava do črna, barva notranje površine: zelo temno rjava, barva preloma: črna. Mere: dl. 2,7 cm, š. 3,3 cm, db. 0,3 cm, pr. u. 16,4 cm, t. 6 g, št. kosov: 1.

53 sek. K/kv. 25, SE 20

Lonec, odlomek izvihanega ustja z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi srebrne sljude, groga in kremena, obilna zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: brisana (gladka površina). Žganje: oksidacijsko. Trdota: trda. Barva zunanje površine: siva, barva notranje površine: siva, barva preloma: svetlo rjava. Nanos: črn premaz na vratu posode na zunanji strani. Mere: dl. 2,6 cm, š. 6 cm, db. 0,4 cm, pr. u. 13,8 cm, t. 10 g, št. kosov: 1.

54 sek. K/kv. 25, SE 20

Lonec, odlomek izvihanega ustja z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi srebrne sljude in kremena, obilna zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: zelo trda. Barva zunanje površine: črna, barva notranje površine: črna, barva preloma: črna. Okras: vtisnjene pikice, pod katerimi sta dve horizontalni kaneluri. Mere: dl. 3,8 cm, š. 7 cm, db. 0,5 cm, pr. u. 19,8 cm, t. 30 g, št. kosov: 1.

55 sek. J, K/kv. 25, SE 20

Skleda s klekastim trupom, odlomek izvihanega ustja z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: grobnozrnata glina s primesmi srebrne sljude, kremena in zdrobljene keramike, obilna zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: brisana (gladka površina). Žganje: redukcijsko, končna faza oksidacijska. Trdota: trda. Barva zunanje površine: svetlo rjava do svetlo oranžna, barva notranje površine: svetlo rjava, barva preloma: črna. Mere: dl. 3,3 cm, š. 5,3 cm, db. 0,6 cm, pr. u. 30,8 cm, t. 19 g, št. kosov: 1.

56 sek. J/kv. 25, SE 20

Skleda, odlomek uvihanega ustja z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi groga in kremena, obilna zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: brisana (gladka površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: trda. Barva zunanje površine: zelo temno siva, barva notranje površine: črna,

barva preloma: črna. Okras: snop horizontalnih kanelur na ustju. Nanos: črn premaz na zunanji strani. Mere: dl. 2,2 cm, š. 8,2 cm, db. 0,6 cm, pr. u. 28,6 cm, t. 22 g, št. kosov: 3.

57 sek. K/kv. 25, SE 20, PN 9

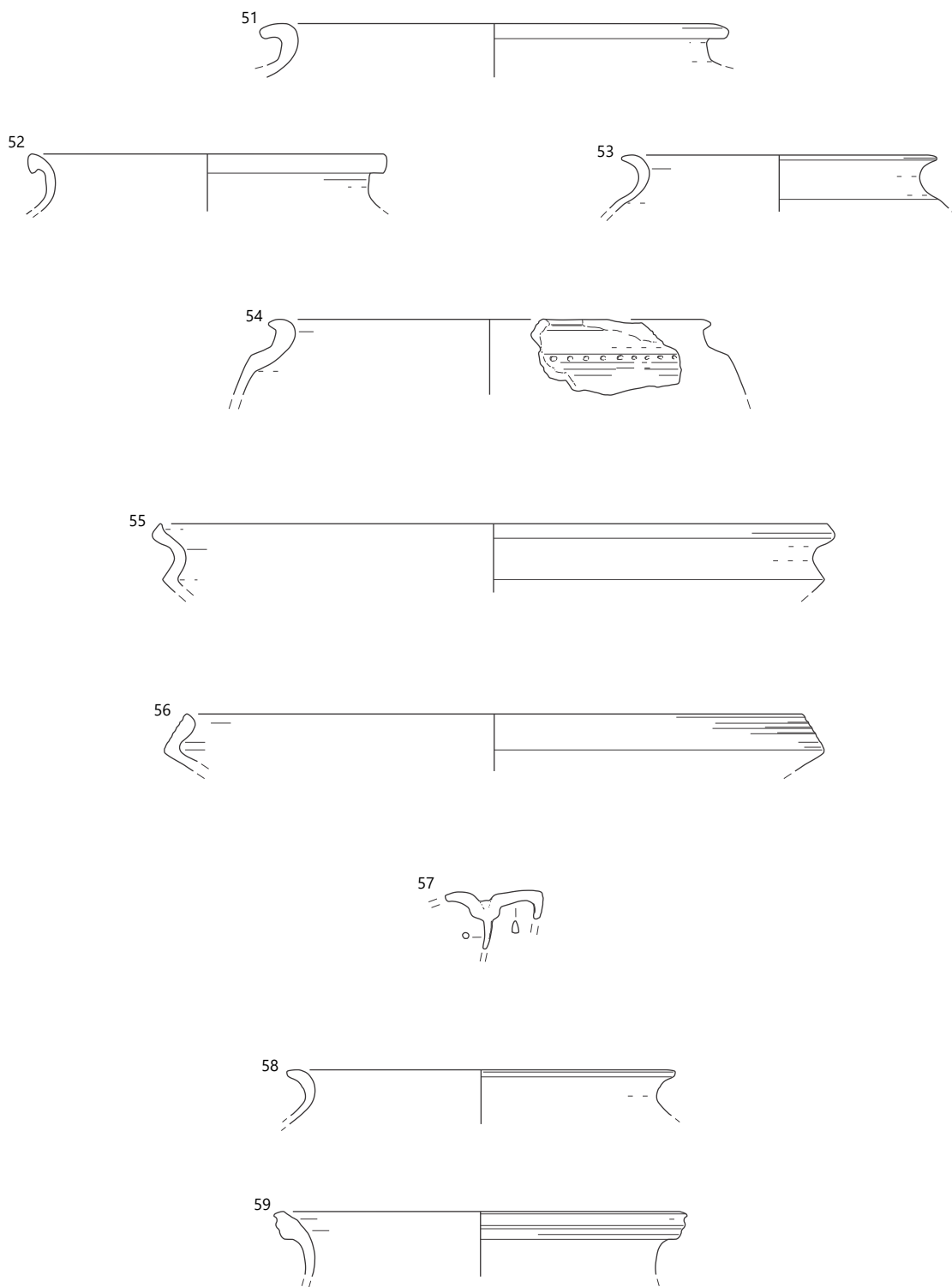
Bronast predmet. Mere: dl. 1,9 cm, š. 3,1 cm, db. 0,3 cm, t. 2 g, št. kosov: 1.

58 sek. E/kv. 46, SE 88

Lonec, odlomek izvihanega ustja z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi srebrne sljude in kremena, obilna zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: brisana (gladka površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: temno siva, barva notranje površine: temno siva, barva preloma: siva do črna. Mere: dl. 2,7 cm, š. 4,9 cm, db. 0,4 cm, pr. u. 17,8 cm, t. 10 g, št. kosov: 1.

59 sek. E/kv. 46, SE 88

Lonec, odlomek izvihanega ustja z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi groga in kremena, zmerna zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko, končna faza oksidacijska. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: svetlo rjava, barva notranje površine: sivorjava, barva preloma: črna. Mere: dl. 3,3 cm, š. 5,2 cm, db. 0,6 cm, pr. u. 18,5 cm, t. 18 g, št. kosov: 1.

51–57 SE 20, 58–59 SE 88; 57 merilo 1: 2, ostalo merilo 1: 3.

60 sek. D/kv. 47, SE 88

Lonec, odlomek izvihanega ustja z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi srebrne sljude, kremena in groga, obilna zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko, končna faza oksidacijska. Trdota: trda. Barva zunanje površine: siva, barva notranje površine: siva, barva preloma: temno siva. Mere: dl. 3,5 cm, š. 5 cm, db. 0,5 cm, pr. u. 23,9 cm, t. 17 g, št. kosov: 1.

61 sek. A/kv. 46, 47, SE 88

Odlomek ravnega dna posode z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi zdrobljene keramike in kremena, zmerna zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: oksidacijsko. Trdota: zelo trda. Barva zunanje površine: oranžna, barva notranje površine: oranžna, barva preloma: svetlo rjava. Mere: dl. 2,5 cm, š. 4,3 cm, db. 0,6 cm, pr. dna 9 cm, t. 14 g, št. kosov: 1.

62 sek. A/kv. 45, SE 88

Lonec, odlomek izvihanega ustja posode z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi srebrne sljude, kremena in groga, obilna zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko, končna faza oksidacijska. Trdota: trda. Barva zunanje površine: svetlo siva, barva notranje površine: svetlo siva, barva preloma: temno siva. Mere: dl. 3,7 cm, š. 5,5 cm, db. 0,5 cm, pr. u. 20,2 cm, t. 19 g, št. kosov: 1.

63 sek. D/kv. 47, SE 88

Pokrov, odlomek z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi srebrne sljude, kremena in groga, obilna zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko, končna faza oksidacijska. Trdota: trda. Barva zunanje površine: sivorjava, barva notranje površine: sivorjava, barva preloma: temno siva. Mere: dl. 2 cm, š. 3,4 cm, db. 0,5 cm, pr. u. 22 cm, t. 6 g, št. kosov: 1.

64 sek. G/kv. 23, SE 6

Lonec, odlomek izvihanega ustja z ostenjem. Izdelava: prostoročno. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi srebrne sljude, kremena in kalcijevega karbonata, obilna zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: črna, barva notranje površine: črna, barva preloma: črna. Okras: kratke poševne kanelure na prehodu iz vrata v rame. Mere: dl. 5 cm, š. 6,3 cm, db. 0,9 cm, pr. u. 21 cm, t. 38 g, št. kosov: 1.

65 sek. K, L/kv. 30, 31, SE 6

Lonec, odlomek izvihanega ustja. Izdelava: prostoročno. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi kremena, obilna zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: temno rjava, barva notranje površine: temno rjava, barva preloma: temno rjava. Okras: slabo vidni vrezi na ostenju? Mere: dl. 3 cm, š. 2,7 cm, db. 0,7 cm, t. 5 g, št. kosov: 1.

66 sek. G/kv. 23, SE 6

Skleda, odlomek ostenja. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: zelo grobozrnata glina s primesmi groga in zdrobljene keramike, obilna zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: nepopolno oksidacijsko. Trdota: zelo mehka. Barva zunanje površine: svetlo rumeno rjava, barva notranje površine: svetlo rjava, barva preloma: svetlo rjava. Okras: horizontalen žleb ter nečlenjeno rebro na ostenju. Mere: dl. 5,7 cm, š. 9,9 cm, db. 0,8 cm, t. 57 g, št. kosov: 1.

67 sek. G/kv. 23, 24, SE 6

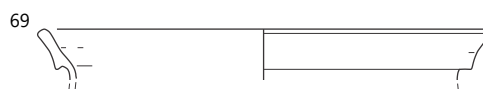
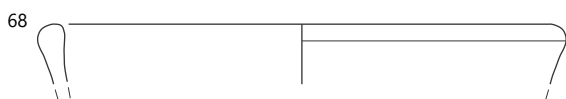
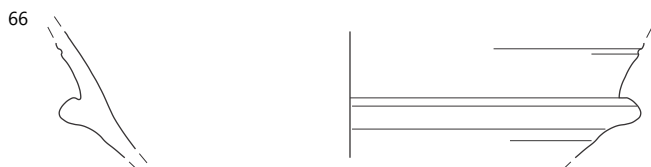
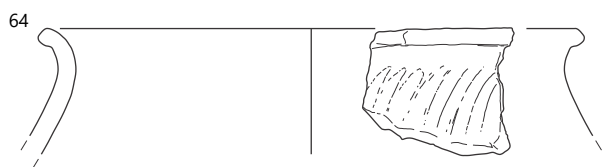
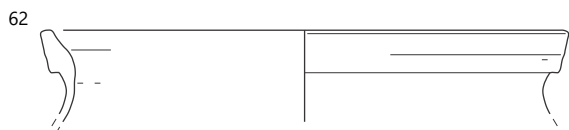
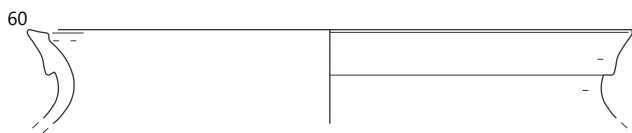
Odlomek izvihanega ustja posode z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi srebrne sljude in kremena, zmerna zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: brisana (gladka površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: trda. Barva zunanje površine: temno rjava, barva notranje površine: zelo temno rjava, barva preloma: temno rjava.

68 sek. K, L/kv. 30, 31, SE 6

Odlomek odebeljenega ustja posode z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: grobozrnata glina s primesmi srebrne sljude in zdrobljene keramike, zmerna zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: brisana (gladka površina). Žganje: oksidacijsko. Trdota: zelo mehka. Barva zunanje površine: svetlo rjava, barva notranje površine: svetlo oranžna, barva preloma: svetlo oranžna. Mere: dl. 2,4 cm, š. 5,4 cm, db. 1 cm, pr. u. 19,8 cm, t. 14 g, št. kosov: 1.

69 čiščenje profila, SE 6

Lonec, odlomek izvihanega ustja. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: fino zrnata glina s primesmi srebrne sljude in groga, redka zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: brisana (gladka površina). Žganje: redukcijsko, končna faza oksidacijska. Trdota: trda. Barva zunanje površine: rjava, barva notranje površine: črna, barva preloma: črna. Mere: dl. 2,4 cm, š. 4,2 cm, db. 0,3 cm, pr. u. 17,4 cm, t. 5 g, št. kosov: 1.

60–63 SE 88, 64–69 SE 6; merilo 1 : 3.

70 sek. K/kv. 25, SE 5

Vrč, odlomek izvihanega ustja z delom vratu. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi groga in zdrobljene keramike, redka zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko, končna faza oksidacijska. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: svetlo rjava, barva notranje površine: svetlo rjava, barva preloma: zelo temno siva. Mere: dl. 3,2 cm, š. 2,5 cm, db. 0,5 cm, pr. u. 4,5 cm, t. 3 g, št. kosov: 1.

71 sek. K/kv. 25, SE 5

Lonec, odlomek izvihanega ustja z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi srebrne sljude in kremena, redka zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: brisana (gladka površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: trda. Barva zunanje površine: črna, barva notranje površine: črna, barva preloma: črna. Mere: dl. 1,5 cm, š. 4,4 cm, db. 0,3 cm, pr. u. 14 cm, t. 4 g, št. kosov: 1.

72 sek. L/kv. 33, SE 5

Lonec, odlomek izvihanega ustja z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi kremena, groga in zdrobljene keramike, obilna zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: oksidacijsko. Trdota: trda. Barva zunanje površine: svetlo rjava, barva notranje površine: svetlo rjava, barva preloma: svetlo rjava. Nanos: črn premaz ali ostanki hrane?. Mere: dl. 3,6 cm, š. 5 cm, db. 0,5 cm, pr. u. 21,5 cm, t. 18 g, št. kosov: 1.

73 sek. H/kv. 25, SE 5

Moderen brus za koso. Mere: dl. 5,4 cm, š. 4,5 cm, db. 1,8 cm, t. 82 g, št. kosov: 1.

74 sek. I/kv. 27, SE 9, PN 5

Novec. Kreuzer, naslednice Svetega rimskega cesarstva, Avstrijsko cesarstvo (1806–1867), Franc Jožef/Franz Joseph I. (1848–1916) (Dedne dežele), 1851, Dunaj (=Wien), J. 1970, 286/1.

75 sek. B/kv. 32, SE 9

Skleda z zaobljenimi rameni, odlomek ostenja. Izdelava: prostoročno. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi kremena, redka zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: črna, barva notranje površine: črna, barva preloma: črna. Mere: dl. 5,9 cm, š. 4,5 cm, db. 0,6 cm, t. 19 g, št. kosov: 4.

76 sek. B/kv. 33, SE 9, PN 1

Kamnito orodje – odbitek iz temno sivega kremena. Mere: dl. 2,4 cm, š. 2,5 cm, db. 1,2 cm, t. 4,3 g, št. kosov: 1.

77 sek. F/kv. 35, SE 9, PN 4

Ustje steklene posode z ozkim visokim vratom, odlomek izvihanega, navznoter zapognjenega in sploščenega ustja in vratu iz modro zelenega (naravno obarvanega) stekla. Izdelava: prosto pihano. Mere: dl. 0,6 cm, š. 2,3 cm, db. 0,3 cm, t. 2 g, št. kosov: 1.

78 sek. B-H/kv. 41-43, SE 9

Lonec, odlomek izvihanega ustja z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: fino zrnata glina s primesmi zdrobljene keramike, redka zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: brisana (gladka površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: trda. Barva zunanje površine: črna, barva notranje površine: zelo temno siva, barva preloma: črna. Mere: dl. 1,6 cm, š. 3,2 cm, db. 0,4 cm, pr. u. 15,4 cm, t. 3 g, št. kosov: 1.

79 sek. G/kv. 43, SE 9

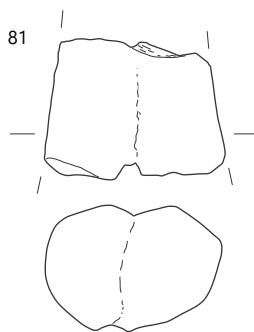
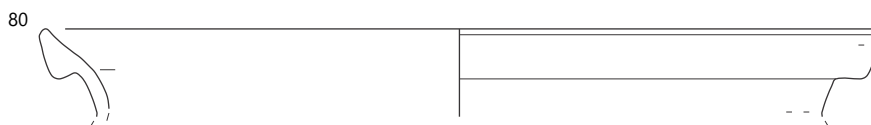
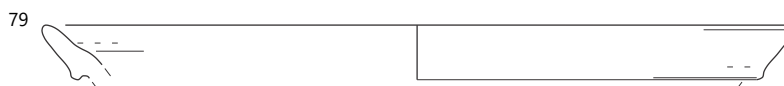
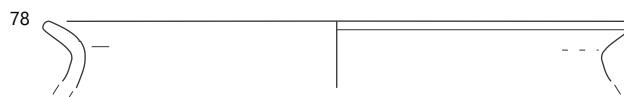
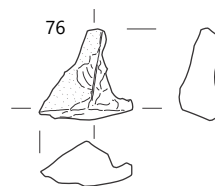
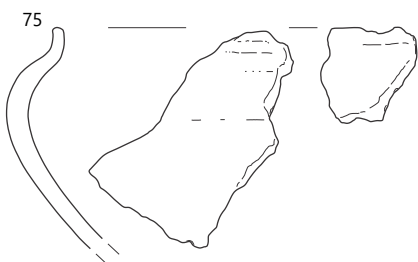
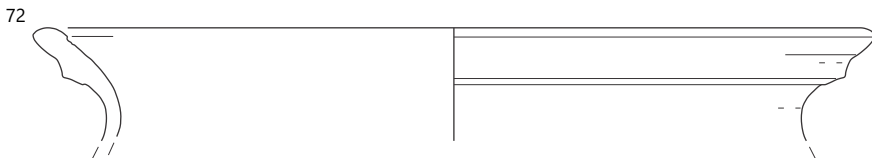
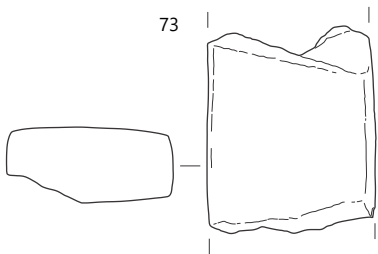
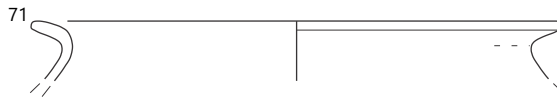
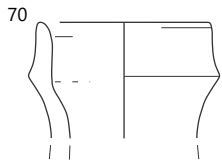
Lonec, odlomek izvihanega ustja. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi srebrne sljude, groga in kremena, zmerna zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: brisana (gladka površina). Žganje: oksidacijsko z dimljenjem v končni fazi. Trdota: trda. Barva zunanje površine: siva, barva notranje površine: temno siva, barva preloma: svetlo rjava. Mere: dl. 1,9 cm, š. 3,6 cm, db. 0,4 cm, pr. u. 19,6 cm, t. 6 g, št. kosov: 1.

80 sek. G/kv. 43, SE 9

Lonec, odlomek izvihanega ustja z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi srebrne sljude, kremena in zdrobljene keramike, zmerna zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: trda. Barva zunanje površine: temno siva, barva notranje površine: temno siva, barva preloma: temno siva. Mere: dl. 2,9 cm, š. 3,6 cm, db. 0,5 cm, pr. u. 22 cm, t. 8 g, št. kosov: 1.

81 sek. F/kv. 24, SE 2, PN 6

Keramična utež. Izdelava: prostoročno. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi groga in zdrobljene keramike, zmerna zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: rjava do temno rjava, barva preloma: temno rjava. Mere: dl. 3,7 cm, š. 4,8 cm, db. 3,1 cm, t. 45 g, št. kosov: 2.

70-73 SE 5, 75-80 SE 9, 81 SE 2; merilo 1 : 2.

82 sek. G/kv. 25, SE 2

Lonec, odlomek ostenja. Izdelava: prostoročno. Lončarska masa: drobnazrnata glina s primesmi kremena, obilna zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: zelo temno siva, barva notranje površine: sivorjava, barva preloma: zelo temno siva. Okras: valovnica na ostenju. Mere: dl. 3,6 cm, š. 3,8 cm, db. 1 cm, t. 13 g, št. kosov: 1.

83 sek. G/kv. 25, SE 2

Lonec, odlomek izvihanega ustja z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnazrnata glina s primesmi kremena, zmerna zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: oksidacijsko. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: rjava, barva notranje površine: sivorjava, barva preloma: rjava. Mere: dl. 3 cm, š. 6,8 cm, db. 0,7 cm, pr. u. 19 cm, t. 25 g, št. kosov: 2.

84 sek. F/kv. 25, SE 2

Lonec, odlomek izvihanega ustja z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnazrnata glina s primesmi srebrne sljude, kremena in zdrobljene keramike, zmerna zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: brisana (gladka površina). Žganje: oksidacijsko. Trdota: trda. Barva zunanje površine: siva, barva notranje površine: siva, barva preloma: svetlo siva. Mere: dl. 2,4 cm, š. 5,7 cm, db. 0,5 cm, pr. u. 21 cm, t. 14 g, št. kosov: 1.

85 sek. F/kv. 25, SE 2

Lonec, odlomek izvihanega ustja. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnazrnata glina s primesmi srebrne sljude, kremena in zdrobljene keramike, zmerna zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: brisana (gladka površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: trda. Barva zunanje površine: temno siva, barva notranje površine: temno siva, barva preloma: temno siva. Mere: dl. 2 cm, š. 3,8 cm, db. 0,6 cm, t. 10 g, št. kosov: 1.

86 sek. H/kv. 37, 38, SE 1

Odlomek ostenja posode z držajem. Izdelava: prostoročno. Lončarska masa: grobnazrnata glina s primesmi zdrobljene keramike, redka zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: oksidacijsko. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: svetlo rjava, barva notranje površine: rjava, barva preloma: svetlo rjava. Mere: dl. 5 cm, š. 7,3 cm, db. 0,8 cm, t. 47 g, št. kosov: 1.

87 sek. E/kv. 33, SE 1

Odlomek trakastega ročaja posode. Izdelava: prostoročno. Lončarska masa: drobnazrnata glina s primesmi srebrne sljude, groga in zdrobljene keramike, obilna zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko, končna faza oksidacijska. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: oranžna, barva notranje površine: rjava do oranžna, barva preloma: zelo temno siva. Mere: dl. 5,4 cm, š. 4,2 cm, db. 1,4 cm, t. 26 g, št. kosov: 1.

88 sek. G/kv. 39, 40, SE 1

Odlomek ročaja posode. Izdelava: prostoročno. Lončarska masa: grobnazrnata glina s primesmi zdrobljene keramike, zmerna zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko, končna faza oksidacijska. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: oranžna, barva preloma: črna. Mere: dl. 3,6 cm, š. 2,9 cm, db. 1,2 cm, t. 13 g, št. kosov: 1.

89 sek. H/kv. 37, 38, SE 1

Odlomek ostenja posode s cilindričnim držajem. Izdelava: prostoročno. Lončarska masa: drobnazrnata glina s primesmi kremena, redka zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: temno siva, barva notranje površine: temno siva, barva preloma: temno siva. Mere: dl. 3,1 cm, š. 4,2 cm, db. 0,5 cm, t. 10 g, št. kosov: 1.

90 sek. B/kv. 30, SE 1

Odlomek ostenja posode s cilindričnim držajem. Izdelava: prostoročno. Lončarska masa: drobnazrnata glina s primesmi groga, redka zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: črna, barva notranje površine: črna, barva preloma: črna. Mere: dl. 3,3 cm, š. 3,6 cm, db. 0,7 cm, t. 13 g, št. kosov: 2.

91 sek. D/kv. 29, SE 1, PN 2

Kamnit odbitek ali kresilo iz temno sivega kremena.

92 sek. A/kv. 41, SE 1, PN 32

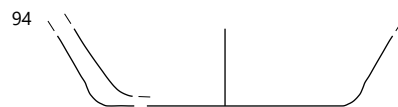
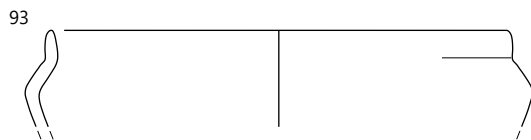
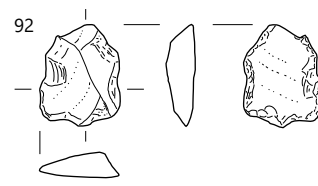
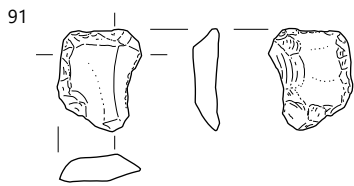
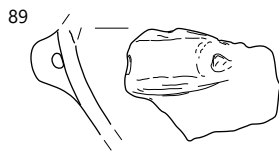
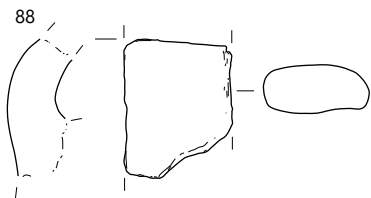
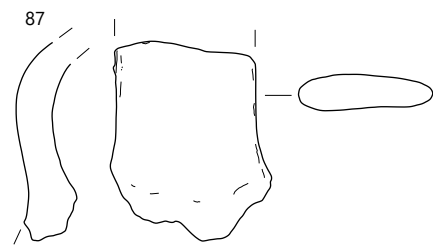
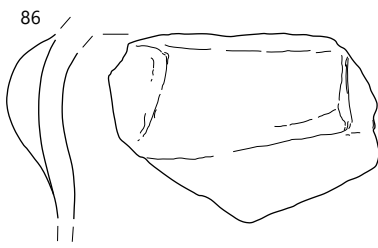
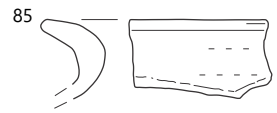
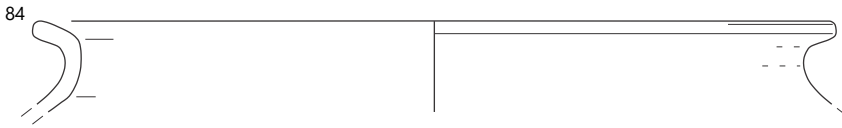
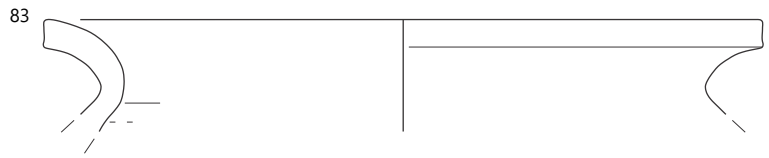
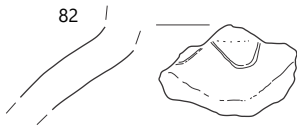
Kamnit odbitek iz svetlo sivega kremena. Mere: dl. 2,7 cm, š. 2,1 cm, db. 0,8 cm, t. 5,1 g, št. kosov: 1.

93 sek. H/kv. 37, 38, SE 1

Skleda, odlomek rahlo izvihanega ustja z ostenjem. Izdelava: prostoročno. Lončarska masa: drobnazrnata glina s primesmi kremena in zdrobljene keramike, redka zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko, končna faza oksidacijska. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: sivorjava, barva notranje površine: sivorjava, barva preloma: temno siva. Mere: dl. 4 cm, š. 4,6 cm, db. 0,5 cm, pr. u. 18,1 cm, t. 14 g, št. kosov: 3.

94 sek. J/kv. 39, SE 1

Odlomek ravnega dna posode z ostenjem. Izdelava: prostoročno. Lončarska masa: drobnazrnata glina s primesmi zdrobljene keramike, redka zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko, končna faza oksidacijska. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: svetlo rjava, barva notranje površine: rjava, barva preloma: temno siva. Mere: dl. 2,5 cm, š. 5,3 cm, db. 0,8 cm, pr. dna 10 cm, t. 14 g, št. kosov: 1.

82–85 SE 2, 86–94 SE 1; 93–94 merilo 1 : 3, ostalo merilo 1 : 2.

95 sek. B/kv. 30, SE 1

Melnica, odlomek izvihanega ustja z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: grobozrnata glina s primesmi groga in zdrobljene keramike, obilna zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: brisana (gladka površina). Žganje: nepopolno oksidacijsko. Trdota: zelo mehka. Barva zunanje površine: svetlo oranžna, barva notranje površine: svetlo rjava do svetlo siva, barva preloma: svetlo siva. Nanos: zelo slabo ohranjen rumeno rjav lošč na zunanji strani ustja. Mere: dl. 2,3 cm, š. 6,6 cm, db. 1 cm, pr. u. 25 cm, t. 29 g, št. kosov: 1.

96 sek. G/kv. 39, 40, SE 1

Pokrov, odlomek ustja z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnazrnata glina s primesmi srebrne sljude, groga in kremenca, obilna zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: oksidacijsko. Trdota: trda. Barva zunanje površine: temno siva, barva notranje površine: temno siva do rjava, barva preloma: rjava. Mere: najv. pr. 21,3 cm, dl. 3,7 cm, š. 3,5 cm, db. 0,6 cm, pr. u. 20,7 cm, t. 10 g, št. kosov: 1.

97 sek. H/kv. 26, SE

Lonec, odlomek izvihanega ustja z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnazrnata glina s primesmi zdrobljene keramike, redka zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: brisana (gladka površina). Žganje: redukcijsko, končna faza oksidacijska. Trdota: trda. Barva zunanje površine: svetlo rjava, barva notranje površine: svetlo oranžna, barva preloma: temno siva. Mere: dl. 2,6 cm, š. 4 cm, db. 0,5 cm, pr. u. 18 cm, t. 7 g, št. kosov: 1.

98 sek. H/kv. 27, SE 1

Lonec, odlomek izvihanega ustja z ostenjem. Izdelava: prostoročno. Lončarska masa: drobnazrnata glina s primesmi zdrobljene keramike, redka zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko, končna faza oksidacijska. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: rjava, barva notranje površine: rjava, barva preloma: črna. Mere: dl. 5,5 cm, š. 9,2 cm, db. 0,8 cm, pr. u. 16,2 cm, t. 40 g, št. kosov: 2.

99 nedoločen sektor, SE 1

Lonec, odlomek izvihanega ustja z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: fino zrnata glina s primesmi srebrne sljude in kremenca, redka zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: brisana (gladka površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: trda. Barva zunanje površine: črna, barva notranje površine: črna, barva preloma: črna. Mere: dl. 2,4 cm, š. 3,3 cm, db. 0,4 cm, pr. u. 16 cm, t. 6 g, št. kosov: 1.

100 nedoločen sektor, SE 1

Lonec, odlomek izvihanega ustja z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnazrnata glina s primesmi kremenca, redka zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: brisana (gladka površina). Žganje: oksidacijsko. Trdota: trda. Barva zunanje površine: temno siva, barva notranje površine: siva, barva preloma: svetlo siva. Mere: dl. 2,5 cm, š. 5,7 cm, db. 0,5 cm, pr. u. 15,8 cm, t. 19 g, št. kosov: 1.

101 sek. K/kv. 40, SE 1

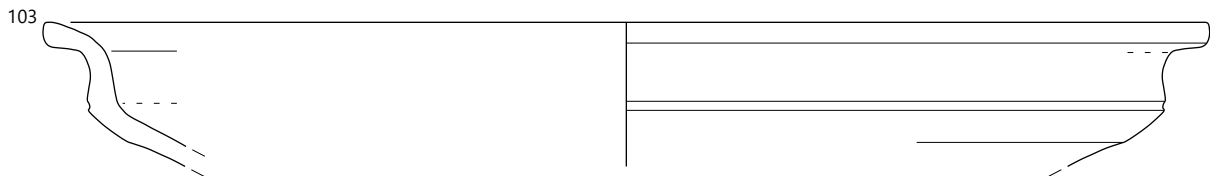
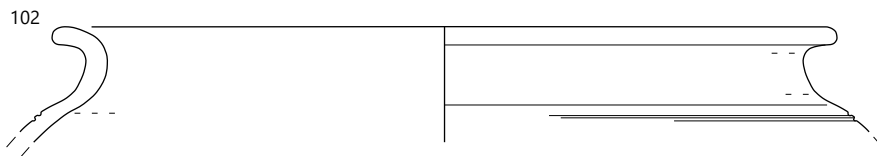
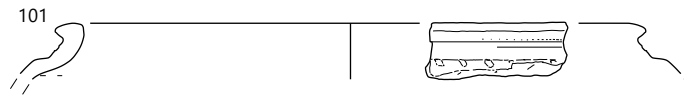
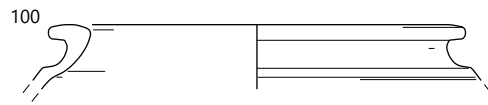
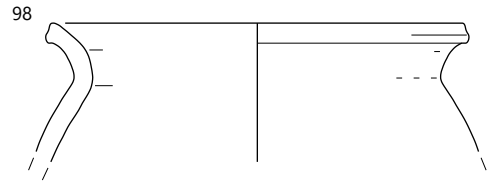
Lonec, odlomek izvihanega ustja z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnazrnata glina s primesmi kremenca, zmerna zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: brisana (gladka površina). Žganje: oksidacijsko z dimljenjem v končni fazi. Trdota: zelo trda. Barva zunanje površine: črna, barva notranje površine: črna, barva preloma: svetlo siva. Okras: dve horizontalni kaneluri pod ustjem in plitvi vtisi na ostenju. Mere: dl. 3 cm, š. 5,6 cm, db. 0,6 cm, pr. u. 22,3 cm, t. 21 g, št. kosov: 1.

102 sek. O/kv. 43, SE 1

Lonec, odlomek izvihanega ustja z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnazrnata glina s primesmi srebrne sljude, groga in kremenca, obilna zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: brisana (gladka površina). Žganje: redukcijsko, končna faza oksidacijska. Trdota: trda. Barva zunanje površine: siva, barva notranje površine: svetlo siva, barva preloma: siva. Okras: horizontalna vreza na ostenju. Mere: dl. 3,2 cm, š. 6,7 cm, db. 0,6 cm, pr. u. 20,2 cm, t. 21 g, št. kosov: 1.

103 sek. I/kv. 27, SE 1

Skleda, odlomek izvihanega ustja z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnazrnata glina s primesmi kremenca, obilna zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: trda. Barva zunanje površine: temno siva, barva notranje površine: sivorjava, barva preloma: temno siva. Okras: horizontalna kanelura na ostenju. Mere: dl. 5,1 cm, š. 6,2 cm, db. 0,8 cm, pr. u. 30,7 cm, t. 33 g, št. kosov: 1.

SE 1; 102-103 merilo 1 : 2, ostalo merilo 1 : 3.

104 sek. L/kv. 26, SE 1

Skleda, odlomek uvihanega ustja z ostenjem. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi kremena in groga, redka zrnatost. Zunanja površina: brisana (gladka površina), notranja površina: brisana (gladka površina). Žganje: oksidacijsko. Trdota: trda. Barva zunanje površine: svetlo siva, barva notranje površine: svetlo siva, barva preloma: zelo svetlo siva. Okras: dve horizontalni kaneluri na ustju. Mere: dl. 3,1 cm, š. 5,5 cm, db. 0,7 cm, pr. u. 24, 5 cm, t. 16 g, št. kosov: 1.

105 sek. L/kv. 31, SE 1

Lonec, odlomek dna. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi kremena in zdrobljene keramike, zmerna zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: stihijsko. Trdota: trda. Barva zunanje površine: svetlo rjava do siva, barva notranje površine: temno siva do siva, barva preloma: svetlo rjava so siva. Okras: na zunanji strani dna je odtis lončarskega znaka – križ, očrtan s krožnico. Mere: dl. 1,1 cm, š. 10 cm, db. 1 cm, t. 73 g, št. kosov: 1.

106 sek. A/kv. 44, SE 1, PN 59

Lonec, odlomek dna z lončarskim znakom. Izdelava: na lončarskem vretenu. Lončarska masa: drobnozrnata glina s primesmi groga in kremena, obilna zrnatost. Zunanja površina: glajena (groba površina), notranja površina: glajena (groba površina). Žganje: redukcijsko. Trdota: mehka. Barva zunanje površine: svetlo siva, barva notranje površine: siva do temno siva, barva preloma: siva. Okras: na zunanji strani dna je odtis lončarskega znaka – križ, očrtan s krožnico. Mere: dl. 6,2 cm, š. 6 cm, db. 0,8 cm, t. 31 g, št. kosov: 1.

107 nedoločen sektor, SE 1

Železen nož s trnastim nastavkom za ročaj. Mere: dl. 10,9 cm, š. 2,2 cm, db. 0,5 cm, t. 20 g, št. kosov: 1.

108 sek. C/kv. 28, SE 1, PN 3

Železen nož s trnastim nastavkom za ročaj. Močno korodirano. Mere: dl. 9 cm, š. 2,2 cm, db. 0,7 cm, t. 12 g, št. kosov: 1.

109 nedoločen sektor, SE 1

Ostanki minometne mine. Delno ohranjen rep mine. Material: aluminijeva zlitina. Mere: dl. 6,2 cm, š. 4,5 cm, db. 0,4 cm, t. 38 g, št. kosov: 1.

110 sek. B/kv. 31, SE 1, PN 31

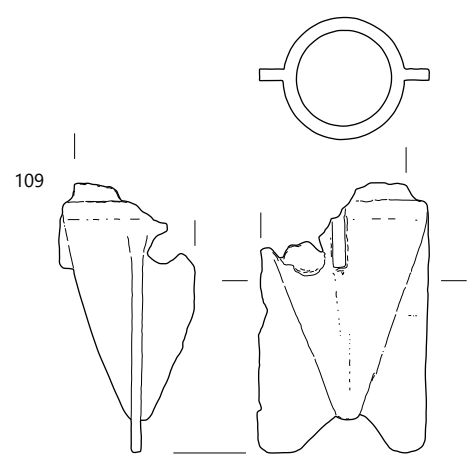
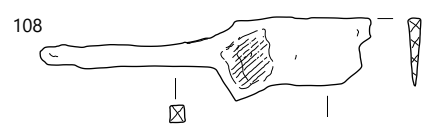
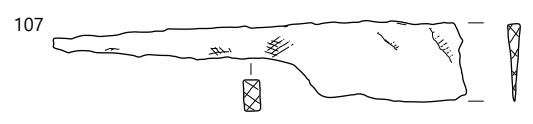
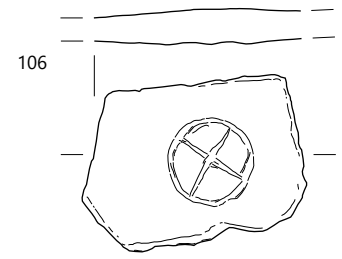
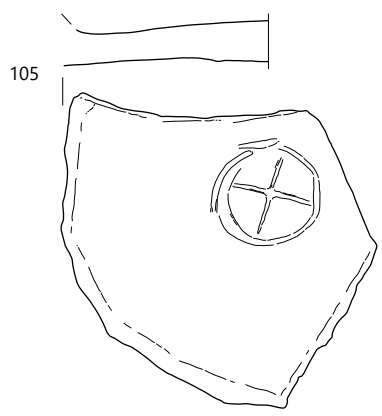
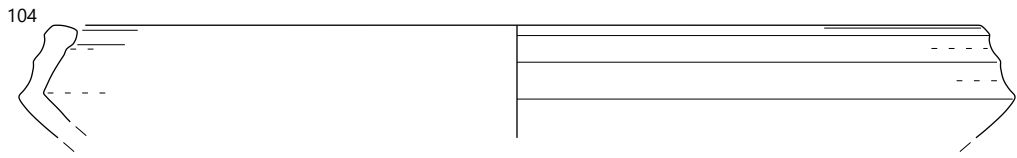
Novec. 10 Centesimi, Italija/Italia, Vittorio Emanuele III (1900–1946), 1941, Rim (= Roma), G. 2010, 253.

111 sek. I/kv. 27, SE 1, PN 21

Novec. Dinar, Federativna ljudska republika Jugoslavija (1945–1963), 1945, Beograd, M. 2006, 21.

112 sek. G/kv. 45, SE 48, PN 42

Novec. As, L. Verus, 162–163, Rom, RIC 1350–1355.

SE 1, merilo 1 : 2.